

DOLENJSKI LIST

PET MINUT PRED 28. FEBRUARJEM

Čakamo na republiko!

Letos v dolenskih občinah približno enake davčne in druge obremenitve

Zvezni zakon je določil, da morajo občinske skupščine sprejeti odloke o prispevkih in davkih v letu 1967 najkasneje do 28. februarja s tem, da o njih predhodno spregovore občani na zborih volivcev. Isti zakon je naložil republikam dolžnost, da izdaja svoje zakone o prispevkih in davkih. V času, ko so mnoge občine že pripravile osnutke odlokov, pa v Sloveniji še nimamo republiškega zakona in ne vemo, ali so občinski osnutki dobro in ustrezno pripravljene ali ne. Še najhuje je, ker bomo morali verjetno zaradi zakasnitve republiškega zakona spet loviti zadnji vlak za zbere volivcev, vprašanje pa je, ali bomo ta vlak lahko tudi ujeli. Torej: čakamo na republiko!

Kakor smo zvedeli v sredo, 8. februarja, v Novem mestu na posvetu načelnikov oddelkov za finance in šefov uprav za dohodke iz grosupeljske, trebanjske, sevniške, krške, brežiške, metliške, črnomaljske in novomeške občine, imajo v vseh teh občinah že pripravljene osnutke odlokov, ki so jih ponekod tudi že pol javno obravnavali. Načelniki in šefi pa so se sestali zato, da bi v sosednjih občinah uskladili letošnje odmere davkov, prispevkov in drugih dajatev.

Kako bodo dolenske občine, na primer, obračunavale prispevke iz dohodkov

Šahovsko prvenstvo slovenskih mest v Črnomlju?

Črnomaljski šahovski klub je šahovski zvezd Slovenije predlagal, da bi bilo 13. brzoletno šahovsko prvenstvo reprezentanc slovenskih mest za leto 1967 v Črnomlju. V mestu ob Lahinji menijo, da bo predlog sprejet. Na prvenstvu, katerega pokrovitelj bosta občinska skupščina in turistično društvo, se bo na šestih deskah pomerilo okrog 70 najboljših slovenskih šahistov. Če bo predlog sprejet, bo prvenstvo 19. marca v stekleni dvorani gimnazije.

Ugodno kljub primanjkljaju!

Po izjavi Zdenka Dularja, predsednika izvršnega odbora pri skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov, ki je zasedala v torek, 14. februarja dopoldne v Novem mestu, je sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov lani še kar dobro posloval kljub primanjkljaju 24,5 milijona S din. Samo tolikšen primanjkljaj je imel sklad zavoljo dobre izterjave prispevkov in gospodarjenja, ki je potekalo le v okviru predvidenih dohodkov in izdatkov. S tem se je strinjala tudi skupščina skupnosti in potrdila zaključni račun sklada za leto 1966. Letos skupščina ne predvideva nobenega primanjkljaja v omenjenem skladu, ker bo ta delil le toliko sredstev, kolikor se jih

kmetijskih dejavnosti zdaj, ko je zakon odpravil proizvodne okolišev? Vprašanje, ki ni samo zanimivo, marveč eno najtežjih, so tudi na posvetu odmerili največjo pozornost. Predvideno je, da bi bile namesto dosedanjih proizvodnih okolišev — imeli smo štiri — osnovno merilo za odmero dajatev od kmetijstva katastrske občine, s tem da bi vsi posestniki (razen v višinskih predelih) iste katastrske občine plačevali dajatve po istih merilih.

Na posvetu so menili, da se občine za zdaj še niso povsem prilagodile predvidenim merilom zaradi prekratkega roka za prehod na novo obračunavanje, zato so se dogovarjali bolj o stališčih za prehodno obdobje.

Kot se da sklepati po raznih mnenjih, bodo dolenske občine predpisale prispevne stopnje, ki se med seboj ne bodo bistveno razlikovale in bodo prilagojene novomeškimi: 17, 10 in 5 odstotkov od katastrskega dohodka. V prehodnem obdobju naj bi bile dajatve torej odmerje-

bo v njem nabrali. Na seji skupščine so povedali, da bo letos okoli 90 odstotkov sredstev tega sklada porabljenih za zdravstveno varstvo kmetov, ostalo pa za druge nujne stroške.

ne na podlagi bivših proizvodnih okolišev (brez četrtega).

Za hribovske vasi, ki so bile do zdaj v IV. proizvodnem okolišu, bo obračunavanje povsem neodvisno od meril, ki bodo veljala v nižjih predelih. Načelniki so se na novomeškem posvetu dogovorili, naj bi v nobeni občini ne predpisali davka hribovskim kmetom z manjšim katastrskim dohodkom od 200.000

(Nadaljevanje na 2. str.)

Odlikovani vzorni vozniki v Novem mestu

13. februarja je v Novem mestu predsednik občinske komisije za vzgojo in var-

nost v prometu Stefan Galič v prisotnosti načelnika uprave za notranje zadeve Novo mesto Lojzeta Turka podelil na slovesen način plakete in značke vzornega voznika 15 poklicnim in amaterskim voznikom. Odličja so prejeli: Franc Vajs, Marjan Kuralt,

Greti Vrhovnik, mr. Boris Andrianič, dr. Ivan Smrečnik, inž. Branko Peternel, Jurij Levičnik, Franc Pučko, Jože Šali, Julij Schmidt, Cedomir Černelič in Franc Smid, vsi iz Novega mesta, ter Martin Hočvar iz Gor. Stare vasi in Slavko Golob iz Sentjerneja. S tem je v novomeški občini podeljenih 64 plaket in značk vzornega voznika, tov. Greti Vrhovnik pa je druga voznica v SRS, ki je prejela to odličje. Vsem odlikovancem iz srca čestitamo in jim še vnaprej želimo srečno vožnjo! Na sliki: Stefan Galič podeljuje odličje primariju dr. Ivu Smrečniku (Foto: M. J.)

DO 14. FEBRUARJA 3698 novih

Se 153 novih naročnikov so nam poslali pismonoše posameznih pošt in zbiralci v raznih krajih od 8. do 14. februarja. Največ uspehov je tudi v tem tednu imel Cveto Križ iz Kočevja, ki nam je pridobil kar 80 novih naročnikov!

V času od 20. novembra 1966 do 14. februarja 1967 smo torej pridobili s pomočjo številnih sodelavcev že 3698 novih naročnikov, redna tedenska naklada lista pa se je povečala danes na 27.770 izvodov. Kakor smo objavili že prejšnji teden, bomo nadaljevali z načrtnim zbiranjem novih naročnikov do konca leta. — Vse sodelavce prosimo, da še naprej tako vneto pridobivajo nove naročnike.

UPRAVA LISTA

Drzen vlom v Ribnici

Ponoči med 9. in 10. februarjem je bilo vlomljeno v trgovski lokal GALANTERJA v Ribnici. Tatovi so odnesli predmete, vredne po prvi ocenitvi okoli 2,5 milijona Sdin. Organi javne varnosti so takoj uvedli preiskavo.

MORALI BODO UVOZITI VEČJE KOLIČINE SMREKOVINE

Celuloza ponovno v zadregi z lesom

Vse kaže, da se bo industrija papirja, zlasti pa Tovarna papirja v Krškem, letos ponovno znašla pred vprašanjem, kako zagotoviti dovolj celuloznega lesa, da bo proizvodnja nemoteno tekla.

Vsa gozdna gospodarstva v Sloveniji in izven nje, ki zagotavljajo krško papirnico z osnovno surovino, so že napovedala, da bodo letos zelo zmanjšala dobavo lesa. Vzroka sta dva:

Nekatera gozdna gospodarstva se bodo združila s predelovalno industrijo na njihovem področju in računajo, da bodo lahko ves letni posek celuloznega lesa predelali doma. Les za papirno industrijo mora biti kvaliteten, dosti bolj kot tisti, ki ga uporabljajo rudniki za jame. Pri jamskem lesu gozdna gospodarstva bolje zaslužijo, zato surovine raje usmerjajo tja.

Celulozni les, ki ga dobavita krški papirnici GG Brežice in GG Novo mesto, predelajo v nekaj dneh. Če hočejo v podjetju zagotoviti nemoteno obratovanje, bodo letos prisiljeni uvoziti precejšnje količine smrekovega lesa. To bi bila vsaj začasna rešitev. Kot mislijo na združitvi s predelovalno industrijo

gozdna gospodarstva, tako je potrebna integracija tudi v slovenski papirni industriji. V Krškem so o takšni obliki združenja že govorili, vendar do zdaj še niso našli rešitve.

Pavk

Samo 20 % na progi Trebnje—Sevnica

Medtem ko ima cestni promet na avtomobilski cesti Ljubljana—Zagreb skoraj 50-odstotno povečanje na leto in občutno narašča tudi promet na cesti Trebnje—Sevnica, prevoz na železniški progi Trebnje—Sevnica zadnja leta ne kaže povečanja. Ugotovljeno je, da je propustna moč proge izkoriščena le 20-odstotno, na progi Ljubljana—Novo mesto pa 30-odstotno.

Nov obrat v kočevskem MELAMINU

V dveh do treh mesecih bo začel s poskusno proizvodnjo obrat za proizvodnjo melaminskih smol pri kemični tovarni »Melamina« v Kočevju. Proizvajal bo smole za potrebe podjetja in za trg. Njegova letna zmogljivost bo 3000 ton. V »Melaminu« so te smole proizvajali že zdaj, vendar v neustreznih prostorih. Obrat bo avtomatiziran. V njem bo delalo le malo ljudi, se pravi v glavnem le član kolektiva podjetja, ki so že doslej delali v proizvodnji melaminskih smol, kljub temu pa bo proizvodnja še enkrat večja.

Brucovanje belokranjskih študentov

V soboto, 18. februarja, bodo priredili belokranjski visokošolci veselo in tradicionalno brucovanje v hotelu Lahinja. Na prireditvi, ki se bo začela ob 19. uri, obljublja veselo razpoloženje, ples, bar, tombolo, licitacije in žrebanje. Vstopnice si lahko rezervirate v knjigarni.

ZIMSKE POCITNICE SO PIVALCI »CELULOZARJA« iz Krškega izkoristili za trening v zimskem bazenu v Zagrebu. Vodil ga je trener Niko Žibert. Zimski bazen je v Krškem vedno bolj potreben, če hočejo plavalci vaditi in ohraniti kondicijo tudi v mrtvi sezoni. — Na sliki: krški plavalci med treningom v Zagrebu. (Foto: Stane Iskra)

VREME
od 16. do 26. februarja
Suho vreme se bliža h koncu — sledilo bo snežno razdobje. Neka-ko od 17. do 21. in od 25. februarja dalje pogostne, včasih tudi močnejše snežne padavine. — Vmes izboljšanje z mrazom ponoči.
Dr. V. M.

Kam drve cene?

Gibanje cen v januarju daje na prvi pogled precej vzorov za zaskrbljenost. Maloprodajne cene so v primerjavi z decembrskimi narasli za 2,2%, življenjski stroški pa so narasli za 3,2 odstotka. Glede na to, da gospodarstvo popušča tako nihanja cen, bi si lahko upravičeno zastavili vprašanje, ali cene na začetku letošnjega leta ne napovedujejo ponovne inflacije.

Trden odgovor na to vprašanje bodo dale kasnejše analize, vendar se že sedaj lahko da nekatera pojasnila, ki pravijo, da se cene niso dvignile popolnoma nepričakovano. Toda istočasno smo lahko opazili take stvari, kakršne so lansko leto spodkopavale sprejeto politiko cen.

GENE SO NARASLE PO NAČRTU

Zaradi postopne podražitve stanovanj, ki jo je sprejela reforma, je pretekli mesec prišlo povprečno do 25,8-odstotne podražitve. Nove najemnine so se povsem razumljivo občutile tudi pri skupnih družbenih izdatkih v januarju. Če se to ne bi zgodilo, potem bi življenjski stroški narasli samo za 9 odstotkov, kar za mesec januar in druge zimске mesece ne bi bilo tako vznemirjajoče. Pričakovali smo, da se bodo v januarju zaradi sezonskih vzrokov dvignile tudi cene prehranskih stroškov. Razen tega so narasli izdatki za več kot 2 odst. tudi zato, ker so se v več mestih naše dežele zvišale cene prevoza v javnem prometu.

ZAKAJ POTEM VEČJI IZDATKI?

Preseneča nas, da so k temu naraščanju stroškov pripomogli tudi nekateri ne-načrtani izdatki. Ravno podatki za januar kažejo, da so gospodinjstva v tem mesecu v primerjavi s prejšnjimi imela za 2 odst. večje izdatke za obleke in obutev. »Zamrznjene« cene za kožne izdelke in obleke kakor tudi za nekatere druge stvari so popolnoma relativna stvar. Tovarne obleke in obutev uporabljajo taktiko »vhoda skozi majhna vrata«, kakor temu pravijo strokovnjaki.

Ker so že dalj časa odklanjali njihove zahteve za podražitev izdelkov, so tovarne preplavile zavode za cene s prijavi »novih« izdelkov. V resnici pa gre le za malenkostno spremembo v izdelkih, kar pomeni, da so na dobičku samo tovarne, ne pa porabniki. Težko je namreč verjeti, da so proizvajalci v decembru iznašili kar 326 novih modelov obutve, kolikor so jih prijavili zveznemu zavodu za cene!

ZGRESENA TAKTIKA

Prav tako je treba povedati, da to taktiko uporabljajo tudi drugi proizvajalci v industriji in na ta način izodkopavajo temelje politike cen, ki jo je sprejela reforma. Z administrativnimi ukrepi je težko zamašiti vse pike, skozi katere uhajajo kontroli cene, kakor je to pokazala praksa. Zato je potrebno, da čim prej ustvarimo pogoje, da se na trgu izoblikujejo svobodne cene.

Cudno je, da odgovorni organi niso storili potrebnih ukrepov, da bi se pričakovano naraščanje stroškov omejevalo. Izdatki za hrano prevladujejo v mesečnih izdatkih vsake družine, zato bi poseg na tem področju bil najbolj učinkovit. Potrebno je poudariti, da je bila cenena prehrana v lanskem letu temeljni činitelj večmesečne stabilizacije cen.

M. SOKOLOVIČ

Tolikšne radovednosti že dolgo ne kot zdaj, ko je britanski premier Wilson ob dveh zjutraj poklical svojega gosta sovjetskega premierja Kosigina v njegovi rezidenci v Londonu ter ga prosil, če ga pride kljub tej rani uri obiskat. Pogovarjala sta se dolgo uro, novinarji pa so ostali praznih rok, ker jim ni hotel ne Wilson ne Kosigin ničesar povedati. No, sovjetski premier je že v Moskvi, skupno sporočilo o britansko-sovjetskih pogovorih so objavili in zdaj lahko le na podlagi tega, kar je v njem napisano, ugibajo, o čem so pravzaprav pogovarjali in glede česa so se dogovorili ob ves teden trajajočem obisku sovjetskega državnika v Veliki Britaniji.

Na koncu tega sporočila je stavek, ki utegne razbistriti uganko. Takole je zapisano: »Obe vladi sta se sporazumeli, da so bili pogovori med obiskom sovjetskega premierja koristni in da so prispevali k boljšemu razumevanju stališč obeh vlad, četudi obstajajo nekatere pomembne razlike v pogledih na nekatere mednarodne probleme.« To seveda ni nič posebnega in smo takih stavkov brali že precej. Sicer pa tudi ni bilo pričakovati, da se bo ob obisku zgodilo kaj velikega, če pa poskusimo analizirati sporočilo, lahko ugotovimo, da sta po širini tém, o katerih sta se pogovarjala, po poskusih, kako bi tudi v prihodnje iskali pot k sporazumevanju, precej prispevala k utrditvi položaja v Evropi.

Poudarek je vsekakor na Evropi, čeprav so nekateri pričakovali, da bo teža na problemih jugovzhodne Azije. Ne smemo namreč pozabiti,

da sta Velika Britanija in Sovjetska zveza soproedsednici ženevske konference, ki je leta 1954 ustavila takratno vojno v Vietnamu. V tej funkciji bi bili upravičeni sklicati novo ženevsko konferenco. Seveda pa bi bilo sklicanje brez koristi, če že vnaprej vedo, da ne more obroditi nikakršnih sadov.

Toda britansko stališče je znano. Podpirajo namreč ZDA in na tej podlagi seveda ni mogoče doseči kakšnega posebnega napredka. Zato je tudi tisti del skupnega sporočila, ki govori o vietnamskem vprašanju, dokaj medel. Besedilo je tako sestavljeno, da ZDA sploh

Dogovor Moskva-London

niso omenjene, niti ni rečeno, kdo je napadalec. Sporazumeli so se le, da je treba to vojno čimprej končati. Obe vladi izražata svojo privrženost ženevskim sporazumom ter se strinjata, da bosta to vprašanje tudi v prihodnje pazljivo proučevali. Nekateri zatrjujejo, da si je Wilson močno prizadeval, da bi prepričal Kosigina, da bi bile ZDA pripravljene ustaviti bombardiranje DR Vietnama, če bi Hanoi tudi v čem popustil. Toda to so samo ugibanja. Uradno ni o tem nič povedanega.

Torej ostajajo evropske teme. — Vsekakor so novinarji opazili, da sovjetski veliko bolj cenijo britansko

politiko v evropskem prostoru kot pa tisto na Daljnem vzhodu. Zato tudi ni čudno, da so dali evropskim problemom prednost v skupnem sporočilu. Strinjajo se, da sta evropsko sodelovanje ter krepitev miru in varnosti v Evropi zelo pomembni za svetovni mir. Britanija je, kot vse kaže, pristala na skilo evropske konference o varnosti v tem delu sveta. »Obe strani se strinjata, — je zapisano v skupnem sporočilu — da bi bila taka konferenca lahko koristna in da je treba takšno zborovanje skrbno pripraviti.« — Premier Kosigin pa na svojem potovanju po Veliki Britaniji ni izpustil nobene priložnosti, da ne bi govoril o nemškem problemu in o tem, da Sovjetska zveza ne bo nikdar dovolila, da bi se Bon oborožil z jedrskim orožjem. O vsem tem v sporočilu sicer neposredno ni besede, rečeno je le, da se lahko evropsko sodelovanje odvija na podlagi enakopravnosti in ozemeljske nedotakljivosti. Torej je neposredno priznано, da so meje v Evropi nespremenljive in da ne more biti nobenega govora o vzhodni nemški meji na Odri in Nisi. Posebej pa je v sporočilu poudarjeno, da morajo vse evropske dežele sodelovati na konferenci, kar pomeni tudi Zahodna Nemčija.

Ob koncu pa še tisto, kar je vzbudilo največjo pozornost: Moskva je ponudila Londonu pakt o nenapadanju. London je na to sovjetsko ponudbo na začudenje poznavalcev političnih razmer pritrdilno odgovoril. V sporočilu je zapisano, da britanska vlada pozdravlja to mišljenje in da se bodo o tem pogovarjali na prihodnjih sestankih. Vsekakor spodbudno!

Čakamo na republiko!

(Nadaljevanje s I. strani)

S din. Omenili so, da bi bilo v novomeški občini od 2.800 prizadetih le okoli 600 višinskih posestnikov.

KOMU DAVČNE OLAJŠAVE?

Davčne olajšave (z večjimi ali manjšimi odpisi) so predvidene tudi v letu 1967. Davkov bodo v vseh občinah na Dolenjskem oproščeni tam, kjer dohodki družinskega člana ne presegajo 20.000 Sdin, olajšave pa veljajo ob posebnih pogojih tudi pri večjih dohodkih.

Olajšave bodo letos med drugim priznavali kmetovalcem, ki bodo nerodovitno zemljo spremenili v rodovitno, zasejali v vinoko, trto nove parcele, obnavljali vinograde, sadovnjake in druge nasade, na novo pogozdovani in v podobnih primerih. Predvideno je, naj bi za taka zemljišča ne plačevali davkov po več let, med drugim za nov gozd celo 20 let ne.

V vseh dolenjskih občinah nameravajo v odlokih določiti tudi posebne olajšave za kmete borce. Predvidevajo, da bodo spome-

ničarji in borci iz leta 1942. v posameznih občinah oproščeni do 80 odstotkov dajatev, borci iz 1943 in 1944 pa manj. Samo v novomeški občini bi veljale olajšave tudi za zaposlene kmete borce, in sicer zmanjšane za 50 odstotkov. Enake ugodnosti bodo priznavali tudi vdovam padlih borcev.

NOVI OBRITNIKI POL LETA BREZ DAVKA!

Dohodek obrtnikov bodo, kakor so sporočili načelniki občinskih oddelkov za finance, tudi letos obdavčevali na dva načina. Pavšalisti (letos bodo to tudi zasebni gostinci) bodo imeli enotno stopnjo 12,9 odstotka, drugi pa

stopnjo po ustvarjenem dohodku: do 12.000 Ndin okoli 13 odstotkov, pri 40.000 Ndin okoli 42 odstotkov itd. Obrtnikom začetnikom (v uslužnosti in storitveni obrti) ne nameravajo v nobeni dolenjski občini predpisati dajatev v prvih šestih mesecih, vendar pa morajo o tem odločati pristojni sveti za finance.

ZA DOMAČE IN UVOZENE AVTOMOBILE ENAKO?

Na posvetu so se dogovarjali tudi za enotna merila pri predpisovanju prispevkov in davkov drugih dejavnosti, prometnega davka in podobnega. Tako bo bržčas prometni davek

za vino in pivo v gostiščih okoli 10 odstotkov, v trgovinah blizu 20 odstotkov, za vse druge alkoholne pijače pa v gostilnah okoli 20 odstotkov in v trgovinah nekaj več.

Menili so se tudi, naj bi bil čimbolj enoten prometni davek ob nakupu motornih vozil. Kaže, da bodo dolenjske občine predpisale za domače in uvožene avtomobile in druga osebna motorna vozila enoten prometni davek po 2 odstotka.

Na novomeškem posvetovanju so poskušali najti enaka ali podobna merila tudi za predpisovanje drugih dajatev v letu 1967.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ DRUGO OBDOBJE PRIPRAV NA VOLITVE. Začenjamo drugo obdobje priprav na skupščinske volitve — obdobje kandidacijskih zborov. Zdaj je treba imeti še bolj izostren občutek za resnost naloge, ki je pred nami. Zavedati se je treba, da izbiramo ljudi za odborniški oziroma poslanski mandat, v času katerega bomo dobili bitko za reformo ali pa je ne bomo dobili. To je v mnogočem odvisno tudi od ljudi, ki bodo sestavljali drugo polovico skupščin, ki se ji bo spomlad iztekel štiriletni mandat.

Na zadnji seji IK CK ZKS so opozorili med drugim na to, da bi morali priti pred volivce z ocenami in analizami dosedanjega delovanja skupščin in njihovih prihodnjih nalog. Volivce je treba mobilizirati ne ob praznih parolah, temveč ob razpravah o konkretnih družbenih nalogah.

Na seji so nadalje poudarili, da mora sestava kandidatov ustrežati prispevku posameznih področij naše družbe k ustvarjanju narodnega dohodka. Poudarili so tudi, da se morajo komunisti bolj prizadeto vključiti v drugo obdobje priprav na volitve, ker v prvem obdobju njihova aktivnost marsikje ni bila zadovoljiva. Ne bi smeli nasledati pojmovanja, češ da se komunisti ne smejo »vmešavati«, ker je to v resnici težnja po zanikanju vloge organiziranih političnih sil v pripravah na volitve. To so težnje tistih sil, ki bi želele z demagogijo preslepiti volivce in jih zlorabiti za svoje politikantske namene.

■ 10. MARCA SE BODO ZAČELI KANDIDACIJSKI ZBORI VOLIVCEV. V pogovoru med predstavniki volilne komisije pri GO SZDL Slovenije in novinarji so sporočili za javnost, da se bodo kandidacijski zbori volivcev začeli okrog 10. marca. Dotlej bodo nadaljevali zbiranje predlogov za možne kandidate. Po podatkih iz 42 od 62 slovenskih občin je bilo zbranih do 8. februar-

ja 1690 predlogov za možne kandidate za občinske odbornike (izvoliti jih je treba kakih 1900). Doselej so bolj pridno zbirali predloge na podeželju kot v mestih in industrijskih središčih, zato tudi dosedanja sestava zbranih predlogov ni najbolj zadovoljiva, ker ne ustreza dejanski sestavi prebivalstva Slovenije. Predlagatelji so doslej v premajhnem številu upoštevali neposredne proizvajalce, ženske in mladino.

■ TISK — KRITIČNO-USTVARJALNA SILA SAMOUPRAVNE DRUŽBE. Na izrednem občnem zboru Društva novinarjev Slo-

Volitve — preizkus zavzetosti za reformo

venije, ki so se ga udeležili tudi novinarji Dolenjskega lista, so med drugim ugotovili, da je čedalje bolj opazen družbeno-politični, kulturni vpliv tiska, radia in televizije na dogajanja pri nas. Učinkovitost teh sredstev je odvisna od uspešnosti nadaljnjega uresničevanja načela javnosti dela družbenih institucij, od povečanja učinkovitosti in kakovosti demokratične razprave in boja mnenj, nikakor pa ne samo od časnikarjev. Kritike, tiste kritike, ki ni dramatična in senzacionalistična, temveč sestavni del normalnih družbenih odnosov, ni preveč. Treba pa je dati več prostora in spodbude tistim silam v naši družbi, ki dobro gospodarijo in upravljajo.

■ KDAJ BODO VOLITVE? Volitve poslancev v vse zore zvezne skupščine bodo v občinskih skupščinah 9. aprila. Neposredne volitve v zvezni zbor zvezne skupščine bodo 23. aprila. Volitve poslancev zveznega zbora, ki jih v ta skupščinski dom volijo republiški zbori republiških skupščin in pokrajinski zbori pokrajinskih skupščin bodo najpoznejše do 15. maja.

Volitve republiških poslancev in odbornikov občinskih skupščin bodo razpisale republiške skupščine.

■ PREŠERNOVE NAGRADE. Na slavnostni akademiji v dvorani Slovenske filharmonije so v torek zvečer podelili Prešernovo nagrado za leto 1967 pesniku Božu Vodušku in slikarju Maksimu Sedeju. Nagrade sklada je prejelo naslednjih 16 ustvarjalcev z različnih področij umetniškega dela: Andrej Hieng, Kajetan Kovič, Vasja Predan, Vilko Ukmar, Tatjana Remškarjeva, Ondina Otta-Klasinc, Slavko Tihec, Floris Oblak, Savin Sever, Oton Jugovec, Aleksander Valič, Sandi Krošl, Rudi Vavpotič, Lojze Lebič, Svetozar Križaj in Jože Bremen.

■ GOSPODARSTVU PUSTITI MOZNOŠTI ZA RAZVOJ. Na seji skupščine zvezne gospodarske zbornice so se zavzeli, da je treba gospodarstvu pustiti več možnosti za razvoj. Gospodarstvo se bo lahko hitreje razvijalo le tedaj, ako bo razpolagalo s presežnim delom svojega dohodka.

■ UKREPI ZA VARNOST NA CESTAH. Lani je bilo v naši državi 42.806 prometnih nesreč. Življenje je izgubilo 2113 ljudi, poškodovano pa je bilo 31.537 ljudi, med njimi več kot 11.700 huje. To je tudi poglavitni razlog za poostreje ukrepov za varnost na cestah. Hitrost avtobusov bo omejena na 80 kilometrov na uro. Tudi tovornjaki v prihodnje ne bodo smeli voziti hitreje kot 80 kilometrov na uro.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

■ TITO NA DUNAJU — Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je v nedeljo odpotoval na Dunaj, kjer bo pet dni na uradnem obisku. Na železniški postaji sta naša predsednika pozdravila predsednik avstrijske republike Jonas in kancler dr. Klaus.

■ BOJ SE NADALJUJE — V Vietnamu se vojna po premirju spet nadaljuje z nezmanjšano srditostjo. Iz Saigona poročajo o diverzantski akciji. Z mlinami so napadli ameriško poveljstvo.

■ POTRES V KOLUMBIJI — Pretekli četrtek so se zamajala tla v južnoameriški državi Kolumbiji. Življenje je izgubilo okrog sto ljudi, škoda pa cenijo na okrog 15 milijonov dolarjev. Mesto Campealbre je porušeno do tal. V njem je živel 16.000 prebivalcev.

■ EKSPLOZIJA KUBANSKEGA LETALA — V zraku je eksplodiralo štirimotorno kubansko letalo. Vseh deset članov posadke se je ubilo.

■ HUDA ZIMA V ZDA — Vzhodne predele ZDA je zajelo snežno neurje. Otroci dva dni niso mogli v šolo. Zaradi mraza in snega pa je ob življenje najmanj 77 ljudi.

■ KARDELJ V GVINEJI — Predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj, ki potuje na čelu jugoslovanske parlamentarne delegacije po afriških deželah, se je zdaj ustavil v Gvineji, kjer je sprejel predsednik Sékou Touré. V Gvinejo je delegacija prispela iz Malija.

■ KOLISEVSKI NA SVEDSKEM — Predsednik zvezne konference SZDLJ Lazar Kolisevski se mudi na švedskem kot gost švedske socialdemokratske stranke.

Tujci v Kočevju nočejo investirati

Zaradi »Potrošnikovega razmišljanja« in nekaterih drugih pripomb potrošnikov (na primer: da občina ne dovoli odpirati v Kočevju novih konkurenčnih prodajalnih ljubljanskih in drugih podjetij) smo obiskali še načelnika oddelka za gospodarstvo in finance pri občinski skupščini, Staneta Potiska, in načelnika oddelka inšpekcijskih služb ter tržnega inšpektorja Ivana Vesela

Konkurence ne zaviramo

Tuja trgovska podjetja žele lokale brezplačno — Ze predpisi dovoljujejo konkurenco

Stane Potisek, načelnik oddelka za gospodarstvo in finance: V Kočevju je zadovoljiva konkurenca pri prodaji obutve in konfekcije, manjka pa je v živilski stroki.

Občinska skupščina že po veljavnih predpisih ne more trgovski delovni organizaciji prepričati, da bi v nekem kraju odprla poslovalnico. Seveda pa mora ta trgovska gospodarska organizacija in poslovalnica izpolnjevati predpisane pogoje (primerni prostori, strokovnost zaposlenih itd.).

Običajno pa tuja podjetja pri nas niso pripravljena graditi lokalov. Želijo namreč,

da bi jim take lokale zgradila in dala naša občina ali kdo drug. Ta želja pa ni mogoče ustreči.

Naša trgovina pa mora težiti tudi za tem, da bodo poslovalnice dobro urejene in da bodo potrošniki čim hitreje postreženi. »Trgopromet« bo to dosegel z novo samopostrežno trgovino. Kmetijsko gozdarsko posestvo pa ima v izdelavi načrte za gradnjo oziroma ureditev nove prodajalne mesa, mesnih izdelkov, mleka in mlečnih izdelkov. Ni pa še zagotovljeno, predvsem zaradi denarja in primerne prostora za to trgovino, da bo ta prodajalna zgrajena že letos.

Oškodovani naj se oglasi!

Ne zaračunavajo previsokih marž — Nekaj blaga je bilo neprimerne — Kaznovana mesarja in gospodarska organizacija

Ivan Vesel, načelnik oddelka za inšpekcijske službe in tržni inšpektor: Cene in kvaliteto blaga v trgovini Sadržje in zelenjava v Kočevju smo lani nekajkrat pregledali. Pri

oblikovanju cen poslovalnica ni presegla marž, ki so ji določene z občinskim odlokom.

Tudi kvaliteta blaga je bila v glavnem dobra. Bilo

pa je nekaj primerov, ko smo izločili iz prodaje banane, česen, limono, ananas in limonin sok v pločevinkah. To blago ni ustrezalo zahtevam pravilnika o kakovosti sadja, zelenjave in sadnih ter zelenjavnih izdelkov.

Vse prodajalne mesa imajo na vidnem mestu označene cene mesa in mesnih izdelkov, kar je v skladu z veljav-

nimi predpisi. Prodajalci mesa so tudi seznanjeni, kako lahko prodajajo priklado (kosti).

Zgodi pa se, da prodajajo včasih posamezni mesarji slabo meso. Zaradi tega sta bila lani kaznovana dva mesarja s po 15.000 in 16.000 S din kazni, gospodarska organizacija pa skupno z 200.000 S din.

Tržna inšpekcija in druge inšpekcije čutijo, da so iki med njimi in potrošniki oziroma občani prešibki. Vsak potrošnik oziroma občan, ki meni, da je bil v prodajalnih denarno oškodovan, da je dobil blago slabše kvalitete in podobno, se vedno lahko oglasi na našem oddelku, inšpektorji pa bomo zadeve raziskali.

Belokranjski čebelarji so pridni kot čebele

22. februarja so se v prvotredni čakalnici železniške postaje v Crnomlju zbrali na občnem zboru belokranjski čebelarji. Zbor je pričel predsednik Ivan Biček, ki je kasneje v poročilu prikazal delo upravnega odbora v letu 1966. Upravni in nadzorni odbor sta se šestkrat sestala in zlasti obravnavala organizacijske opazovalne službe za gozdno medenje. Opazovalno postajo so ustanovili v Srednji vasi pri Crmošnjicah, vodil pa jo je Franc Jaklič.

Upravni odbor si je lani dal nalogo, da bo ugotovil zdravstveno stanje čebel. Z veseljem je poročal, da ni bilo bolezni v vsej Beli krajini, razen tega pa se čebele tudi niso zastrupljale z agro-

tehničnimi sredstvi in tovarniškimi plini.

Društvo ima šest čebelar-skih preglednikov z opravljenim tečajem. Letos so se v tečaju prijaviли še štirje člani, trije iz metliške družine. Upravni odbor ima tudi kartoteko čebelarjev in čebelarstev v Beli krajini, ki je društvu v veliko pomoč. Čebelar-ske družine so že začele sporočati spremembe. Vedo, da bi bilo delo še težje, če ne bi tega upoštevali.

Čebelarstvo pri nas še nima ugleda, kakor mu pripada. Kmetijske organizacije imajo plantaže sadnega drevja; sajenje, škropljenje in druga dela pa bodo zaman, če ne bodo prispevale tudi kaj za čebele. Pred vojno je bilo v Beli krajini več kot 4000 AZ panjev, zdaj pa jih imamo le 2867.

Delegat republiške čebelar-ske zveze Vlado Martelanc je povedal, da si zveza prizadeva čebelarstvu utrditi pot in mu najti ustrezno mesto. Nato je predaval o vzreji in izbiri matic.

V upanju, da bodo čebele dobro prezimile, smo čebelarji naredili obilo načrtov za vztrajno delo v organizaciji in v čebelnjakih. M. W.

Pred spremembami v kooperaciji

Potrebno je temeljito preudariti ukrepe, ki so v zvezi s pospeševanjem proizvodnje na kmetih

V zadnjem času se čedalje pogosteje govori o kooperaciji v kmetijstvu, njenih oblikah, njenih praktičnih rezultatih in vplivu na proizvodne in družbene odnose na kmetih ne samo v najvišjih predstavniških organih, marveč tudi na sestankih družbeno-političnih organizacij. Povzetek iz vseh teh razgovorov je bil najjasneje podan na zadnji skupščinski razpravi, kjer so sklenili, da morajo odbori za kmetijstvo še enkrat temeljito in načrtno pretehtati vsi snovi in predlagati ukrepe, ki jih je treba storiti v prvi vrsti pa z zakoniti ureditvi najvažnejša vprašanja iz tega področja.

Reforma in novi procesi

Dosedanja razgovori so pokazali, da kooperacija potrebuje novih pobud. Gotovo so dale stare oblike dobre rezultate, kar dokazuje razvoj proizvodnje na kmetih, veliko pa jih je življenje preseglo. Reforma je tudi na tem področju pomagala, da so se pričela nova prizadevanja za boljšo kmetijsko proizvodnjo. Naš poljedelec se čedalje bolj zanima za sodobno, napredno proizvodnjo, zato išče sodelovanje z družbenimi kmetijskimi organizacijami in v tem smislu razodeva nove zahteve. Tem zahtevam se je potrebno prilagoditi in z družbenimi močmi in sredstvi usmerjati pozitivne procese na kmetih.

Nekatere družbene organizacije, posebno zadruge, se prepočasno prilagajajo novim razmeram, zato ponekod kooperacija hira. Komisija za kmetijstvo centralnega komiteja Zveze komunistov Srbije je pred kratkim ugotovila, da se v nekaterih drugih kaže zelo očiten odpor do zahtev kooperantov, da bi imeli večji delež v upravljanju združnih zadev in pri delitvi skupno ustvarjenih sredstev. O tem so govorili tudi na razpravi v skupščini, in ko so govorili o kooperaciji, so poudarili, da je treba pogumno iskati novih poti in oblik za tesnejše sodelovanje s posameznimi proizvajalci. Izhajati je treba iz postavke, da so zahteve kooperantov povsem naravne in upravičene in da zato morajo biti popolnoma enakovrni udeleženci za drug, to pa se pravi, da neposredno vodijo organizacijo proizvodnje in da so enakopravno udeleženi tudi pri delitvi.

Nova razmerja na kmetih

Kmetijska komisija CK ZK Srbije je posebno poudarila, da ni potrebno, da kdo v imenu družbe sili kmeta v socializem.

Naloga družbenih činiteljev je, da na kmetih

- ustvarijo take pogoje za rojstvo tistih proizvodnih razmerij, ki bodo omogočila kmetom, da se sami v svojo in splošno korist bore za povečanje proizvodnje, da sami v proizvodnji odkrijejo najugodnejše oblike organiziranja in združevanja.

Po nekaterih podatkih je skoraj četrtina samostojnih kmetov poslala pravi blagovni proizvajalec na kmetih. Zato prav ti povsod upravičeno zahtevajo novo razmerje do združenja in prav zaradi njih bi bilo v prvi vrsti potrebno poiskati in uresničiti to novo razmerje. Uresničevanje takih razmerij je nujno potrebno na sedanji stopnji razvoja našega kmetijstva, kajti razumnejše gospodarjenje v kmetijstvu lahko odločilno vpliva na povečanje narodnega dohodka v nacionalnih merilih. Proizvodnja na družbenih posestvih se lahko meri z največjimi svetovnimi dosežki na tem področju. Taka gospodarstva pa premorejo komaj 13 odst. obdelovalne zemlje in imajo nekaj več kot 10 odstotkov živine. Vendar pa taka gospodarstva dajejo skoraj polovico tržnih presežkov, kar zelo zgovorno dokazuje, kako za njimi zaostaja proizvodnja na kmečkih posestvih. V zadnjih desetih letih se je povprečna proizvodnja na družbenem sektorju povečala za 17 odst.

medtem ko se je na kmetijskih posestvih povečala komaj za 3 odst.

Zastareli zakonski predpisi

Ena izmed daljnosežnih nalog v planu razvoja proizvodnega sodelovanja je sprejem temeljnega zakona o kooperaciji v poljedelstvu. Ker pa sprejetje takega enotnega predpisa zahteva daljše razdobje, se nam vsiljuje potreba po delni rešitvi. Sedaj se med drugim govori, da se sprejme zakon o kreditiranju proizvodnje v kooperaciji, ki ga prav sedaj pripravljajo. Se veljajo predpisi, ki so te stvari uredili 1959. leta.

Prav tako je potrebno, da republiške sprejmejo predpise o hranilno-kreditnih poslih v zadrugah in drugih delovnih organizacijah v kmetijstvu tako tudi priprave za sprejem predpisov, ki naj urede zbiranje denarja od kmečkih proizvajalcev v obliki posojil in skupnih vlog delovnih organizacij in posameznih proizvajalcev v kooperaciji. Posebno bodo preučili nekatera vprašanja davčnega sistema in njegovega učinka na družbeno gospodarstvo, dalje predpise o pokojninskem in zdravstvenem zavarovanju delavcev, o osnutku ekonomskih in drugih odnosih med kooperanti in nekatera druga vprašanja. ST. STARČEVIC

Lovska uganka

Kakšen je razloček med inozemskimi in domačimi lovcji?

Od inozemskih imamo mi (skupnost) kaj spraviti, naši pa sami spravljajo.

Iz PUSTNIH NOVIC 1967

Sejmišča

Na sejmišču nič posebnega

13. februarja na novomeškem sejmišču ni bilo posebnega prometa. Naprodaj je bilo 51 prašičkov, prodanih pa je bilo 484. Za manjše so zahtevali 16.500 do 23.000 din, za večje pa 23.000 do 33.000 dinarjev.

540 prašičkov na brežiškem sejmu

11. februarja je bil v Brežicah prašičji sejem, na katerem je bilo naprodaj 540 prašičkov, prodanih pa so jih 512. Manjši so šli v promet po 10 Ndin kg, večji pa po 7 Ndin kilogram žive teže.

VSI PO ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Grenke rože v industriji zdravil

Odkupna podjetja slabo podpirajo zbiranje zdravilnih zelišč

Lani je 3.000 podmladkarjev RK iz vseh šol v novo-meški občini nabralo 42 ton zdravilnih zelišč v vrednosti več kot 24 milijonov Sdin. Razen tega so učenci v jeseni preskrbeli mlečnim kuhinjam 25 ton poljskih in gozdnih sadežev, iz katerih so napravili več kot 800 litrov vkuhanih sokov. Zdravilna zelišča je odkupovala predvsem novomeška tovarna zdravil KRKA, ki ima poseben oddelek za organizacijo zbiranja in odkup zdravilnih grenkih rož.

O letošnjih akcijah za zbiranje zdravilnih zelišč in odkupa so se pogovarjali v začetku februarja na posebnem dvodnevem seminarju, ki ga je priredil glavni odbor RK Slovenije. Seminarja se je med drugim udeležilo 34 predstavnikov občinskih odborov RK, zlasti biologi, ki poučujejo na šolah.

Na seminarju so ugotovili, da je zbiranje zelišč in drugih zdravilnih grenkih rož potrebno in koristno, predvsem za industrijo zdravil, da pa še niso razčiščena nekatera vprašanja, ki zadevajo precejšnjo brezbriznost nekaterih odkupnih podjetij za pomoč in organizacijo pri zbiranju. Nadalje so menili,

da bi bilo treba akcijo uskladiti z učnimi načrti šol, in nakazali potrebo, da bi se pedagogi bolj posvetili proučevanju zdravilnih rastlin, ustanovitvi s podmladkarji in zbiralci biološke kroške ter spodbudili vse, da bi na gredicah šolskih vrtov pričeli gojiti tiste zdravilne rastline, ki jih je v naravi malo najti, pa jih industrija zdravil potrebuje.

Zbiranje zdravilnih zelišč je gotovo potrebna in donosna, za industrijo zdravil pa neizogibna dejavnost, zato bi bilo prav, da bi take akcije ne le moralno, marveč tudi gmotno podprli. Zanimivo je, da se razen oddelka za zdravilna zelišča novomeške to-

varne zdravil KRKA nobeno odkupno podjetje do zdaj ni zmenilo za kakršnokoli pomoč, čeprav so z zelišči veliko zaslužila. Poleg KRKE je v glavnem kril vse stroške glavni odbor RKS s svojimi sredstvi, kar je precej nerazumljivo. Kako bo pa v prihodnje?

MARJAN TRATAR

TEKSTILANA gre v korak z reformo

Na seji DS so 11. februarja razpravljali in sklepali o zaključnem računu in poslovanju v l. 1966. Uspešno so se vključili v reformna prizadevanja zlasti glede organizacije dela, povečanja storilnosti in drugega. V vseh obratih se je storilnost povečala za okoli 18 odst., v tkalnici pa celo za 31 odst. Dohodek se je lani povečal za 11 odst. Člani DS so menili, da je treba zmanjšati zaloge izdelkov, doseči boljše kvaliteto ter varčevati pri surovinah.

V. D.

Kmetijski nasveti

Zimsko škropljenje

Se pred petimi leti smo računali, da je v Sloveniji pozimi poškropljeno približno 90 odstotkov vseh sadnih dreves. Zatem je začel odstotek naglo padati. Popusti na cene zimskih škropiv so pojenjali, nekdanji sadjarji odseki so večinoma zamrli, zadruge so se vse bolj začele ukvarjati z lastnimi obrati, ki so hitro naraščali. Zasebni sadovnjaki pa so se hitreje propadali in začeli smo sadje kupovati drugod.

● Zimsko škropljenje je neizogiben začetek vsakršnega truda za zdrave nasade in pridejke. Čeprav ne pomeni dosti za izboljšanje kakovosti sadja, pa omeji najhujše: propad drevev. Po vojni smo posekali v Jugoslaviji čez pet milijonov sadnih dreves. Da je zimsko škropljenje namenjeno predvsem kaparjem, ni treba posebej poudarjati, čeprav uničuje tudi jajčeca listnih in krvavih uši, gosence, bolšice in celo mah ter lišaje.

● Škropimo lahko od novembra do marca, vendar je najbolje, tik preden se prične brsti napenjati. Škropiti je treba temeljito, ker škropivo deluje le, če se dotakne škodljivca — je namreč dotikalni strup. Škropimo od tankih proti debelejším vejam. Vsakega sadjarja gotovo zanima, katero škropivo bo najcenejše in najbolj učinkovito. Že deset let so v rabi rumeni pripravki, ki smo jih uporabljali, ker so bili poceni zaradi regresa. Druga škropiva se zaradi višje cene niso toliko uveljavila in so rumene pripravke nadomestila takrat, če je le-teh v trgovini zmanjkalo.

● Rumena zimska škropiva ali dinitrokrezolni preparati vključujejo ista škropiva, le da prihajajo na trg pod različnimi imeni: kreozean, rumesan, nitrozean; če pa vsebujejo mineralna olja, pa imajo imenu pridano še besedo olje. Rumena škropiva so navadno uporabljale ekipe, ki so v posebnih kapucah in oblekah hodile od sadovnjaka do sadovnjaka. Škropivo ima hibo v tem, da je sila strupeno. Če nam po nepredvidnosti žival vtakne glavo v čeber in se škropiva napije, ne bo tega nikoli več ponovila. Ostanke škropiva moramo zakopati v zemljo, ne pa zliti v potok ali reko. Navadno uporabljamo 2-odstotno raztopino, ki jo naredimo tako, da rumesan pasto razstopimo v vroči vodi, nakar vse vlijemo v čeber z vodo.

Ker se škodljivci na stalno uporabo enega škropiva privadijo, kot smo imeli podoben primer z lindanom poleti, je dobro škropiti tudi z drugimi škropivi ali pa dodajati rumesanu paration, diazinon ali mineralna olja. Rumesan dobro nadomešča paration, ki je veliko manj strupen in ne obarva kože in obleke. Paration uporabljamo v 4-odstotni raztopini.

● Za vsa ta škropiva velja, da jih porabimo približno toliko litrov za eno drevo, kolikor let je drevo staro. Škropiva ne smemo hraniti na mrazu. Od zimskih škropiv je znana še žvepleno-apnena brozga, ki jo za zimsko škropljenje rabimo v 20 do 25-odstotni koncentraciji.

Mojster Budd je sedel v svojem brivskem salonu. Ker ni imel strank, je listal po večernem listu. Naenkrat se je zganil. Na zadnji strani je pisalo:

»Nagrada 500 funtov!
Večerni list bo dal nagrado 500 funtov tistemu, ki bo s svojo prijavo omogočil aretacijo Williama Stricklanda. Išče ga policija zaradi umora Eme Strickland iz Ulice Crescent št. 59, Manchester.

Opis iskanega človeka:
Star je 43 let, visok 185 centimetrov, ima goste sive lase, morda pobarvane; nosi brke in brado, morda jih je obril; zobe ima močne in bele, levi zgornji podočnik je zlat; na levi roki mu manjka del palca.

Mogoče je doslej že zapustil deželo ali bo to poskušal.

Budd je nekajkrat vzdihnil. Malo verjetno je bilo, da bo William Strickland izbral prav njegov salon za brite in striženje. Prav tako je bilo malo verjetno, da je sploh v Londonu.

Od umora so pretekli trije tedni in morilec je doslej verjetno že zapustil Anglijo. Toda Budd se je trudil, da bi si zapomnil njegov opis. Pogledal se je v ogledalu.

Ni bil videti človek, ki bi lahko sam prijel surovega ubijalca. Bil je star blizu petdeset let in majhne rasti.

Zamišljeno je zmajeval z glavo in pri tem odprl vrata delavnice pa pogledal na ulico. Skoraj se je zaletel v visokega človeka, ki je prav tedaj stopil v njegovo brivnico.

— Oprostite, gospod, — je zamrmral Budd. — Britje? — Želim, da mi pobarvate lase, — je nepotrpežljivo dejal neznanec.

Budd se je razveselil. Barvanje las je stalo sedem šilingov.

Neznanec je sedel na brivski stol in Budd mu je dal prtiček okoli vratu.

— Veste, — je rekel neznanec, — moja zaročenka ne mara sivih las; pravi, da zbuja preveč pozornosti. Želel bi, da bi bili moji lasje temno rjavi. Obrijte mi tudi brado, ker je moja zaročenka prav tako ne mara. Samo brki naj ostanejo.

Budd mu je najprej obril brado, nato pa mu je opral lase s šamponom. Vključil je aparat za sušenje las.

Zabaval je neznanca z razgovorom o tenisu in nogometu. Potem je omenil tudi umor v Manchesteru.

— Kaže, da je policija

obupala, — je menil neznanec.

— Morda bo nagrada vso zadevo vnovič oživila, — je pripomnil Budd.

— Kaj pravite? Nagrada? Nisem slišal o njej.

— Piše v Večernem listu. Morda bi hoteli pogledati? Neznanec je začel pazljivo brati. Budd ga je opazoval v ogledalu. Videl je, kako je mož naglo umaknil levo roko, ki jo je dotlej opiral na stol.

Toda Budd je še imel toliko časa, da je opazil, da manjka tujcu del palca na levi roki.

Neznanec je nekaj časa gledal v ogledalo, kot da bi Budda opazoval.

— Doslej je morilec prav gotovo že pobegnil iz države, — je dejal Budd.

— Tudi sam mislim tako, — je dejal neznanec in se nasmejal. Njegov lev gornji podočnik je bil zlat.

Budd se je mrzlično spomnil na opis v časniku. Vse je bilo tako: velikost, leta, sivi lasje, zlat zob in pokvarjen palec na levi roki.

Vprašal se je, ali je ta človek surovi morilec, ki je v Manchesteru izropal in ubil svojo teto. Kmalu je bil povsem prepričan o tem.

Ko je neznanec posušil lase, mu je ta nestrpno dejal, naj pohiti, ker je že pozno.

Kot mimogrede se je Budd napotil proti vratom. Hotel je videti, ali so na ulici kake policaji.

— Kam greste? — je vprašal neznanec.

— Hotel sem pogledati, koliko je ura na ulični uri, — je dejal Budd in obstal.

— Zdaj je pol devetih. Budd se je odpovedal nameri, da stopi na ulico.

Ko je pripravil barve, je razmišljal, kako bi obvladal tujca. Lahko bi se mu postavil z britvijo za hrbet in mu ukazal naj vstane in dvigne roke. Potem bi ga prisilil stopiti na cesto in bi ga izročil prvemu policaju.

Toda človek bi mu lahko iztrgal britev iz rok in ga ubil. Če je ubil svojo teto, zakaj ne bi tudi njega?

Nenadoma se je nečesa spomnil. Razporeženo je začel mešati barve. Medtem ko je barval tujcu lase, je govoril o nepomembnih zadevah.

Ko je neznanec zapustil Buddovo brivnico, ga je ta spremljal s pogledi in videl, kako je stopil v avtobus.

Nato je ugasnil luč v delavnici, zaklenil vrata in se odpravil peš po ulici, v kateri je bil Scotland Yard.

Službojočemu policaju je povedal, da ima važno sporočilo v zvezi z umorom v Manchesteru. Stopil je k inspektorju.

Budd mu je dejal, da je prepričan, da je bil malo prej v njegovi delavnici manchestrski morilec, nato pa mu je povedal še vse drugo.

Scotland Yard je takoj obvestil vse policijske postaje, vsa letališča in pristanišča v državi. Po radiu so bile obveščene tudi vse ladje, ki so ponoči izplule iz angleških pristanišč.

Ladja Miranda je pristala v pristanišču Ostende naslednjega dne ob 7. uri zjutraj. Kapitan je stopil v radiotelegrafsko kabino in dejal: — Poklical sem belgijsko policijo.

Radiotelegrafist je čez nekaj trenutkov poslal sporočilo Scotland Yardu:

»Človek na naši ladji ustreza vašemu opisu. Vozovnico je vzel pod imenom Watson. Zaklenil se je v kabino in noče iz nje. Zahteva, da mu pošljemo frizerja. Obvestili smo belgijsko policijo.«

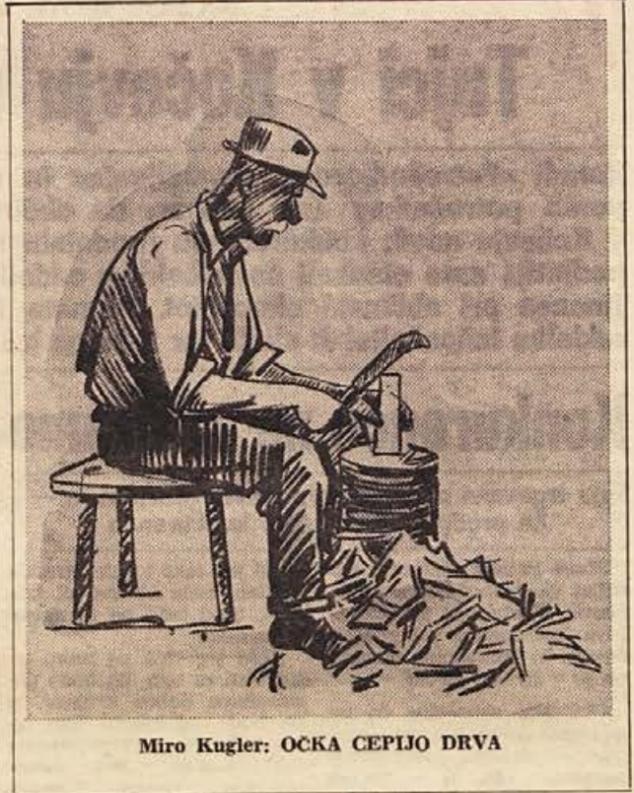
Deset minut kasneje so se kapitan ladje in več policajev napotili proti kabini št. 36.

Kapitan je potrkal na vrata kabine.

— Kdo je? — je bilo slišati zamolkel glas.

— Brivec.

Vrata so se odprla in v kabino so naglo skočili kapitan

Miro Kugler: OČKA CEPIJO DRVA

in policaji ter po kratkem boju vklekli Williama Stricklanda.

Kapitan ga je zaprepadeno gledal. — Kratko in malo ne morem verjeti svojim očem! Ta človek je čez noč ozelenel.

Budd ni zaman leta in leta proučeval zapletene reakcije kemičnih barv.

Naredil je tako, da so lasje in brki neznanca čez nekaj ur pozeleneli.

Večerni list je izplačal Buddu 500 funtov nagrade.

H. Seidelbast:

Oh, te ženske...

K psihiatru je prišla ženska.

— Prihajam zaradi svojega moža, je rekla.

— Kaj je z vašim možem?

Obiskovalka je žalostno odgovorila:

— Moj mož si domišlja, da je kura!

— Kaj? je vzkliknil psihiater. — Kura?

— Tako je.

Doktor je bil malce zmeden. Takšnega primera v svoji praksi še ni imel.

— Pripovedujte! je dejal. — Kako se to kaže pri vašem možu?

— Kokodaka!

— Kokodaka?

— Da. Kokodaka. Vsako jutro, ko vstane.

— Počne poleg tega še kaj drugega?

— Opoldne se povzpne na omaro in spet kokodaka.

— Kaj še?

— To ponovi zvečer. Preden gre spat.

— Kaj pa še počne poleg tega?

— Poleg tega žre zrna.

— Zrna?

— Da. Koruzna, pšenična in druga.

Zdravnik si je odpel ovrtnik.

— To pa je zelo zanimiv primer! je rekel.

— In kako dolgo že počne to vaš mož?

— No, je menila obiskovalka, — približno tri leta!

Zdravnik je zazijal.

— Ja, draga žena, je vzkliknil, — zakaj pa prihajate šele danes k meni?

— Oh, veste, ko so pa jajca na trgu tako draga!

Se huje bi se mi smejali, ko bi zvedeli, kako je bilo po novem letu, ko sva začela moliti rožni venec, s fajmošтром — sama ga nisem nikoli prej molila in ga najbrž, bog obvarji, tudi nikoli več ne bom! Fajmošter je molil, jaz pa sem mu odgovarjala. In tako se je tudi zgodilo, da sem kdaj tudi zadremala; najhitreje se je to zgodilo pri litanijah, pri tistem večernem 'prozisanas'. In nekoč, ob neki taki priliki, v rahli dremavici, sem začutila, da se je nekaj ko senca potegnilo preko mojih zaprtih vek. Bila sem v prvem spancu, v tako rahlem še, da sem se lahko vsega zavedala; vse v meni je bilo budno, je prisluhnilo, do mezinca na nogi. Lahko sem slišala, kako je fajmošter — imel je zares nadoho — zadrževal dihanje in kako me je za las nad čelom, nad ustnicami — imela sem razprte — in nad prsmi križal; bilo je, ko da bi ga skozi veke videla in ko da bi z na stečaj odprtih očmi in pri belem dnevu sledila vsakemu posamičnemu stegovanju njegovih rok. Zatem so se me

Ivan Potrč: Fajmošter na Kopišniku

te nevidne roke dotaknile; dotaknile so se mojih sklenjenih rok, jih razklenile in jih dolgo motrile, ko da bi jih hotele pobožati ali kaj, zatem pa jih potisnile drugo za drugo pod odejo, odejo samo pa potegnile do moje brade — vedela sem, zakaj, zato, da me ne bi zeblo. Bila sem neznanstvo sladke volje, napravila sem srečno in blaženo obličje, ko kakšna svetnica, ki se je enkrat in za vse večne čase razveselila nebes. Se vse bolj neznanstvo pa sem bila radovedna, kaj se bo lahko še zgodilo — se pravi, da bi se lahko. Tiste roke so šle še enkrat preko obraza, da sem lahko začutila hlad prstov pri križanju, pa čeprav se me tisti prsti niso dotaknili, tudi za

troho ne, zatem pa sem zaslišala vzdih, rahel in blažen, zatem besede: Kako je srčkano zaspala, sirotica! Angel v nebesih nima tako blaženega obličja... Zatem je bilo dolgo vse tiho, župnik se je po vsej priliki zamaknil vame, nato sem znova zaslišala stopinje, kako so oddrsavale po deskah, in zatem zaspala; neznanstvo sladke sanje sem zasanjala, mati me ne bi nikoli tako blaženo uspavala.

Sčasoma ni bilo noči več, ko bi ne slišala podrsavajočih copat in ko me župnik ne bi odeval. Nekoč, moralo je biti že okoli polnoči, me je prebudila hladnoča. Na pol v spanju sem stegnila roko, da bi se odevala, a sem se pri tem dotaknila s prsti nečesa hladnega. Odpr-

Nepremagljivi petelin

Naj je resnica ali laž — nekoč je živel tak petelin. Brskal je po smeteh in našel zlatnik.

Zletel je na streho in zakikirikal: »Ku-ka-re-ku, zlatnik sem našel!«

Slišal ga je cesar in ukazal hlapcem, naj mu zlatnik vzamejo in ga prinesejo njemu.

Hlapci so šli in vrnili zlatnik petelinu. Tnik in ga prinesli cesarju.

Petelin je zakikirikal: »Ku-ka-re-ku, cesar si je moje premoženje prisvojil!«

Cesar je vrnil zlatnik hlapcem in jim rekel:

»Odnosite ta zlatnik in ga dajte petelinu, da ne bo nepridiprav vsemu svetu razglašal!«

Hlapci so šli in vrnili zlatni kpetelinu. Petelin je spet zletel na streho in zakikirikal:

»Ku-ka-re-ku, sam cesar se me je ustrašil!«

Cesar se je zjezil in ukazal hlapcem:

»Ujemite nepridiprava, odsecite mu glavo, skuhanje ga in mi ga prinesite. Pojem ga in se ga rešim.«

Hlapci so petelina ujeli in ga prinesli cesarju. Petelin pa je zakikirikal:

»Ku-ka-re-ku, sam cesar me je v goste pozval!«

Petelina so zaklali in položili v kotel, da bi ga skuhal.

Ampak petelin ni odjenjal.

»Ku-ka-re-ku, cesar me je v vročo kopel dal!« je zakikirikal.

Petelina so skuhal in ga postavili pred cesarja.

Petelin je spet zakikirikal: »Ku-ke-re-ku, s cesarjem za isto mizo sedim!«

Cesar ga je zgrabil in ugriznil vanj.

Petelin je bil že grizljaj, pa je še zmeraj kikrikal:

»Po ozki ulici se sprehajam, ku-ka-re-ku!«

Ko je videl cesar, da se petelin še zmeraj ni unesel, je ukazal hlapcem, naj potegnijo sablje in se pripravijo. Če bo petelin še enkrat zakikirikal, naj usekajo.

Hlapci so potegnili sablje, se postavili v pozor — eden na to stran, drugi na drugo, tretji zadaj — in čakali.

Petelin je prilezel tačas v cesarjev želo-dec in zakikirikal:

»Na belem svetu sem bil, v črno cesarstvo sem pal! Ku-ka-re-ku! Ku-ka-re-ku!«

»Po njem!« je ukazal cesar.

Hlapci so usekali in cesarja razpolovili.

Petelin pa je skočil ven, odletel, sedel na streho in zakikirikal:

»Ku-ka-re-ku! Ku-ka-re-ku!«

IZ ARMENSKIH PRAVLJIC

Mladinska knjiga 1966

Prevedel Ovetko Zagorski

la sem oči in zagledala župnikovo glavo, kako se je sklanjala preko mene; roka ali prsti, za katere sem prijela, ta pa je imela odejo v rokah. Ta roka je zatem okamenela, tudi poraščeno obličje nad mano se ni več zganilo, obstalo je sklonjeno in negibno, tako da pravzaprav še danes ne vem, ali me je hotel fajmošter razodeti ali pa me je odeval. Dolgo sem tako zrla v njegove oči, bile so mirne, premirne, da bi mi kaj razodele, komaj da so bile za troho presenečene.

»Gospod župnik, kaj je?« sem rekla, vprašala, ne da bi spustila roko ali prste, ki sem jih držala.

Fajmoštrove oči so se premaknile, nasmehnilo so se, s tiho prošnjo, da bi jih razumela in da si ne bi kaj hudega mislila. No, česa takega v mojih očeh ni bilo, nič se nisem bala. Fajmošter je odtegnil roko, za katero sem držala, prijel odejo in mojo roko, jo narahlo stisnil ter potegnil odejo do brade, da me je do kraja pokrtil. Pri tem opravilu je rekel:

»Da ne boš ozebla, sirotica.« Počakal je, ko da bi se hotel oddahniti, in nadaljeval: »Prišel sem iz cerkve, pa se mi je zazdelo, da ste se razodele. Pokrijem jo, sem si rekel, dobrih del se kristjani ne smemo ogibati, saj se sirotica ne bo zbudila, ali vseeno ste odprli oči.«

»O, hvala lepa, kako ste dobri!« sem rekla še vsa pospana, vendar kar se je moje ženske radovednosti tikalo, sem bila do kraja prebujena. »Gospod župnik,« sem vprašala, »po kaj pa hodite srednočke v cerkev? Ne zamerite, ali tako me mart-ra.«

»Za pokoro, deklica,« je rekel, počakal in zatem zavzdihnil. »Zavoljo neke ženske, umirajoče, oh!« Znova je počakal nekaj trenutkov, da je potem še globlje zavzdihnil, ko za mladimi leti. »In zavoljo neke deklice, deklica, ah!«

Privzdignila sem se, da bi še kaj zvedela, ali fajmošter je samo zamahnil.

»Predolga storija, Evica, bolj huda ko dolga.«

»Vseeno, lahko bi povedali.«

Že čez sto odgovorov na akcijo miru

Okoli 5000 pisem so konec 1966 viniški šolarji razposlali svojim vrstnikom po vsej domovini, razen v Srbijo, odkoder niso še dobili naslovov šol — V nekaj dneh so prejeli na akcijo miru, začeto ob dnevu Združenih narodov lani, več kot 100 odgovorov šol in posameznikov — V imenu generalnega sekretarja združenih narodov U Tanta je zaželel viniškim pionirjem mnogo uspeha tudi sekretarjev pooblaščenec Leonid Romanov iz New Yorka

Poročali smo, da je pri- zadevni krožek OZN na viniški osemletki 24. oktobra lani svečano začel akcijo med pionirji in mladi- no Jugoslavije — za mir na svetu. Lotili so se ve- likega dela, ki pa kljub začetnim organizacijskim težavam dobro napreduje. Najprej so v vseh jezikih narodov Jugoslavije pri- pripravili tiskano listino miru, s katero pozivajo šole in posameznike, naj pošljejo pismene proteste zoper vojne na svetu in zoper nasilje nad vietnam- skim ljudstvom.

»VSAK NASLOV STANE 30 DIN«

Skoro dva meseca so zbirali naslove vseh osem- letk in strokovnih šol v državi, a vseh še niso do- bili. Medtem ko so takoj dobili naslove šol v Slove- niji in na Hrvaškem, so imeli kup težav s šolami v Bosni, Črni gori, Makedo- niji, zlasti pa v Srbiji. Nav- zlic vsemu so s pomočjo sekretariata za šolstvo in društev prijateljev mladi- ne uspeli povsod, razen na področju Srbije, od koder naslove še niso dobili. Se- kretariat za šolstvo jim je svetoval, naj se obrnejo na zvezni zavod za stati- stiko, od tam pa so pre- jeli odgovor: »Lahko vam ustrežemo, toda vsak na- slov stane 30 din.« Krožek OZN v Vinici nima sred- stev, zato si še naprej pri- zadeva zastoj dobiti na- slove srbskih osemletk.

NAJPREJ SO SE OGLASILI IZ ZAGRADCA
Po novem letu je bilo razposlanih okoli 5000 pi- sem, od tedaj pa so pre- jeli že več kot sto odgovo- rov šol in posameznikov. Najprej jim je odpisal pi-

onirski odred osnovne šole iz Zagradca, nato Dra- gica Intihar z Roba na Kočevskem, sledijo Anton Komac iz Sentruperta, okoli 80 šol s Hrvaškega in radijska oddajna po- staja Ptuj.

V mapi, ki jo hrani An- ton Troha, upravitelj šole in pobudnik pionirske ak-

mno uspeha sekretarjev pooblaščenec v OZN, Leo- nid Romanov.

ISČEJO ZALOŽNIKA ZA KNJIGO

Kopico pisem, ki vsak dan prihajajo na Vinico, so začeli organizirano bra- ti v posebnem krožku. — Najboljše med njimi izlo-

France Prešeren

Kam?

Ko brez miru okrog divjam, prijetlji prašajo me: kam?

Prašajte raj oblak neba, prašajte raje val morja,

kadar mogočni gospodar drvi jih sem ter tje vihar.

Oblak ne ve in val ne kam, kam nese me obup, ne znam.

Samo to znam, samo to vem, da pred obličje nje ne smem

in da ni mesta vrh zemlje, kjer bi pozabil to gorje!

cije, se kopicijo odgovo- ri. Nekateri so povprečni protesti, drugi pa zasluži- jo vso pozornost. Zlasti skrbno in lepo sestavljena pisma, polna pretresljivih izjav, so napisali učenci ekonomske srednje šole iz Karlovca, učenci osnovne šole z Raba, šolarji iz Pe- trinje in Marija Zakraj- sek iz Velikih Lašč, ki je priložila celo nekaj lastnih pesmi o miru.

Zelo zgodaj je prišel tu- di odgovor na pismo, po- slano generalnemu sekre- tarju združenih narodov U Tantu. V njegovem ime- nu je zaželel akciji miru

čajo, da jih bodo objavili v knjigi, namenjeni vsem vplivnim državnikom sve- ta, okoli 15 tisoč izvodov pa bodo razprodali. Knji- ga bo prevedena v rušči- no, francoščino in angle- ščino, opremljena pa bo tudi z lepimi fotografija- mi oziroma ilustracijami.

Jože Gorjup v Trbovljah

V soboto, 18. februarja ob 17. uri, bo v Delavskem domu v Trbovljah odprta razstava grafike Jožeta Gorjupa. Letos bi namreč umetnik, ki je umrl v 26. letu svojega živ- ljenja, praznoval 60-letnico. Gorjupova galerija se je z Dolenjskim kulturnim festi- valom odločila, da bo prire- jala razstave izbranih Gorju- povihih grafik, in to vsak me- sec v drugem mestu. Z ve- likim uspehom so priredili do- slej to razstavo v Krškem in v Zagorju ob Savi.

Po končani razstavi v Tr- bovljah bo Gorjupova razsta- va najprej v Logatcu, nato pa v Neptunovi galeriji v Sošta- nju. Namen prireditve je, da tega prazgodaj umrlega, a na- darjenega umetnika predsta- vijo vsem Slovincem.

Računajo, da bo protest- na knjiga v jeseni izšla, še prej pa bodo morali najti založnika. Izkupiček pro- danih izvodov je name- njen pomoči vietnamskim otrokom.

RIA BACER

Gostovanje Ljubljančanov v Mokronogu

V nedeljo zvečer, 12. febru- arja, so v domu svobode v Mokronogu gostovali igralci KUD France Prešeren iz Ljubljane. Mokronožanom so se predstavili s komedijo, »Charleyeva teta!«

Armenske pravljice

ZLATA PTICA, zbirka naj- lepših pravljic in pripovedk pri Mladinski knjigi, je pred dnevi poslala na slovenski knjižni trg v prevodu Cvetka Zagorskega in z ilustracijami Cite Potokar »Armenske pravljice« armenskega pisate- lja Ovanesa Tumanjana. Iz pravljic veje svež duh po življenju, delu, veselju in tr- pljenju armenskega ljudstva.

Pesniki Bagdale

Mladinska knjiga je te dni poslala na knjižni trg knjigo s simboličnim naslovom »Pe- sniki Bagdale«. To je sloven- ski prevod značilnih del sed- mih sodobnih jugoslovanskih pesnikov. V bratskih republi- kah so bili na podoben način že predstavljeni nekateri slo- venski pesniki mlajšega ro- du. O fenomenu »bagdale« pi- še Miloš Petrovič.

Mailerjev

»Ameriški sen«

Naposled imamo roman ameriškega pisatelja Norma Mailerja »Ameriški sen« tudi v slovenskem prevodu. Oskrbela ga je Mira Mihelič, knjigo pa je izdala Mladinska knjiga. To je poštena, brezob- zirna knjiga, v kateri pisatelj snema krinko blaginje in de- mokracije z obraza najboga- tejše in najbolj civilizirane dežele sveta — Amerike.

25 000 Slovencev začasno v tujini

Na nedavni seji glavnega odbora Slovenske izseljen- ske matice so sporočili, da je med okoli 300.000 Jugoslova- ni, začasno zaposlenimi v tu- jini, tudi 25.000 Slovencev. Obravnavali so več reči v zvezi z zaposlovanjem naših ljudi v tujini, ki je dala vse priznanje Slovenski izseljen- ski matici pri skrbi za te ljudi. Poudarili so, da bi mor- al začasno zaposlene v tujini tudi sindikat več na- praviti. Znano je, da so za- čeli ponekod, zlasti v Zahod- ni Nemčiji, že zapirati vrata

Vladimir Štoviček:
DR. FRANCE PREŠEREN (1947)

Jezik največja vrednota

»Z zanosom ponavljamo pesnikovo priznanje, prižgal si mojster žar'k nam nove luči, ko se znova oklepamo sloven- skega jezika kot največje narodove vred- note. Govor naših prednikov naj nam ostane svet, ker sta ga jim narekovala globoka duša in odkrito srce. Samo tak govor je plemenit in pošten in z njim je Prešeren branil slovensko individualnost. — Usoda pesnika ga je zanesla, da je glo- boko čutil tudi vse tegobe nesvobodnega naroda — in brez tega globokega domo- vinskega spoznanja bi ne imeli preroške Zdravljice: 'ko rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak'. S tem naj bo ob stoletnici Prešernove smrti tudi s strani univerze obnovljeno neomajno zaupa- nje v ustvarjalno moč duha in kulturno poslanstvo slovenskega ljudstva. Tak je narek iz pesnikove dediščine, umetniške, narodnostne in človeške.«

(Iz uvodnega govora rektorja inž. Alberta Strune ob podelitvi Prešernovih nagrad na slovesnosti ljubljanske univerze, 3. februarja 1967.)

Recital v Prešernov spomin

V novomeškem Domu kul- ture je bil 9. februarja zvečer zanimiv recital slovenskih ljudskih in umetnih pesmi v počastitev slovenskega kultur- nega praznika. Pripravil ga je Odr mladih v režiji Alen- ke Bole-Vrabc, glasbeni del pa so prispevali gojenci glas- bene šole. Recital z okvirnim naslovom »Vrata življenja« je zajel nekaj odličnih ljudskih pesmi od »Desetnice« do »Si- rote Jerice« in v drugem delu pesmi Lili Novy, Vide Tau-

fer in Saše Vegri. Slišali smo torej predvsem žensko liri- ko, kar je ustrezalo konceptu prireditve in ne nazadnje tudi izvajalkam, saj so od Odra mladih nastopala le dekleta.

Skoda pa je, da je bilo o Prešernu povedanih tako ma- lo besed, ker bi vsekakor za- služil več kot skromen, uvo- doma prebran povzetek iz od- loka, da se »dan Prešernove smrti proglašajo za slovenski kulturni praznik«.

PIŠE EDO ZAJELŠNIK, RAVNATELJ OSNOVNE ŠOLE V BRESTANICI

Brestaniška šola - plod sodelovanja

Otvoritev nove šole v Brestanici ni praznik le za prebivalce našega kra- ja, ampak za vso državo, zlasti za najmlajše, ki jim je namenjena.

Šola v Brestanici ima bogato zgodovinsko pre- teklost, saj se je pouk začel že leta 1861, leta 1774 pa je bila takratna farna šola preimenovana v ljud- ško šolo in sodi torej med najstarejše v Sloveniji. Skoraj sto let je bila šola samo enorazrednica: šole 1871 so jo razširili v dvorazrednico in 1906 v šestrazrednico, kakršna je ostala do 1941.

Leta 1877 je bil določen obsežen šolski okoliš, ki je segal nekaj časa na področje Blance, do 1927

pa tudi na področje Se- novega. Število šolskih otrok je leta 1911 naraslo na 820, vendar je bil kljub osemletni šolski obvezno- sti obisk zelo slab.

Do leta 1807 je bil pouk v najetih prostorih v spodnjem gradu, potem v stari leseni koči v bli- žini cerkve in nekaj časa v Ivančevi hiši za Savo. Leta 1859 je uradna ko- misija izbrala prostor za zidavo nove šole, ki je bila naslednje leto že do- grajena. Leta 1883 so za- radi premajhnih prostorov že mislili na zidavo dru- gje šole, vendar so 1804. stari šoli le prizidali dve učilnici. Dokler je bil pouk v najetih prostorih, je za šolo skrbela grajska

gospoda, potem pa je prevzel vzdrževanje kra- jevni šolski svet, ki je bil postavljen že 1869.

Na šoli je od začetka do 1941. poučevalo več kot sto učiteljev. Leta 1855 je Jože Kovač usta- novil šolsko knjižnico, za katero je večino knjig prispeval sam. Napisal je tudi obširno rajhenbur- ško kroniko, ki se je ohranila do današnjih dni. Velike zasluge za razvoj šole pa je imel tudi Franc Jamšek.

20. aprila 1941 so vod- stvo brestaniške šole pre- vzeli Nemci in začeli s poukom v nemškem jezi- ku, ki je trajal do leta 1944. Takrat so šolo za- sedli nemški vojaki.

Po osvoboditvi se je pouk začel že 19. maja: vpisanih je bilo 259 učen- cev. Šola je bila razdelje- na na osnovno in na viš- jo narodno šolo. Leta 1948 je bilo šolstvo reorgani- zirano in so v Brestanici ostali le prvi štirje raz- redi, učenci višjih razre- dov pa so nadaljevali šol- lanje v nižji gimnaziji na Senovem ali v Krškem. Ze 1957 je bil v Brestani- ci spet ustanovljen 5. raz- red, naslednje leto šesti in v šolskem letu 1960/61 še sedmi in osmi razred. S popolno osnovno šolo pa so nastale težave zara- di pomanjkanja šolskega prostora. 100 let stara zgradba je bila s šestimi učilnicami veliko pre-

majhna za 16 oddelkov, bila pa je tudi dotrajala. Nekaj časa je bil pouk v treh izmenah, nato pa smo dva oddelka preme- stili v barako, last elek- trarne.

Šolski odbor in učitel- ski kolektiv sta namera- vala 1960 dostojno pro- slaviti stoletnico šole, vendar se stare zgradbe ni več sploščalo obnavlja- ti, zato so raje začeli s pripravami za gradnjo nove šole. Začela se je široka in načrtna akcija, ki je trajala pet let: pre- bivalci šolskega okoliša so prispevali les in poma- gali s prostovoljnimi de- lom, sodelovale so občinska skupščina in delovne organizacije. V dobrem letu smo postavili lepo stavbo z desetimi učilni- cami, telovadnico, delav- nico, kabinet in drugimi prostori, potrebnimi za nemoten pouk. Po sklepu našega kolektiva nosi šo-

rodno turistično leto in naši izseljenci.

Ko so spregovorili o vlogi tiska, ki obravnava izseljen- ska vprašanja, je predstavi- nik iz Brezic pohvalil pisa- nje Dolenjskega lista o vpra- šanjih naših izseljencev.

Program Slovenske izseljen- ske matice za leto 1967 pred- videva še boljše stike z izse- ljenci in tujino. Osrednji iz- seljenski piknik bo letos v Velenju. Letos bo pri na- gostoval tudi slovenski okro- iz Pittsburgha in priredil so- dam koncertov. K. ORAZEM

la ime po Adamu Boho- riču, našem rojaku, za- služnem prosvetitelju 16. stoletja, avtorju prve slovenske slovnice iz leta 1584.

Vsem, ki bodo obisko- vali pouk v novi šoli, že- lim, da bi se v njej do- bro počutili in da bi znali ceniti veliko pridobitev. Zahvaliti se moram vsem, ki so sodelovali pri gradnji šole, predvsem pa občinski skupščini iz Krškega, delovnemu ko- lektivu elektrarne in pa gradbenemu odboru. Upam, da po otvritvi šole ne bomo ostali osam- ljeni, ampak da bomo še naprej tesno povezani, kajti le tako bomo lahko dokončali vsa druga dela v šoli in s skupnimi moč- mi še naprej dosegali le- pe uspehe.

(Otvoritveni govor ob izročitvi šole učencem in delovni skupnosti nove šole.)

Cvetko Križ iz Kočevja je v 14 dneh nabral 166 novih naročnikov za Dolenjski list. Obiskali smo ga in se z njim malo pomenili o tem uspehu:

V: Kako vam je uspelo v tako kratkem času nabrati toliko novih naročnikov?

O: Predvsem zato, ker časopis najraje preberem, potem pa ljudem razložim, kaj vse piše v njem o naših krajih in o ostalem, kar jih zanima. Časopis ljudje v

V: So kakšne pripombe glede cene lista?

O: S ceno je vsak zadovoljen. Drag ni. Nekateri ga hočejo plačevati celo vnaprej.

V: Kaj menijo ljudje o vsebini lista?

O: O nekaterih zadevah imajo bralci v glavnem enake želje, o nekaterih pa zelo različne. Tako v glavnem vsi želijo, da bi objavljali televizijski program, da bi se naprej pisali o cenah najpomembnejših živil, da bi stalno objavljali podatke o gibanju prebivalstva (poroke, rojstva, smrti), vendar tudi o tistih naših občanah, ki umro, se poroče ali rode drugod. Mnenje o športu pa je zelo različno: nekateri ga žele več, drugi manj, vendar obojim ne bo mogoče polnoma ustredi. Seveda pa hočejo vsi, da bi o kočevskem športu več pisali.

V: Boste z nabiranjem naročnikov nadaljevali?

O: Seveda bom, čeprav je glavna akcija končana. Ves prosti čas bom porabil v glavnem za natiranje novih naročnikov. Trudil se bom, da jih bom do konca leta dobil čimveč!

glavnem radi naročajo. Pridobil bi lahko še več naročnikov, saj precej ljudi še vedno ne ve, da izhaja.

Jože Košir odlikovan z redom dela z zlatim vencem, skupno pa je bilo podeljenih 22 odlikovanj

Ob 25-letnici vstaje je predsednik SFRJ Josip Broz Tito odlikoval številne družbeno-politične, fizične in kulturne delavce za njihove zasluge v NOB in povojni izgradnji:

z redom dela z zlatim vencem: Jože Košir, »Melamin«; z redom zasluge za narod s srebrno zvezdo (za zasluge v NOB in povojni izgradnji): Peter Popovič, INKOP, Karol Rigler, Turistično društvo Kočevje, in Valerija Starc-Kobol, osnovna šola Kočevje;

z redom dela s srebrnim vencem: Andrej Arko, dom telesne kulture, Matija Gregorič, KGP, Miloš Humeč, Glasbena šola, Franc Korelec, rudnik, Franc Lovšin, KGP, Jože Mihelič, KGP, Ivan Prijatelj, KGP, Ivan Sporar, KGP, Savo Vovk, KGP, Anton Zagač, Zidar;

Naporno do soglasja

Končno so se predstavniki SAP in turističnega društva Kočevje le sporazumeli, kako naj bo opremljen del prostora kočevske avtobusne postaje, ki je namenjen turističnemu društvu. Oboji so v svojih zahtevah nekoliko popustili.

z medaljo dela: Janez Cvičkovič, KGP, Anton Debeljak, KGP, Ivan Dolenc, rudnik, Jože Grabrijan, KGP, Julka Hudoklin, KGP, Andrej Piuži, rudnik, Anton Repar, rudnik, in Martin Volč, KGP.

Med odlikovanci je največ kmetijskih delavcev zato, ker niso bili doslej še nikoli odlikovani. Odlikovancem je izročil priznanja 11. februarja ob 10. uri v hotelu Pugled

predsednik občinske skupščine Drago Benčina. Hkrati jim je čestital, se jim zahvalil za dosedanje delo in jih pozval, naj na svojih področjih še naprej čim uspešneje delajo, saj je to potrebno prav zdaj, ko si prizadevamo, da bi uspešno izpeljali gospodarsko in družbeno reformo. Pri slovesnosti ob podelitvi odlikovanj so bili navzoči tudi zastopniki družbeno-političnih organizacij.

Ribiči kritično ocenili

Novi odbor bo pripravil plan dela in vlaganja rib — Za predsednika izvoljen Mazzoni, za tajnika pa Krivec

Na občnem zboru ribiške družine Kočevje, ki je bil pred kratkim, so kritično ocenili lanske delo, ki ni bilo posebno plodno. Sprejeli so tudi novi pravilnik družine.

Ribiči so sklenili, naj novi odbor pripravi na prvem sestanku plan dela in vlaganja rib za leto. Razen tega se bo potrebno pogovoriti o načrtih dela koordinacijskega odbora za Kolpo, urediti razmerje na Kolpi z Zavodom za ribištvo in se dogovoriti z občinsko skupščino o upravljanju in gospodarjenju z vodami. Okrepiti nameravajo še sodelovanje s turističnim društvom, ki naj bi prodajalo tujim gostom tudi dnevne ribolovne dovolilnice.

Ribiči so menili, da bi bilo treba v Rinžo vložiti tudi krape, ki hitro rastejo in so konzumne ribe. V zadnjih letih pa žal prav krapov v Rinži niso vlagali.

Razen tega so razpravljali o delu mladinske sekcije in ji določili revir, sprejeli so v družino 3 nove člane, določili prispevke in način odlova rib itd. Za novega predsednika ribiške družine so izvolili Rudija Mazzonija, za tajnika pa Marjana Krivca.

Podatki o stanju obrti v kočevski občini po drugi svetovni vojni kažejo, da je ta gospodarska panoga v primerjavi z leti pred vojno močno nazadovala. Težave so povzročala tudi neresena vprašanja socialnega in pokojninskega zavarovanja obrtnikov in družinskih članov, neresena vprašanja kreditiranja in delno pretirana davčna politika. Zadnja leta pa se stanje bistveno popravlja in narašča tudi število obrtnikov, zlasti tistih, ki obrt opravljajo kot dopolnilni poklic. Težje gospodarske panoge pa bo treba posvetiti še več skrbi in jo obdelati v perspektivnem načrtu razvoja kočevske občine do leta 1970. Mnogi menijo, da se nikakor ne bi smeli zadovoljiti le s 6,8 odstotno povečanim bruto produktom v obrtni dejavnosti do leta 1970 v primerjavi z letom 1965. Takšen odstotek namreč predvideva informacija o izdelavi perspektivnega načrta, ki so jo predložili odbornikom občinske skupščine.

Prihodnji teden bomo objavili daljši zapis iz kemične tovarne MELAMIN v Kočevju, ki dosega zadnje čase lepe proizvodne in druge uspehe. Danes: prizorček iz dnevnega dela v tovarni; po vsakem naboju (sarži) morajo polirno ploščo dobro očistiti.

(Foto: inž. Miha Briški)

Kje so bili kandidati predlagani

Evidentiranje možnih kandidatov se nadaljuje — Doslej predlagani le dve ženski — še so neevidentirani ljudje, ki izpolnjujejo pogoje za možne kandidate

Marsikdo kljub pojasnilom na sestankih in v tisku še ne ve, kje so bili predlagani možni kandidati za odbor

niške in poslance ter kako možne kandidate predlagajo. Prav zato smo zaprosili predsednika občinskega od-

bora SZDL v Kočevju, naj nam pove, kako je doslej potekalo evidentiranje v njihovi občini.

V vseh terenskih volilnih enotah izven mesta so bili možni kandidati za odbornike občinskega zbora in nekateri možni kandidati za poslance evidentirani na krajevnih konferencah SZDL.

Možni kandidati za občinski zbor delovnih skupnosti in nekateri kandidati za poslance so bili predlagani na občinih zborih sindikalnih podružnic.

Nekatero možne kandidate za poslance in možnega kandidata za predsednika občinske skupščine pa je predlagal politični aktiv vseh družbeno-političnih organizacij

Vse dosedanje predloge pa je dal občinski odbor SZDL v obravnavo širšemu političnemu aktivu občine.

Občinski odbor SZDL opazuje, da nekateri menijo, da so sedanji predlogi za možne kandidate dokončni, vendar ni tako. Vsi predlogi so dani v razpravo, občani pa naj povedo o njih svoje mnenje, kar lahko store na vseh sestankih, lahko v časopisu ali pa jih posredujejo volilni komisiji pri SZDL.

Občani lahko še naprej predlagajo možne kandidate na zborih volivcev, zborih delovnih skupnosti in drugih sestankih, razen tega jih lahko predlagajo tudi družbeno-politične organizacije, društva, samoupravni organi in drugi. Vendar naj predlagatelj vsak predlog tudi utemelje, nato pa ga posredujejo volilni komisiji pri občinskem odboru SZDL.

Volilna komisija ugotavlja, da volivci še niso izčrpali vseh možnosti in da je še precej ljudi, ki bi lahko prišli v poštev za možne kandidate. Opozarja tudi, da sta doslej evidentirani le dve ženski, malo mladih in da je med predlaganimi verjetno premalo neposrednih proizvajalcev.

Cene v Kočevju

V trgovini s sadjem in zelenjavo so bile pretekli ponedeljek naslednje cene: krompir 0,80 N-din kg, pomaranče 4,18 do 4,84 N-din kilogram, čebula 2,20 N-din kilogram, čebula 2,20 N-din, kilogram, jabolka 3,36 do 4,28 N-din kg, zelena solata 4,72 N-din kg, jajca 0,62 do 0,71 N-din kos, kisló zelje 1,54 N-din kg, kislá repa 1,42 N-din kg, sveže zelje 1,96 N-din kg, limone 4,50 N-din kilogram, fižol v zrnju 3,35 do 4,12 N-din kg.

Osilniški lovci o ribolovu na Kolpi

Po mnenju lovcev sedanji upravljavci slabo gospodarijo s Kolpo in Cabranko

Lovska družina Osilnica je predlagala občinski skupščini Kočevje, da bi ji dodelila v upravljanje najprej nekatere potoke, kasneje pa še del Kolpe in Cabranko.

Svoj predlog je utemeljila s tem, da sedanji upravljavci slabo gospodarijo s temi vodami, ker ribe le odplavljajo (cejo z agregati), vlagajo pa jih le malo ali nič.

Lovci pravijo, da bi bolje gospodarili z vodami, vložili vanje takoj potočne postrevice, bolj organizirali čuvajsko službo itd. Pripravljene so ustanoviti za območje bivše osilniške občine celo svojo ribiško družino. Predlog utemeljuje s tem, da bi bilo to bolje za vodo, razvoj turizma in tudi gospodarstvo njihovega kraja.

Občinska skupščina je o predlogu lovcev obvestila ribiško družino Kočevje, ki bo v kratkem o tej pobudi razpravljala. Vendar pa je malo verjetno, da bodo lahko lovci upravljali z vodami (ker tega ne dopuščajo predpisi) ali da bi ustanovili v občini še eno ribiško druž-

no. Razen tega še vedno velja dogovor, ki so ga sklenile občinska skupščina Kočevje, Delnice in Čabar ter prizadele tri ribiške organizacije o skupnem gospodarjenju s tem delom Kolpe in Cabranko. Sedanje gospodarjenje s te-

mi vodami verjetno res ni tako, kot bi moralo biti, vendar je v teh pogojih (mejna reka med Hrvaško in Slovenijo, malo slovenskih ribičev, malo denarja itd.) še najboljša, kar so ribiči lahko doslej ukrenili.

DROBNE IZ KOČEVJA

● CENENE POMARANČE so naredile precej hude krvi, pa tudi našemu poročilu v zadnji številki Dolenjskega lista je treba dodati, da bo slika jasna, še naslednje: na TRGOPROMET so pristiskali potrošniki in trgovinska inspekcija, češ zakaj ni v Kočevju še poceni pomaranč. Zaradi vse večjega povpraševanja, včasih tudi s pikrimi pripombami, je pomaranče TRGOPROMET le naročil. Brž ko so prišle, so jih razprodali. Nekateri potrošniki so kupovali kar cele gajbe. Da zdaj pomaranče gnijejo, ni kriv TRGOPROMET, saj gnijejo tudi v njegovih skladiščih in so jih morali veiktó vreči na smetišče.

● MINULO SOBOTO so imeli v nočstop trgovini spet piščance s posestva Snežnik iz Kočevske reke. Potrošniki jih radi kupujejo, ker so piščanci lepo vzrejeni, sveži in skrbno očisti, pa tudi cena ni prehuda. Kar so po-

slali, so hitro prodali. Dobro bi bilo, če bi jih večkrat dobavili.

● PUSTNIH MASK IN PODOBNEGA je bilo v trgovinah tudi letos dovolj, vendar so teh potrebnih prodali manj kot druga leta. Pustnih priraditev v Kočevju ni bilo, pač pa le plesi v nekaterih gostiščih. Lepaki, ki so vabili, pa so se končevali tako: Za dobro pljačo in jedajo preskrbljeno — maske dobrodošle itd.

O osnutku

Na razširjeni seji občinskega komiteja ZK Kočevje, ki je bila 10. februarja, so razpravljali o osnutku resolucije za sedmo sejo CK ZKS. Na osnutek komunisti niso dali bistvenih pripomb.

Za ukinitvev in proti njej

»Bolniški oddelek zdravstvenega doma v Kočevju je treba ukiniti ali pa ga naj vzdržujejo domače delovne organizacije, ker ni pravi bolniški oddelek, ampak z njim rešujejo socialne probleme,« je predlagal republiški sekretariat za zdravstvo.

Kočevski delavci na področju zdravstva pa trdijo prav nasprotno. Lani se je na tem oddelku zdravilo 70 odstotkov takih bolnikov, ki bi jih sicer morali prepeljati v bolnišnice. Prav obstoj tega

oddelka je prihranil socialnemu zavarovanju lani okoli 14 milijonov Sdin (prevoz, nižja oskrbnina itd.). Zato ga ne bi kazalo ukiniti. Pri vsem tem pa je treba tudi upoštevati, da so ljubljanske bolnišnice že zdaj prenapoljene.

Upravičenost obstoja bolniškega oddelka v Kočevju je potrdila tudi posebna komisija iz Ljubljane, ki je ugotovila, da so na oddelku samo bolniki, ki bi jih sicer morali prepeljati v ljubljanske ali druge bolnišnice.

Predlog zazidalnega načrta za I. etapo

ZAZIDAVE TRATE pri Kočevju

je razgrnjen

v prostorih občinske skupščine KOČEVJE (hodnik I. nadstropje, levo).

Razstavljen bo od 15. februarja do 15. marca 1967.

Občane vabimo, naj si ogledajo razstavljeni načrt in drugo dokumentacijo, ki jo po želji lahko dobijo na vpogled na oddelku za gospodarstvo in finance pri občinski skupščini Kočevje (sobota št. 27/I.). Temu oddelku sporočite najkasneje do 15. marca 1967 morebitne pripombe in predloge v zvezi s tem načrtom.

OBCINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Mali parlament krajevnih skupnosti

V sklad za gradnjo šol naj bi prispevali tudi kmetovalci in obrtniki — Velik delež občanov pri komunalnih opravilih

Predstavniki krajevnih skupnosti ribniške občine so na posvetu v soboto, 11. februarja, obravnavali naloge v letu 1967. Pogovarjali so se o tem, kako uresničiti programe krajevnih skupnosti za to leto. Programi predvidevajo precejšnjo soudeležbo občanov pri opravljanju komunalnih del. Računajo tudi na pomoč delovnih organizacij in občinske skupščine.

Omenimo naj najpomembnejših del! To vsekakor velja za dokončno ureditev prosvetnega doma v Loškem potoku, za katerega je tamkajšnja krajevna skupnost dala 9 milijonov Sdin (potrebuje pa še 4 milijone Sdin), za ureditev vodovoda Jurjevica-Dolenji Lazi, ki ga namestijo sami plačati (KS Jurjevica 5 milijonov Sdin in Dolenji Lazi 1,5 milijona Sdin), za ureditev ribniškega pokopališča itd.

Na posvetu so poudarili, da bi moralo imeti stanovanjsko-komunalno podjetje tesnejše stike s krajevnimi skupnostmi, in priporočili, naj bi to podjetje čimprej predložilo predračun izdatkov za urejanje cest IV. reda in pluzenje snega, in sicer za območje vsake krajevne skupnosti posebej.

Ko so obravnavali predlog odloka o krajevnem samoprispevku, so pripomnili, naj bi prispevek 3,5 odstotka osebnega dohodka, ki se zbira v skladu za gradnjo šol, plačevali vsi zaposleni na območju občine (tudi starešinski kader JLA, milice in drugi). V jeseni bo referendum, na katerem se bodo za samoprispevek za gradnjo šol odločali kmetovalci in obrtniki.

Prisotni so se seznanili tudi s predlogom o spremembi odloka o prispevku za urejanje mestnih zemljišč (Ribnica in Sodražica). O uvedbi samoprispevka se bodo odločali na zborih volivcev. Nekateri so menili, naj bi odlok veljal tudi za druge večje kraje v občini (Loški potok, Dolenjo vas).

S sredstvi, ki bi jih zbrali od zasebnikov in delovnih or-

ganizacij, bo v Ribnici (19 milijonov Sdin, od tega 3 milijone Sdin občani) in Sodražici (2,7 milijona Sdin, občani 700.000 Sdin) marsikaj uredili, sredstva pa bodo namensko porabili za komunalno dejavnost. Podjetja so v ta namen že prispevala, zdaj pa je vrsta na občanah, da se odločijo za prispevek.

Predstavniki krajevnih skupnosti so bili informirani tudi o predlogu za prispevke in davke in občinski proračun 1967.

Razen tega so imeli udeleženci posveta pripombe k nerednemu osemenjenju na območju Slemena, Junjevca in drugih krajev. Spraševali so, zakaj ni stavba pri ribniški veterinarski postaji odprta za govedo (osemenjevanje), če je baje za avtomobile lahko. V Dolenji vasi razmišlja krajevna skupnost, kje bi dobila sredstva za avtobusno čakalnico.

V drugi polovici februarja se bodo pričeli zbori volivcev, na katerih bodo v svetih krajevnih skupnosti izvolili polovico novih članov, predsedniki pa bodo poročali o lanskem delu krajevnih skupnosti.

Pred nami zbori volivcev

V ribniški občini bodo zbori volivcev od 18. do 25. februarja. Na njih bodo razpravljali predvsem o poročilu o delu občinske skupščine v zadnjih dveh letih, o predlogu za spremembo odloka o krajevnem samoprispevku za gradnjo šol, o predlogu spremembe odloka o prispevku za urejanje mestnega zemljišča za območje Ribnice in Sodražice, o letošnjih prispevkih in davkih občanov in o predlogu letošnjega občinskega proračuna. Razen tega bodo na zborih volivcev za volilne enote, kjer bodo letos volili odbornike in poslance, razpravljali tudi o možnih kandidatih in njihovem kandidiranju.

V Ortneku bi se lahko bolj razvil turizem

Ortneški turistični delavci menijo, da bi lahko kraj postal še mnogo bolj privlačen za turiste, če bi uredili nekaj stvari, za katere pa so potrebne investicije.

Jurjeva kapelica poleg razvalin ortenburških gradov je pokrita in zavarovana pred nadaljnjim razpadanjem. Precej pa bi morali še napraviti, da bi lahko vanjo namestili cerkveni inventar, ki je baje shranjen v Pletterjuhu. O restavriranju gradu, h kateremu spada kapelica, pa menijo, da nihče ne razmišlja, prav tako ne o dobri turistični cesti.

Lep turistični kraj je tudi Ortnek sam. Ob lepi asfaltni cesti so v okolici bivšega ortneškega hotela neizkoriščena zemljišča, kjer bi lahko uredili camping prostore in ko-

pališče. Bivši hotel, v katerem je zdaj »dom mladinec«, pa bi lahko spet postal donosen lokal odprtega tipa.

Tudi bivši Kozlerjev skedenj v Ortneku žalostno propada, a lahko bi ga gospodarno uporabili kot depandanso ali podoben objekt. Računamo namreč, da se bo promet skozi Ortnek še nadalje povečeval, saj leži kraj na sredi med morjem in Alpami.

Prav tako bi več pozornosti zaslužila Grmada, najlepša razgledna točka v tej dolini, pripravna za letovanje poleti in tudi za sport v zimskem času.

V ortneški okolici je torej kup možnosti, morali bi najti le investitorje za potrebna dela. Prepričani smo, da bi se naložbe ob dobro razvitem turizmu izplačale.

V. P.

Zdaj, ko se je malo otoplilo, je prišel tudi Ribničan s svojo suho robo na plan. V Grčaricah se je takoj po njegovem prihodu zbrala ob vozu vaška otročad. Tudi gospodinjam je gost prišel prav, saj se je pri kolinah zlomila marsikatera lesena žlica. (Foto: N. Černe)

Seja občinske skupščine Ribnica

Za zvečer je bila sklicana seja občinske skupščine Ribnica, na kateri naj bi razpravljali in sklepali o dopolnitvi odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, o spremembi odloka o krajevnem samoprispevku za gradnjo šol, o položaju obrti, davkih, o okvirnem programu dela skupščine in drugem.

Res neenakost v gostinstvu?

Gostinski delavci, ki so zaposleni v družbenem sektorju gostinstva v Ribnici, menijo, da je treba nujno uskladiti pogoje poslovanja zasebnih in družbenih gostišč. Predvsem predlagajo, da bi bilo treba uskladiti obdavčenje, ker so prepričani, da so družbena gostišča sorazmerno bolj obdavčena kot zasebna. Razen tega trdijo, da družbeni sektor gostinstva ocenjujejo strožje tudi inspekcije, predvsem sanitarna, in zahtevajo od njih občutno več kot od zasebnih gostincev.

Cene v Ribnici

V trgovini s sadjem in zelenjavo so bile pretekli ponedeljek naslednje cene: krompir 0,80 N-din kg, pomaranče 4,20 N-din kg, banane 5,40 N-din kg, čebula 2,22 N-din kg, jabolka 4,45 N-din kg, grozdje 4,85 N-din kg, jajca 0-60 do 0,70 N-din kos, kislje zelje 1,50 N-din kilogram, kislja repa 1,70 N-din kg, sveže zelje 1,10 do 2 N-din kg, limone 4,50 do 4,80 N-din kg.

Kaj je na poti delavski univerzi?

Letno poročilo delavske univerze v Ribnici prikazuje dobre in slabe strani lanskega poslovanja. Oglejmo si ovire, ki so delavski univerzi lani onemogočale delovanje. Delovne organizacije so premalo sodelovale in premalo pomagale. Izobraževanje kadrov je zaupano delavski univerzi, zato bi morale delovne organizacije bolj skrbeti za strokovno rast zaposlenih ter glede tega z delavsko univerzo bolj sodelovati. Koristna bo združitev šolske in javne knjižnice, saj knjižnica brez javne čitalnice ne more dosegati namena.

V. P.

OBISK PRI NAJBOLJSEM SODELAVCU V OBČINI

„Čimveč domačega in zanimivega!“

Kaj ljudje radi berejo v našem listu in česa si še žele — Dolenjski list piše o malih ljudeh, zato je zanje privlačen

Ivan Rober, ki je v ribniški občini nabral največ novih naročnikov za naš list, nam je o svojem dosedanjem uspehu in o Dolenjskem listu pred dnevi povedal:

— Doslej sem nabral 47 naročnikov, vendar bo zame trajala akcija vse leto. Največ jih bom nabral poleti, ko bom hodil več po vaseh. V naši občini Dolenjski list še ni prodril tako, kot bi lahko, saj je to časopis, ki je blizu preprostemu človeku.

Kot sem zvedel pri ljudeh, radi prebirajo našo komunsko stran (ostale komunske strani jih ne zanimajo), gibanje prebivalstva, pogovor z zdravnikom, podlistke (v zadnjem času zelo berejo podlistek »Zibelka francoskih partizanov«, ki ga je napisal prior kartuzije Pletterje) in seveda še druge zanimive sestavke.

Seveda pa imajo naši ljudje tudi kritične pripombe o vsebini lista. Tako pravijo, da pišete preveč o delu skupščine in iz podjetij. Predlagajo, da bi pogosteje obiskovali kmete in obrtnike ter pisali o tem, kaj oni mislijo o gospodarski reformi, o delu skupščine, davkih, gospodarjenju z gozdovi, suhi robi, uvozu strojev.

Če bo Dolenjski list pisal o naših ljudeh in o stvarih, ki jih zanimajo, bo imel tudi več naročnikov. Izgovorov, da nimajo ljudi denarja ali da je list predrag, ni. Ljudje želijo le zanimivo branje (zato je precej naročnikov na TT in Nedeljski) in čimveč novic iz domačih krajev (zato so bile bivše »Novice« zelo priljubljene).

J. P.

Kakšni bodo prispevki in davki?

9. februarja je svet za družbeni plan in finance pri občinski skupščini v Ribnici razpravljalo o spremembah in dopolnitvah odloka o prispevkih in davkih občanov. Predlagal je, naj bi prispevki iz osebnih dohodkov kmetijskih dejavnosti plačevali takole:

- od kmetijskih zemljišč (osnova katastrski dohodek) 7 odstotkov za katastrske občine (k. o.): Dolenja vas, Gorenja vas, Goriča vas, Jurjevica, Prigoriča, Ribnica, Sušje in Sodražica;
- 4 odstotke v k. o.: Podpoljane, Rakitnica, Sv. Gregor, Velike Poljane, Vinice, Zamostec in Zimarice;
- 2 odstotka v k. o.: Dane, Gora, Grčarice, Hrib, Retje in Travnik.

Svet zavarovancev ribniške občine je imel 9. februarja sejo, na kateri je podrobno obravnaval predlagane spremembe in imel več tehtnih pripomb.

Povedati je treba, da se bo davek po stopnjah vpljuje zato, ker so okoliši ukinjeni. V višinskih predelih bodo davke plačevali tudi kmetje, ki so bili do zdaj oproščeni. Davek od lesa je za vse predele v občini enak — po stopnji 15 odstotkov od cene lesa na panju.

Predlagana prispevna stopnja iz osebnih dohodkov obrtnikov je nekoliko večja kot lanska. Osnova za odmero prispevkov obrtnih dejavnosti je precej večja od lanske, vendar primerna. Svet je obravnaval tudi predlog o ugotavljanju kosmatih osebnih dohodkov delavcev v letu 1967, na podlagi katerega bodo odmerjali pavšalne in dejanske osnove za odmero prispevkov.

Na seji so sklepali tudi o prodaji zemljišč SLP in znižanju davkov proslcem, ki so bili do tega upravičeni.

-r

Matični urad Loški potok

Januarja so rodile: Albina Benčina iz Travnika — dečka, Vida Novak iz Retja — dečka; Stana Lavrič iz Travnika — deklico.

MED POGOVOROM — od leve: Peter Jančan, Branka Praprotnik, Jure Šruter in Darko Štrajn

KAKO JE POSKRBLJENO ZA MLADINO V ČRNOMLJU

Črnomaljska (delavna) mladina - to so gimnazijci!

»Nič ni lažjega kot reči, da v Črnomlju življenje in delo mladine nista dovolj razvita. Toda kdo kaj stori, da ne bi bilo več tako?« To je bila tema razgovora s štirimi dijaki črnomaljske gimnazije: z Branko Praprotnik, Petrom Jančanom, Darkom Štrajnom in Juretom Šrutrom

— Kakšen program si je napravil občinski komitee ZMS in kolikšni del tega »bremena« imajo na hrbtu gimnazijci?

Peter Jančan: V komiteju je delo razdeljeno po komisijah za idejno-vzgojno delo in izobraževanje, za kulturno-prosvetno dejavnost in šport ter za stike med aktivisti, ki jih je v naši občini 34. Komitee ima poklicno sekretarico s precej nizkim osebnim dohodkom in 14 članov. Brez poklicne sekretarke z vsemi 34 aktivisti ne bi mogli imeti dovolj tesnih stikov, čeprav smo med seboj tudi zdaj precej povezani.

Jure Šruter: V Črnomlju smo že večkrat poskušali ustanoviti mladinski aktiv za mladince, zaposlene v gostinstvu in trgovinah, pa to ne gre in ne gre. Nazadnje smo jih 72 pismeno povabili, pa jih je prišlo le 15. Več kot tega ne moremo storiti, če večina ne kaže prav nobenega zanimanja.

Branka Praprotnik: Lani je bil v Črnomlju mladinski

klub. Za program ni nihče skrbel, tako da so klub zaprli in ga dali šahistom. Gimnazijci delamo v vseh organizacijah, toda vsega dela vendar ne zmoremo sami. Če bi imeli več časa, bi si lahko uredili svoj klub, saj imamo že dve leti v gimnaziji zanj pripravljen prostor. Tako pa imamo zdaj v njem arhiv komiteja...

Darko Štrajn: Nedelavnost se kaže tudi v tem, da že nekaj let Plamen, glasilo gimnazijcev, ni izšel več kot enkrat na leto — zaradi pomanjkanja prispevkov. Vendar pa so tudi objektivne težave s tiskanjem na ciklostil.

— Je tudi v Črnomlju kulturno življenje Ahilova peta?

Jure Šruter: Kulturno-prosvetno društvo Mirana Jarca že dolgo ne dela več, čeprav bi v njem veliko mladih rado sodelovalo. Gimnazijcem bi vzelo preveč časa, če bi delali v društvu sami, drugod pa ne kažejo zanimanja.

Darko Štrajn: Gimnazijska kulturna sekcija pripravlja proslave, že deseto leto iz-

daja Plamen, ki ga upamo letos večkrat izdati, in organizira ples. Sprva smo jih pripravljali sami, interno, pozneje pa smo se povezali s komitejem in domom JLA.

Med dijaki je veliko zanimanja za dramsko dejavnost, vendar zaradi preobremenjenosti profesorjev nimamo strokovne pomoči. Kljub temu pa pripravljamo proslave in prireditve za ves Črnomelj skoraj sami, potem pa nam nekateri očita, da ne sodelujemo z drugimi aktivisti.

Peter Jančan: Tako kot mladinski klub tudi mladinski plesi postajajo že enolični. Če ne bomo pokazali več življenja in pripravili programa, bodo zamrli. Škoda bi bilo, saj je to edino razvedrilo za mladino.

— Se na gimnaziji veliko mladine vključuje v organizacije in krožke?

Branka Praprotnik: Na gimnaziji delujejo klub OZN, klub mladih predavateljev, kulturna sekcija z dramskim krožkom, športno društvo, taborniška četa, planinci, marksistični krožek in osnovna organizacija ZK, v kateri pa so vključeni le dijaki.

Jure Šruter: Lani je bil najbolj delaven klub OZN, letos pa je večina teh članov prešla v marksistični krožek. Tu zaenkrat še ni pravih debat, največ mentorica odgovarja na vprašanja.

Dokaj tesno smo povezani s klubom belokranjskih študentov: lani so nam govorili o načinu dela na univerzi in nas seznanili s problemi v Ljubljani.

— In na koncu: česa si najbolj želijo v Črnomlju?

Branka Praprotnik: Da bi začela kulturna dejavnost in bi imeli priložnost videti

18 milijonov za borce

Te dni je občinska skupščina Črnomelj začela popravilo stanovanjskih hiš. Letos je na razpolago nekaj več sredstev, ker je 9 milijonov prispeval glavni odbor ZZB iz Ljubljane, prav toliko pa je primaknila občina, ki kaže za zadeve borcev veliko razumevanje. Tako bodo zbranih 18 milijonov razdelili okoli 50 najpotrebnejšim kmetom borcem, da si bodo s posojilom uredili dostojnejša stanovanja.

Za posojila je še veliko zanimanja. Tisti, ki tokrat za posojilo niso prišli na vrsto, bodo verjetno v prihodnjih letih, nekaj upanja pa je celo na ponovno razdeljevanje kmetom borcem posojila za gradnjo in razdeljevanje še v letošnjem letu.

22. februarja bo občinska seja

Odborniki obeh zborov občinske skupščine Črnomelj bodo na skupni seji 22. februarja razpravljali in sklepali o predlogu letošnjega občinskega proračuna. Razen tega je na dnevnem redu poročilo in razprava o stanovaljsko-komunalnem gospodarstvu ter obravnava sprememb dveh odlokov: o prispevkih in davkih občanov ter odloka o prometnem davku.

Take proslave še ni bilo

Učenci osemletke v Dragatušu so v počastitev letošnjega kulturnega praznika 8. februarja imeli zelo lepo proslavo. V dvorani združnega doma so pripravili program malce drugače, kakor je bilo doslej v navadi. Učenci so iz govora med recitacijami lahko dobili spoznanje lik dr. Franceta Prešerna, dobo, v kateri je živel, in moč njegovega pisanja. Za zaključek proslave je imel zborna recitacija še 1. razred, medtem ko je pevski zbor zapel dve pesmi.

Ta teden zbori volivcev

V nedeljo, 12. februarja, so se na črnomeljskem področju začeli zbori občanov. Trajali bodo teden dni. V vseh krajevnih središčih ljudje z zanimanjem razpravljajo o predlogu letošnjega občinskega proračuna ter o spremembi odloka o prispevkih in davkih občanov. Seveda ob tej priložnosti marsikje obravnavajo tudi krajevno problematiko.

in slišati tudi najkvalitetnejše umetnike!

Darko Štrajn: Da bi v Črnomlju dobili režiserja in več strokovne pomoči ter da bi z drugimi aktivisti zlasti na kulturnem področju navezali tesnejše stike!

Jure Šruter: Da bi nas starejši bolj razumeli in nam namesto kritike raje pomagali!

Peter Jančan: Da bi se vsaj del želja mojih sošolcev izpolnil!

Pogovor zapisal: SLAVKO SPLIHAL

Butorajčani so se zares odrezali

Sedem kilometrov dolga cesta od Butoraja do Črnomlja je že dalj časa zelo slaba, ker je nihče ne popravlja, občani pa si želijo dobre prevozne poti. Pred kratkim so se Butorajčani na zboru volivcev in hkrati na sestanku Socialistične zveze odločili: cesto bomo popravili sami.

Sprejeli so sklep, da bo vsako gospodinjstvo prispevalo 40 tisoč starih dinarjev z delom in prevozi, občina pa bo dala na razpolago le kompresor. Istočasno kot cesto, nameravajo urejati še vas. Gnojščiča bodo prestavili od ceste stran, razen tega pa posekali živo mejo, ki se je močno razrasla in ovira promet.

Požrtvovalni prebivalci vasi Butoraj celo pravijo, da ne bo ostalo le pri tem in da že delajo načrte, kako bodo prihodnje leto popravili pokopališče in pot, ki vodi nanj.

Primer, kako v tej vasi rešujejo krajevne težave, bi lahko posnemali tudi drugje, pa ne bi bilo toliko starih, neuresničenih želja.

Pogled na ČRNOMELJ v drugi polovici 17. stoletja (po Valvasorju). Podlistek o preteklosti Bele krajine začinjamo objavljati danes na tej strani našega lista.

VESTI IZ DRAGATUŠA

● Zamenjava osebnih izkaznic se vedno v teku. Ze od vsega zčetka akcije za imajo Dragatuščani težave s fotografiranjem. V vasi fotografa ni, zato so prihajali po postranski zaslužek ljudje od blizu in daleč. Občani so bili tega sicer veseli, bilo pa je nekaj pripomb čez kvaliteto slik.

● Zene iz Dragatuša, Belčjega vrha, Zapudja, Tačne gore, Obrha in drugih vasi so že trikrat sestale na pevskih vajah, da bi do 8. marca naštudirale lep in dober spored ženskega zbora.

Nekatere pevke prihajajo celo uro hoda daleč, zato so bile tembolj razočarane, ko pri četrti vaji ni bilo udeležbe iz najbližjih vasi. Zbor je razpadel, 8. marec pa se naglo bliža. Bo res pri tem ostalo?

● O neurejeni preskrbi z mesom in kruhom so v Dragatušu govorili že na zboru volivcev, a se nič ne spremeni. Po meso hodijo ljudje v Črnomelj, kruh pa kupujejo v gostilnah, kjer ga iz prijaznosti prodajajo, dokler pač je. Gospodinjje si želijo, da bi iz Črnomlja vsaj enkrat na teden pripeljali meso in ga sekali v vasi. Prostor za prodajo mesa in prodajalke imajo, razumljivo pa je, da zasebnica ne bo delala zastonj. Potreben bi bil samo dogovor med črnomaljsko mesarijo in Dragatuščani, pa bi bila zadeva urejena.

BELOKRANJCI

FOTOGRAF BOŽIC

v Črnomlju (pred banko oz. župniščem)

izdeluje vse slike za legitimacije takoj!

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ S SAPOM V CELOVCI: Črnomaljski turistični biro je pretekli teden organiziral s ljubljanskim podjetjem SAP izlet na dunajsko drsalno revijo v Celovcu.

V petek in soboto sta iz Črnomlja odpeljala dva avtobusa z 60 obiskovalci maskarade na ledu.

■ NAJVEČJO POZORNOST izločbam posveča v Črnomlju trgovina Veletekstil. Tu nimajo navede blago za izločbenimi okni pustiti toliko časa, da zbledi, temveč na novo uredijo izločbe vsak mesec.

■ GRADBENA DELA pri različni obrata BETI lepo napredujejo. Lani so začeli povečevati prostore črnomaljskega obrata zlasti zaradi nujnega povečanja proizvodnih prostorov, skladišč in ureditve primerne tovarniške menze.

■ TUDI LETOS so v osnovni šoli organizirali za otroke veselo

pušno rajanje, kakor imajo to že v navadi. Med udeleženci šolske zabave je bilo nekaj zelo okusnih malih maskar.

■ ZADRUŽNA MLEČNA RESTAVRACIJA je vselej dobro obiskana, vanjo pa so začeli vse več zahajati tudi mladoletniki. Tega jim končno nihče ne zameri, saj nimajo kam iti, ni pa zaželjeno, da nekateri prinašajo s seboj karte in zahtevajo alkoholne pijače. V zadruhi bodo poskrbeli, da se nelepe razvode ne bodo razpasle.

■ SOLA SE VEDNO ČAKA! Ze kak mesec dni stoji popolnoma zgrajena nova osemletka, kamor so pred kratkim pripeljali tudi opremo, toda stavba vendarle še ni vseljiva. Kanalizacija ni izkopana, prav tako morajo zgraditi še cesto do šole. Če ne bo več mraza, bodo potrebna dela lahko kmalu opravili.

STONE KNEZ BELA KRAJINA V DAVNINI

Jaz z bilko sem pripet na tla domača, kaj neki me ta modrijan uči!
Naj svet se s tabo vred še bolj prevrača
ta moja drobna bilčica drži.

(Oton Župančič: Bilčica)

Iz belokranjske zgodovine

Zemljepisno tvori Bela krajina izrazito prirodno enoto, ki je tako jasno začrtana kot komaj še katera druga slovenska pokrajina: na zahodu jo zapirajo gozina pobočja Roga, na severu gorski hrbet Gorjancev, na jugu in na vzhodu pa jo obliva mejna reka Kolpa. Obmejni položaj Bele krajine, ki zaključuje slovensko ozemlje na jugovzhodu, odmaknjenost pokrajine od glavnih prometnih poti in večjih mestnih središč ter močni kulturni in etnični vplivi z juga, vse to je izoblikovalo svojevrsnost te deželice med Gorjanci in Kolpo. Ta svojevrsnost se kaže skozi vsa zgodovinska obdobja, pa tudi že v prazgodovinskem času in se zrcali tako v arheološkem gradivu, kot tudi v ljudskih običajih in v jeziku.

V preteklosti težko prehodni roški gozdovi na zahodu in Gorjanci na severu niso dovoljevali hitre in varne zveze z ostalimi slovenskimi pokrajinami. Bolj odprta in laže prehodna pa je vedno bila pot preko Kolpe, na jug, v sosedno Hrvaško. Prav zaradi te zemljepisne lege in oblikovanosti tal je bila zgodovina Bele krajine v preteklosti vedno močnejše povezana z dogajanjem na jugu, kot pa na severu. Ime Bela krajina je dežela dobila v srednjem veku zaradi svoje obmejne lege med nemškimi cesarstvom in ogrsko-hrvatskim kraljestvom. Krajina je naziv vseh področij, ki ležijo ob meji (na primer: Savinjska krajina, Bosanska krajina, Negotinska krajina itd.). Prilastek Bela pa je dobila zavoljo bele noše, ki jo ponekod še nosijo prebivalci te pokrajine, vendar se

naziv Bela krajina uporablja šele dobrhi sto let.

V srednjem veku je Bela krajina do 12. stoletja politično pripadala hrvatski državi, v cerkvenem pogledu pa škofiji v Zagrebu. Šele v drugi polovici 12. stoletja je bila po prizadevanju gospodov Višnjegorskih priključena Kranjski, nato pa je sledila še cerkvena priključitev k oglejskemu patriarhatu v okviru dolenskega arhidjako-nata. V prvi polovici 13. stoletja so se v Črnomlju in Metliki naselili redovniki nemškega viteškega reda. 1374 je področje Bele krajine prešlo izpod oblasti goriških grofov pod Habsburžane. Upravno je bila Bela krajina organizirana kot Metliška krajina s sedežem v Metliki. Do 16. stoletja je imelo to področje svojega poglavarja, svoje deželno pravo in plemiško sodišče.

V času turških vpadov na slovensko ozemlje je Bela krajina hudo trpe-la, saj je bila tisto področje, preko katerega so Turki na svojih plenilnih pohodih pogostokrat prodirali na Kranjsko in proti zahodu. Prvič so prišli Turki na Slovensko že 1408, in sicer prav v okolico Metlike. Ze čez tri leta (1411) so oropali Metliko in Črnomelj, 1415 pa so preko Bele krajine in Dolenske prišli celo do Ljubljane. Bila pa je Bela krajina tudi zbirališče in izhodišče notranjeavstrijskih (kranjskih, koroških, štajerskih) čet za vojne pohode proti Turkom, kar je deželici prineslo spet nekaj ekonomskih koristi. Toda ustanovitev Karlovca 1579

Malo sredstev za kmetijske stroje

V metliški kmetijski zadruzi so lani začeli z akcijo za nabavo kmetijskih strojev. Kreditni sklad pa je bil dokaj šibek, tako da so dali posojila predvsem za popravilo gospodarskih poslopij in za pisanje živine. Razpoložljive devize so porabili za nakup manjših kmetijskih strojev, ki so jih nato prodali zasebnim kmetovalcem.

Kmetijska zadruga je metliški občinski skupščini dala dva predloga, da bi se položaj kreditne službe izboljšal. Ukinili naj bi občinski prometni davek na kmetijske stroje kot lani, ker ga v

tem primeru tudi republika ne predpiše. Koristno bi bilo, da bi v kreditni sklad prispevale sredstva tudi delovne organizacije, ker bi se tako doba vračanja znatno podaljšala.

Kooperacija med kmeti in kmetijsko zadrugo je bila lani slaba. Letos pa se pojavljajo interesi za pisanje prašičev in telet na industrijski način. V začetku bo KZ Metlika za vsak kilogram prirastka plačevala več kot novomeška, da bodo tako spodbudili k sodelovanju še druge kmete. Kooperanti, od katerih jeseni zadruga odkupuje pridelke, imajo tudi prednost pri kreditih.

V metliški občini se je v zadnjem času močno razširila kooperacija v vinogradništvu, kar se drugod ne dogaja: najuspešneje se razvija na področju Bereče vasi, Suhorja, Lokvice in Radovice. Zadruga kmetom rigola zemljišče in jim preskrbi cepljenje predvsem za črna vina — frankinjo, žametno črnino, kraljevino, laški rizling, portugalko in šentlovenko. Kmetje uvajajo terasni sistem in

sadijo trte na tako razdaljo, da je mogoča strojna obdelava. — sl

NOVOTEKSOVA predilnica za izvoz

Po načrtu naj bi v Novoteksovem obratu v Metliki letos proizvedli 542 ton preje. Številke so enake lanskim, vendar je načrt le orientacijski, ker še nimajo vseh naročil. Po programu bodo letos 61 ton preje izvozili v Sovjetsko zvezo, medtem ko z drugimi državami še nimajo sklenjenih vseh pogodb. Predvidevajo pa, da bo šlo v izvoz nad 400 ton preje — skoraj celotna proizvodnja predilnice v Metliki. — sl

Takale je bila METLIKA v drugi polovici 17. stoletja, kot jo je videl Valvasorjev ilustrator. Osrednje mestno jedro je po sliki še mogoče zaslediti

Nova oblika »TRIKOTAŽERJA«

Glasilo metliške tovarne BETI se je svojim bralcem letos predstavilo s povsem novo obliko. Glasila nič več ne tiskajo na ciklostil, ampak so to delo zaupali tiskarni CP Dejo. Kljub povečanemu stroškom (Trikotažer izhaja v 1000 izvodih) bodo delavci tovarne BETI svoj list še naprej prejeli brezplačno.

Nekateri borci se čutijo prikrajšane

V nedeljo so imeli člani borčevskih organizacij redni letni občni zbor na Suhorju in v Drašičih. V obeh krajih so najprej obravnavali delo v preteklem letu, nato pa iz-

ražali precej nejevolje zaradi odvzetih zdravstvenih prikaznic. Izkazalo se je, da nekateri člani še niso uveljavili pravic do zdravstvenega varstva, čeprav so upravičeni, tako pa je nekaterim starejšim članom ta pravica 31. decembra zastarala.

Tudi tokrat je bila razprava precej živahna, ko so govorili o priznavalninah, kajti mnogi člani ZZB so družbene pomoči še potrebni, zato na sestankih vedno predlagajo nova imena. Prav tako so pokazali mnogo zanimanja za kredite za popravilo stanovanjskih hiš, saj nekateri borci še vedno živijo v neprimernih in celo zdravju škodljivih stanovanjih.

Predstavniki občinskega odbora ZZB so skušali članstvu pojasniti, zakaj kljub dobri volji ne morejo vsem ustrediti. Sredstva za priznavalnine, prav tako pa za dodeljevanje posojil kmetom borcem so omejena in nikakor ne zadoščajo za vse potrebe. Rekli pa so, da bodo skušali še letos, sicer pa v prihodnjih letih, v okviru možnosti pomagati še tistim, ki doslej niso prišli na vrsto za tovrstno družbeno pomoč.

Vsak torek nasproti bifeja

Za lastnike motornih vozil s področja metliške občine so pred kratkim uvedli dobrodošlo novost. Uslužbenec Medobčinske zavarovalnice iz Novega mesta je namreč začel ob torkih od 13. do 14. ure uradovati na parkirnem prostoru nasproti bifeja, kjer lahko poslednji lastniki motornih vozil prijavljajo škodo.

Potujoči kino naj bi ostal

Cez zimo je vsako soboto zvečer prihajal na Suhor potujoči kino iz Novega mesta in omogočil vaščanom nekaj razvedrila. Ljudje želijo, naj bi s predstavami nadaljevali tudi v spomladanskem času, predlagajo pa, da bi bile zaradi večjega obiska predstave ob nedeljah popoldne.

je zmanjšala gospodarski pomen in strateški položaj Bele krajine, kakor tudi Novega mesta.

Zaradi vse hujših turških napadov so se notranjeavstrijski stanovni odločili, da organizirajo vzdolž meje Vojno krajino, ki naj bi v stalni bojni pripravljenosti s sistemom stražarnic in hitrega obveščanja javljala zaledju o gibanju in številni moči turških čet. Krajina je obsejano področje s posebnim vojaškim režimom v odnosu na

notranjost dežele. Ščasoma je Vojna krajina postala posebno upravno področje z vojaškim poveljnikom-generalom na čelu. Vojna krajina se je delila na Slavonško krajino s sedežem v Varaždinu in na Hrvaško krajino s sedežem v Karlovcu. Ob koncu 16. stoletja je bilo v Vojni krajini stacioniranih od 5000 do 7000 mož vojaške obrambe, ki so jo sestavljale najemniške čete in borbeni oddeli Uskokov. Posledica silnih turških napadov in krutega ravnanja s prebivalci osvojenih pokrajin je bila naselitev številnih beguncev — Uskokov ali Vlahov iz hrvaških in srbskih dežel v Beli krajini, s čimer je bil v znatni meri izmenjan narodnostni sestav prebivalcev. Prav tej naselitvi uskokov v Beli krajini pa se moramo zahvaliti, da je postala dežela v etnološkem smislu tako pisana in zanimiva kot noben drug predel Slovenije ter silno privlačna za narodopisne raziskovalce. Belokranjska noša, različni obredni plesi, zeleni Jurij, belokranjske pisanice, vse to že dolgo zavzema vidno mesto v slovenski narodopisni zakladnici. Vendar ni bil naš namen, da predstavimo Belo krajino v njenih segah in navadah v sedanjosti in polpretekli dobi, temveč, da skušamo ob izkopavaninah prodreti v skrivnosti te pokrajine v arheoloških obdobjih.

Prvi poljedelci na Vinomeru

Ljudska noša belokranjskih žena (iz fototeke Dolenjskega muzeja)

Navada je, da kadar opisujemo neko pokrajino z arheološkega vidika,

Za kandidate se bodo odločali volivci sami!

Občinska volilna komisija v Metliki je 9. februarja razpravljala o evidentiranih občanah za odbornike občinske skupščine in za republiške poslance. Sklenili so, da bodo za kandidate predlagali vse evidentirane na krajevnih konferencah SZDL, na kandidacijskih zborih pa bodo volivci dokončno odločali, koga izmed evidentiranih bodo predlagali za kandidata. Prav tako bodo na kandidacijskih zborih odločali, koliko kandidatov bo v posameznih volilnih enotah.

Evidentiranje je končano, predlagani pa so bili v občinski zbor:

V volilni enoti Metlika 2: Peter Vujčić.

V volilni enoti Metlika 4: Frenk Molek, Franc Koba, Slavo Nemanič in Ivan Jerina ml.

V Primostku: Ivan Pezdirc in Anton Tomc.

V Drašičih: Anton Simonič, Julij Nemanič.

V Bojanji vasi: Alojz Mo-

lek, Anton Vraničar, Peter Mavrinac in Jože Rajk.

Na Lokvici: Ivan Kraševac in Jože Suklje ml.

Na Radovici: Jože Janžekovič in Jože Nemanič.

Na Suhorju: Alojz Savorn.

Na Hrastu: Anton Jelenič.

V Curilah: Martin Pečarič in Franc Zugelj ml.

V Gradcu — desni breg: Rudi Dim ml.

V Podzemlju: Anton Kraj, Anton Jaklič Janez Stefančič.

V zbor delovnih skupnosti so predlagani:

V volilni enoti BETI: Pepca Jelenič, Franc Vrvišcar, Pavlovič Milena in Jože Jaklič.

V Novoteksu: Anica Zugelj, Anton Pezdirc, Ivan Kukman in Ivan Vergot.

V Lepisu: Vid Kambič.

V komunalnem podjetju: Matija Jerman in Rudi Vraničar.

Obrtniki zasebniki so predlagali Karla Hanzlja.

Delovne skupnosti Mercator, Tobak, Elektro, Peko,

Pekarija, Borovo, Silos, PTT in ZP so predlagale Janeza Videtiča.

Volilna enota kmetijske zadruge je predlagala inž. Julija Nemaniča, Jožeta Zlogarja, Ernesta Schauerja in inž. Ivana Kastelca.

Osnovne šole in Belokranjski muzej so za kandidata predlagali Franca Brancija.

Lekarna in Dom počitka sta izbrala mr. ph. Gojka Juga.

Občinska skupščina je predlagala Franca Jakljeviča.

Občinska volilna komisija je obravnavala tudi evidentirane za možne poslance. Med nekaj predlogi se je odločila (po dogovoru s črnomaškjo občino, ker volijo skupno enega poslanca) predlagati za kandidata v republiški gospodarski zbor inž. Cirila Mravljaja, za kulturno-prosvetni zbor skupščine SRS pa Ivana Zeleta. Za gospodarski zbor sta bila predlagana tudi Peter Vujčić in Franc Vrvišcar.

PISMA UREDNIŠTVU

Ali je predlaganje kandidatov res nesmisel?

Tovariš urednik!

Nikakor ne mislim zastavljati vprašanja o zakonitosti celotnega evidentiranja kandidatov za predstavniška telesa, bodisi občinska ali republiška. Vsekakor pa mi odveč dvom o primernosti izjave odgovornega uslužbenca Obs na nedavni letni konferenci SZDL v Metliki, ki po mojem (in ne samo po mojem) mišljenju ni v skladu z družbenimi gibanji in prizadevanji. Delovni ljudje naj namreč sami aktivno sodelujejo in vplivajo na družbeno dogajanje. Stvar je v naslednjem:

Člani SZDL so se dotaknili tudi nekaterih vprašanj v zvezi z bližajočimi se volitvami. Tovariš Molek je povedal, kdo bo v volilnih okoliših kandidat za predstavniška telesa. Ker kandidata, ki ga je omenil tov. Molek za gospodarski zbor republiške skupščine, v Metliki in tudi sicer v Beli krajini malokdo pozna, je sledilo vprašanje iz občinstva, kdo je pravzaprav tovariš, ki ga bomo volili. Hkrati je eden izmed prisotnih predlagal, da naj bi kot možnega kandidata za gospodarski zbor evidentirali tudi tovariša Petra Vujčiča, direktorja tovarne BETI. Volivci ga v vsej Beli krajini zelo dobro poznajo in spoštujejo. Tovariš Vujčič je izredno sposoben gospodarstvenik in ljudje mu zaupajo.

Tako so ljudje povedali, tovariš iz občinskega vodstva pa je nato odgovoril, da se pravzaprav nima smisla spuščati v kakršnekoli spremembe ali dodatne kandidature, češ da je tov. Mravljaja edini možni kandidat, za katerega sta se sporazumeli obe belokranjski občini, ki v omenjeni zbor volita enega kandidata. Ta nesmisel naj bi bil tudi, po mnenju tovariša iz občine, še v tem, da so volitve posredne.

Prepričan sem, da nisem edini, ki dvomi o primernosti odnosa nekaterih odgovornih

tovarišev do volivcev, ki bodo rade volje izpolnili svojo dolžnost, pravico in tudi čast, da s svojim glasom soodločajo o skupnih zadevah preko svojih predstavnikov. Vprašanje pa je, s kakšnimi občutki bodo ljudje šli na volišča, če bodo menili, da je še vse vnaprej lepo urejeno. Nikakor ne gre za dvom o primernosti kandidature tov. Mravljaja — gre predvsem za izražen odnos do volivcev. Ali ne bi, če je tako, občinski skupščini kar sami opravili volitve in o rezultatih obvestili Belokranjce?

JOZE RAJK.
CBE 40/a
Metlika

Vaščani iz Lokvice zdravstvenemu domu

Tovariš urednik!
Ze večkrat smo slišali o raznih nepravilnostih, ki da se dogajajo v metliškem zdravstvenem domu. Vseh govoric nisimo in nisimo mogli razumeti. Ko pa smo brali zadnjo številko Dolenjskega lista, smo videli, da se v našem zdravstvenem domu dogaja marsikaj, o čemer menimo, da ni prav. Predvsem ne moremo razumeti, kako to, da bi moral prav naš domačin zobozdravnik dr. Anton Suklje iti iz ZD Metlika z obrazložitvijo, da mi dovolj delas... Ali je morda tovariš Suklje napoti komu zato, ker je domačin in ker mu lahko zaupamo in se lahko z njim tudi po domače pogovorimo? Čudno se nam zdi, da je odšel iz Metlike dr. Pečaver; potem je odšla medicinska sestra Stanka Skoj in zdaj naj bi bil na vrsti še tretji domačin dr. Suklje.

Zato prosimo ZD Metlika za odgovor o vsem tem, o čemer se šušlja in govori po vogalih. In zakaj bi moral prav domačin — strokovnjak z univerzo spet iti iz Metlike?

VASČANI vasi Lokvica
(na množičnem sestanku
12. 2. 1967)

Prisilna uprava ne zapira vrat

Odborniki so 9. februarja brez obotavljanja glasovali za prisilno upravo v zdravilišču Čateške Toplice — Prepričani so, da je to najučinkovitejše zdravilo za odpravo nereda v tej delovni organizaciji — O morebitni združitvi s SAP ali z GENERALTURISTOM bo kolektiv še vedno lahko razpravljal pozneje — Letos nameravajo postaviti nov prodajni kiosk na letnem kopalnišču in zajeti nov vrelec za ogrevanje zdravilišča s termalno vodo. Za te naložbe bi potrebovali 310.000 Ndin

Skupščina občine Brežice je na izredni seji 9. februarja sprejela odločbo o prisilni upravi v Čateških Toplicah. Za prisilnega upravitelja je bil imenovan Milan Sepetavc. Predlog za ta ukrep je dal svet za gospodarstvo. Njegov predsednik Ivo Pešak je poročal, da je svet razpravljal o tej možnosti že decembra lani, vendar pri zahtevi ni vztrajal in je predlagal rešitve po normalni poti.

Odborniki so izglasovali prisilno upravo brez obotavljanja. Poudarili pa so, da s tem ne zapirajo vrat za morebitno kasnejšo združitve s SAP ali kakšno drugo turistično agencijo. Priporočili so

sodelovanje z njimi.

V uvodni obrazložitvi predsednika skupščine so prisotni zvedeli, da niha usoda zdravilišča med tremi možnostmi. Te so: 1. ohranitev samostojnosti, 2. združitve in 3. prisilna uprava. Zanj se je skupščina opredelila v prepričanju, da bo to najhitrejše zdravilo za odpravo nereda v tej delovni organizaciji.

Knjigovodstvo še ni na tekočem in ga pomagajo urejati strokovne moči iz drugih podjetij. Za uspeh predlanskega in lanskega leta bodo natančneje zvedeli šele po zaključnih računih. Za sedaj ga ocenjujejo pozitivno.

Trenutno je v zdravilišču le 31 gostov. Zasedba je že nekaj časa zelo majhna. Zaradi tega so začeli odpuščati zaposlene, na zasedanju 28. januarja pa je delavski svet preklical nekaj odpuščev. Iz obrazložitve so odborniki razumeli, da je bil to nepremišljen ukrep, saj si kolektiv ni zagotovil gostov.

Iz uvodnih besed povzema mo, da je bilo odločanje o integraciji po mnenju nekaterih strokovnjakov preurajeno. V kolektivu so napra-

vili do sedaj tri izračune in vsak je pokazal, da bo zmanjkalo denarja za poravnano anuitet. Zadnji tak izračun prikazuje baje rentabilnost pri 60-odstotni zasedbi ob ustreznem zmanjšanju delovnih mest. Takšne zasedbe si letos najbrž ne morejo obetati, ker niso sklenili nobenih dogovorov, možno pa je, da bi pokrili razliko iz dohodkov izletniškega turizma.

Skupščina je na seji pretekli teden z razumevanjem sprejela obrazložitve po nujnosti novih naložb v zdravilišču. Letos bi morali tam investirati 310.000 N din. S tem denarjem bi zgradili nov prodajni kiosk na letnem kopalnišču, zajeli bi nov vrelec in tako omogočili ogrevanje vseh zgradb s termalno vodo. Vodo iz vrtnice pa bi napeljali tudi do tušev v vseh etažah.

Na gornje investicije je SAP pristal, ni pa sprejel pr-

vega pogoja, v katerem sta komisija in delavski svet zahtevala, da so Toplice poslovna enota s samostojnim obračunom, samostojnim žiro računom in pripadajočimi samoupravnimi pravicami. Vse druge pogoje (bilo jih je naštetih lepo število) je SAP sprejel.

Prvo točko, v kateri je ob razložen položaj zdravilišča v okviru podjetja, spreminja SAP takole: zdravilišče je enota v okviru ekonomske enote gostinstva s skupnim finančnim knjigovodstvom in skupnim bančnim računom. Nato so podrobno razčlenjene samoupravne pristojnosti.

Za pogoje GENERALTURISTA iz Zagreba še ne vedo. Morali bi se sestati minuli teden, pa so jim sporočili, da bo prej pretresala zadevo še občinska skupščina. Razgovore bodo odložili vse dotlej, dokler si v zdravilišču ne pridejo o vsem na čisto.

J. TEPEPEV

Novi ZKPO se je sestel

Pred kratkim se je v Brežicah sestel novo izvoljeni svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij in sestavljen delovni program za leto 1967. Izpolnili so komisije in izvolili njihove predsednike. Občinskemu svetu ZKPO letos zno-va predseduje Jakob Dernač.

Gostje iz Brežic na konferenci Zveze komunistov v Veliki Plani. Od leve na desno sede: Janez Pirnat, predsednik obč. odbora SZDL, Milan Sepetavc, predsednik občinske skupščine, in Vinko Jurkas, sekretar obč. komiteja ZKS. (Foto »Cane«, Vel. Plana)

Sindikata zahteva pojasnila

Na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Brežicah 13. februarja so razpravljali o predlogu sprememb zakona o volitvah samoupravnih organov v delovnih organizacijah. Prisotni se niso strinjali z vsemi spremembami in so našli precej pripomb.

Zahtevali bodo pojasnila za nekatere spremembe, ki verjetno izvirajo iz prakse. Zivahna je bila zlasti razprava o različnih možnostih predlaganja kandidatov, o vplivu družbene skupnosti na izbiro direktorjev v delovnih organizacijah, o možnosti, da bi volili samoupravne organe na dve leti, ker so vsakoletne volitve za neka-

tere delovne organizacije veliko breme. Ob tem naj bi dopustili možnost, da je tretjina starih lahko ponovno izvoljena.

Celjsko SLG do maja petkrat v Brežice

Čeprav je letošnja kulturna sezona na vrhuncu, v Brežicah zadnje mesece niso imeli pomembnejših kulturnih dogodkov. Zavod za kulturo se je zato odločil, da bo po daljšem presledku spet povabil v goste Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Za zdaj so se dogovorili za pet predstav, ki bi bile od februarja do maja. V poštev prihajajo dela: »La Malquerida«, Zmajčeva novost »Podstrešje«, Petanova »Beseda ni konj«, Cankarjeva komedija »Za narodov blagor« in še neko delo. Celjski gledališčniki bodo prvič prišli v Brežice že v sredo, 22. februarja, ko bodo uprizorili satiro »Beseda ni konj«. Organizator gostovanj meni, da bodo občani obiskovali prireditve, ker sicer gostovanj ne bi priredil.

Na Prešerna so pozabili

Pust je v Brežicah spodrnil praznovanje slovenskega kulturnega praznika. Prešernov spomin so počastili po vseh šolah in v lokalni radijski oddaji, ni pa bilo nobene javne prireditve. Morda tudi ne bi bila kaj prida obiskana, a vseeno ni prav, če takšen dan mine tako neopaženo.

Odborniki povabljeni v Veliko Plano

Na izredni seji skupščine, ki je bila 9. februarja, so se odborniki odločili, da bodo pred potekom mandatne dobe obiskali Veliko Plano. Predlog za ta obisk so dali v Veliki Plani, ker bi tudi njihova skupščina želela obiskati Brežice.

Sekcija izseljenske matice v Brežicah

V soboto, 18. februarja, se bo v Brežicah sestala sekcija Slovenske izseljenske matice. Njen član Maks Toplišek bo poročal o poteku občnega zbora Slovenske izseljenske matice, ki se ga je udeležil 10. februarja v Ljubljani. Govoril bo o nalogah sekcije v mednarodnem turističnem letu, ki naj bi jih ta združila s programom občinske turistične zveze.

Zadovoljni starši v Cerkljah

V cerkljanski osnovni šoli so jeseni odprli oddelek otroškega vrta. Zelo lepo opremljen. Otroci imajo na razpolago dovolj igrač. V vrtcu dobijo hrano in tudi počivajo lahko tam. Starši, ki imajo svoje otroke v vrtcu, so izredno zadovoljni. Na mesec prispevajo po 5.000 Sdin za otroka.

V Župeči vasi bodo imeli kanalizacijo

Krajevna skupnost v Cerkljah bo v Župeči vasi gradila kanalizacijo. Zanj je namenila 800.000 Sdin. Denar so zbirali tudi vaščani. Z njim bodo plačali izkop s strojem. Delati bodo začeli v kratkem, takoj ko bodo dobili na posodo mehanizacijo.

Pionirski sejem v Pišecah

Na pustni torek so šolarji v Pišecah priredili maskarado in jo združili s pionirskim sejemom. Izkupiček sejma so namenili za končni izlet osmega razreda.

Letošnji osmi razred je zbral že okoli 1.200 Ndin za izlet ob koncu šolskega leta. Učenci tega razreda pripravljajo tudi uprizoritev igrice »Deček z dvema imenoma«. Zaigrali jo bodo v začetku marca na odru gasilskega doma v Pišecah. Gostovati želijo tudi v drugih krajih, da bi zbrali čimveč denarja.

Veseli dnevi v Cerkljah

Za pusta so Cerkljanci letos prvič organizirali zasedanje pustnega parlamenta. Pripravili so zabaven program, ob katerem se je nasmejala cela dvorana. Zasedena je bila do zadnjega kotička. Zastopniki parlamenta iz Cerklj so zvečer gostovali še v Brežicah, kjer so v šali povedali, kaj jih teži. Namigovali so na občinski praznik, ki bi ga letos tako radi praznovali v Cerkljah, vendar še ne vedo, kako se bo odločila občinska skupščina. Kandidatov za to je več.

Jutri pomenek o brežiški kulturi

V Brežicah bo jutri seja, na kateri se bodo člani sveta za kulturo, prosveto in telesno vzgojo, predstavniki Zavoda za kulturo, občinskega sveta ZKPO, Posavskega muzeja in drugi pogovarjali o usklajevanju programov in vprašanj v kulturi brežiške občine.

NOVO V BREŽICAH

■ STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODJETJE proučaja pralnico. Montirali so nov pralni stroj z zmogljivostjo 12 kilogramov. Stari pralni stroj je sprejel lahko le 7 kg perila. V pralnici so napravili tudi nove kadi za namakanje perila in speljali vso odvečno vodo pod zemljo, da delajo perice lahko v ugodnejših razmerah. S preureditvijo bodo pridobili tudi ločen prostor za likalnico, medtem ko je bila sedaj skupaj s skladiščem. Za adaptacijo pralnice in likalnice je Stanovanjsko podjetje namenilo okrog 20.000 Ndin.

■ V NOVEM DELU MESTA gradi splošno gradbeno podjetje PIONIR stanovanjski blok za trg. Gradnja kreditira banka, za kar se je odločila verjetno sprito lanske skupne občinske skupščine za združevanje sredstev. Novi stanovanjski blok za prodajo bo imel 16 dvosobnih stanovanj in 4 garsonjere.

■ ZVEDELI SMO, DA SO V BREŽISKI OBČINI DO SEDAJ IZDALI 10.105 novih osebnih izkaznic. Približno 5.000 jih morajo še napraviti. Trenutno delajo le z enim strojem, enega pa so dali v popravilo. Računajo, da bodo do delo končali sredi marca. Fotografije, ki jih prinašajo občani, niso vedno napravljene po predpisih. Okrog 50 so jih še zavrnili in zahtevali nove.

■ TABORNIKI SE VSEM DAROVALCEM DOBITKOV za srečevanje na sobotnem plesu iskreno zahvaljujejo. Prav posebno pa izrekajo zahvalo tistim delovnim organizacijam, ki so se odzvale njihovim prošnji z večjimi prispevki. Med njimi so: sindikat Vodne skupnosti Dolenjske — obrat Brežice, Kmetijska zadruga Brežice, trgovski podjetji LJUDSKA POTROŠNJA in KRKA, občinski sindikalni svet, občinski odbor SZDL in občinska skupščina.

Kmetijska zadruga v Brežicah bo prodajala na debelo kmetijske stroje in orodje, zaščitna sredstva in umetna gnojila ter tehnično blago za proizvodna podjetja in obrt. Razširitev poslovanja ji je odobrila občinska skupščina na seji 9. februarja. Na sliki je del preurejenih poslovnih prostorov trgovine z reprodukcijskim materialom v Brežicah. (Foto: J. Tepepev)

BREŽIŠKE VESTI

Zanimiva pot v Veliko Plano

Že v decembru smo se pogovarjali, da je treba izpolniti obljubo in obiskati Veliko Plano, s katero je občinska skupščina navezala prijateljske odnose. 31. januarja pa smo prejeli pismo, da nas vabijo na izredno konferenco ZK. Konferenca je bila po združitvi občin Velika Plana in Saracji. Iz poročila, uvodnega govora in razprave posameznih delegatov iz vrst članov ZK — od zdravnikov, veterinarjev, voditeljev podjetij, zadržug do neposrednih delavcev in kmetov — smo slišali marsikaj zanimivega.

Ker v občini prevladuje kmetijstvo kot surovinska baza za mesni kombinat, v katerem dosežejo 20 milijard brutoprodukta, je razumljivo, da so kmetijstvu, kombinatu, odnosom in ljudem v proizvodnji namenili pretežni del konference. Obravnavani problemi, dejavnost ZK, razglabljanja o tem, kako in kaj delati, so tako podobni našim, da sem imel včasih vtis, da poslušam besede naših občanov.

V uvodnem govoru sekretarja občinskega komiteja Vase Jovanovića

je med drugim bila tudi ocena političnega razpoloženja po IV. plenumu ZK. Razprave ni bilo veliko. Ko

Sekretar občinskega komiteja ZKS Vinko Jurkas pozdravlja konferenco Zveze komunistov v Veliki Plani v imenu komunistov brežiške občine.

sem vprašal delegate, če o tem ni treba govoriti, so mi rekli: »O delovanju frakcionaske Rankovičeve skupine in posledicah tega delovanja smo že razpravljali in politično obračunali z vsemi deformacijami. Pri nas smo zelo lahko utemeljili sklepe brionskega plenuma, ravno tako v ostalih občinah Srbije, saj je delovanje frakcionashev največ škodovalo nam v Srbiji.« Sedaj je v osnovnih organizacijah ZK občine organiziranih 2100 članov. Trenutno je zanje najpomembnejše dokopati se do lastnih stališč, najti primerne delovne oblike in vsebino. To jim ne bo težko, saj jim volje, zavzetosti in končno tudi znanja za to ne primanjkuje.

Gradivo konference, razprave in sklepi so prilagojeni zahtevam časa in aktivnosti komunistov, ki hočejo, naj se reforma uresniči kot zavestno sprejeta odločitev. V letu 1966 so že vse delovne organizacije v občini poslovale aktivno, izgub ali primanjkljajev ni več. Lesna industrija in zadruga se medsebojno kreditirajo, delovne organizacije niso gluhe niti tedaj, ko je treba prispevati za ko-

munalne ureditve itd. Zato je v sklepih rečeno, da se ta politika nadaljuje.

Trenutno jim dela zelo velike težave večja proizvodnja mesa, mleka in jaje, kot jo lahko prodajo dokaj ne-sposobni trgovini. Za primer samo tole: mleko je v Beogradu po 180 starih dinarjev liter, v 90 km oddaljeni Veliki Plani pa po 40 Sdin. Tako nemogoče razmerje jim ruši zgladne kooperacijske odnose med zadrugami in kmeti. V posameznih okoliših je v kooperacijski proizvodnji 80 odst. vseh površin. Še bi lahko naštel marsikaj, verjetno pa bosta o tem kaj več povedala moja tovariša.

Za konec samo še to: Nekateri naši občani sprašujejo, kaj lahko pričakujemo od teh stikov. Osebnostim, da veliko več, kot si to lahko predstavljamo brez poznavanja krajev, ljudi in njihove miselnosti. Možno je poslovno sodelovanje med delovnimi organizacijami in ravno tako sodelovanje v kulturni dejavnosti. Tudi razgovori in občinski obiski mladine ne bi bili odveč. Pri ljudeh v občini Velika Plana srečujemo velike prijatelje, željne vedeti, kako in kaj delamo pri nas, zato da preverjajo, ali je njihovo delo dobro.

VINKO JURKAS

Kandidati za Krško občinsko skupščino

V krški občini poteče letos mandat 31 odbornikom. Na konferencah krajevnih organizacij SZDL in na zborih sindikalnih podružnic so občani doslej zapisali za občinski zbor 45 možnih kandidatov, za zbor delovnih skupnosti pa 33 možnih kandidatov. Volilna komisija pri občinskem odboru SZDL Krško objavlja do zdaj zabeležene kandidate: (najprej navajamo kraj oz. njegovo volilno enoto, nato pa ime in poklic kandidata):

OBCINSKI ZBOR:

Veliki Podlog: Alojz Pirč in Franc Gorenc, kmeta iz Malega Podloga;

Leskovec: Franc Vahselj, finomehanik, in Franc Strgar kmet, oba iz Leskovca;

Podbočje: Janez Vintar, zastopnik DOZ iz Dobrove, in Albin Pisanski, Franc Glinšek in Alojz Marolt, kmetje iz Podbočja;

Brestanica — zgornji del: Silvan Mozer, uslužbenec iz Brestanice;

Anže—Gorica: Anton Agrež, delavec iz Stolovnika, Franc Živič, kmet iz Anž, in Ludvik Zupevc, delavec iz Gorice;

Raka: Ivan Zabkar, kmet z Rake, Jože Tratnik, delavec z Rake, Franc Šribar, kmet iz Ardra pri Raki, in Lojze Kotar, kmet z Rake;

Veliki Trn: Jože Pečnik, kmet z Malega Trna, Anton Janc in Jože Pirč, kmeta iz Ravni;

Kostanjevica: Franc Drmaž, delavec iz Prekope, Vlado Kukec, uslužbenec iz Kostanjevice, Jože Jankovič, učitelj iz Kostanjevice, Milan Škrjanec, kmet iz Kostanje-

vice, in Jože Krihin, inkasant DOZ iz Karlič;

Senovo — spodnji del: Rado Kozolec, rudarski nadzornik, in Miha Senica, gostilničar, oba s Senovega;

Senovo — zgornji del: Tone Pleterski, uslužbenec, in Alojz Jevšnik, rudarski nadzornik, oba s Senovega;

Koprivnica: Pavle Božičnik, kmet z Velikega Kamna;

Krško — severni del: Matko Matjan, učitelj, Slavko Lipar in Slavko Šribar, uslužbenca, vsi iz Krškega;

Kremen: Karel Kozole, kmet iz Sremiča, in Franc Šoba, kmet iz Koritna;

Videm: inž. Lojze Škrabelj, inženir kemije, Lojze Rihtar, Ivan Novak in Jože Račič, uslužbenca, vsi iz Krškega;

Dolenja vas: Jože Knez, uslužbenec, Branko Vodopivec, delavec, in Rudi Cerjak, kmet, vsi iz Dolenje vasi;

NADOMESTNE VOLITVE

Gornji Leskovec: Ivan Krajnc, delavec iz Sedem, Stane Pajk, gozdar iz Gornjega Leskovca, Joško Račej, kmetijski tehnik iz Dovškega, in Janez Virant, kmet iz Kališevca;

ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI

Celuloza: — obrat papirja: inž. Ivan Benički in tehnik Alojz Jelovšek;

Celuloza — obrat vzdrževanja: tehnika Branko Cizelj in Franc Pavlič;

Rudnik Senovo — jamski obrat: inž. Anton Koželj, rudar Štefan Štok, tehnik Alojz Jevšnik, rudar Franc Škobrne II in tehnik Alojz Pavlič;

TE Brestanica: strugar Viktor Kostevc in inž. Štefan Marjetič;

Kovinarska: kjučavničar Alojz Volarič in tehnik Stan-ko Arnšek;

GP SAVA: zidar Ivan Gršak, delovodja Franc Pavlin, delavec Franc Šribar;

Transport, pošte in ZTP: tehnik Simon Gregorčič (Elektro Krško), usluž. Stan-ko Božič (Slovenija avto, servis) in prom. inž. Stane Novak;

Splošno obrtno podjetje: direktor Branko Voglar in upravnik Srečko Letonja;

AGROKOMBINAT: tehnik Franc Juvanc, inž. Alojz Mustar in inž. Dušan Hercog;

AGROKOMBINAT: inž. Anton Filipčič (Kostanjevica), knjigovodkinja Marija Božič in gozd. tehnik Stane Rešetič (oba iz Kostanjevice);

Sole: učiteljica Angelca Cemlič iz Leskovca in Lado Smrekar, upravitelj iz Kostanjevice;

Sole: učitelj Franc Rakar iz Brestanice;

Zdravstveni dom Krško: dr. Milan Mlakar in stomatolog dr. Tone Vovko;

OS in družbeno-politične organizacije: Ivan Glogovšek, uslužbenec SDK Krško.

Horvatičkov Ivan iz Gorjan in Valenčakov Branko z Vojskega večkrat prihajata nakupovat v Koprivnico. Oba obiskujeta četrti razred osnovne šole in sta dobra prijatelja. Včasih jima ostane kak dinar tudi za bombone in takrat sta jih oba deležna. (Foto: J. Teppey)

Prispevek za mestno zemljišče je razporejen

Na nedavni seji krajevne skupnosti Krško-levi breg so izglasovali predlog o porabi prispevka za uporabo mestnega zemljišča

Ta prispevek je spomladi 1966 predpisala občinska skupščina z namenom, da se bodo zbrana sredstva uporabila za različna javna dela v mestu in bližnji okolici. Lani so zbrali 15 milijonov in pol Sdin, 3 milijone pa so občani še dolžni plačati. Za letos predvidevajo, da bodo zbrali 20 milijonov Sdin.

Krajevna skupnost še ni

razporedila vsega denarja, ker pričakuje, da se bodo čez leto pojavljale najne potrebe, ki jih bo treba sproti reševati. Za vaške poti v bližnji okolici so namenili 2 milijona Sdin, za ureditve mestnih ulic, razen tranzitnih, bodo porabili 2 milijona Sdin, za parke, spomenike in zelence 4 milijone Sdin, za otroška igrišča in adaptacijo poslopja za varstvo predšolskih otrok 13 milijonov, za parkirne prostore, kanalizacijo in razsvetljavo 900.000 Sdin, za razmah družabnega življenja (novoletne jelke, šport itd.) pa 1 milijon in pol Sdin.

Predvidevajo, da bodo letos porabili 27 milijonov Sdin. V ta znesek je zajet tudi honorar poklicnega tajnika, saj smatra krajevna skupnost, da se mora s tako obširnimi deli nekdo poklicno ukvarjati in ga voditi.

Svet je tudi mnenja, da bi morali prispevek za uporabo mestnega zemljišča razširiti, ker se tako zbrani denar uporablja za širše območje.

Občani so z načrtom sicer zadovoljni, kljub temu pa je bilo na seji veliko govora o cestah, zunanji ureditvi, ribniku, vodovodu in drugem. Tega pa krajevna skupnost sama ne more rešiti in bo opozorila komunalno podjetje in občinsko skupščino.

Pavk

SVET ZA KMETIJSTVO O IZOBRAŽEVANJU KMETOVALCEV

Za zimsko šolo samo 7 kandidatov

V Krškem bodo jeseni ponovno poskušali vzbuditi zanimanje za zimsko šolanje mladine, ki bo ostala na kmetijah — Dijakov v sadjarski šoli je bilo

Za sadjarsko šolo, ki so jo imeli v Krškem že nekaj let, je zmanjkalo dijakov. V prvi letnik se je lansko jesen prijavilo komaj sedem kandidatov. Ob tako majhnem številu dijakov pouka niso mogli prav začeti in po dveh tednih so sploh prenehali.

V drugi letnik je bilo vpisanih 11 dijakov. Šola je za- bredla v težavo in 3. januarja letos so dijake premestili v Medlog. Tako se je 22. decembra odločil svet kmetijskega izobraževalnega centra v Celju.

O problematiki izobraževanja v kmetijstvu je lani dvakrat razpravljal svet za kmetijstvo in gozdarstvo v Krškem. Člani so se še spomlad zavzemali za tako obliko izobraževanja, ki bi bolj ustrezala kmetovalcem krškega območja. Zasebniki imajo še vedno veliko zemlje. Zaradi pomanjkanja najnujnejše kmetijske mehanizacije in za delo sposobnih ljudi kakor tudi zaradi pomanjkljive strokovne izobrazbe kmetov dajejo posestva premočno prispevek k narodni ekonomiji. Mladina zapušča kmetije, ker si želi zaposlitve v ugodnejših življenjskih pogojih.

Tisti del mladih ljudi, ki se vseeno odloči za delo na domačiji, pa ni dovolj pripravljen za gospodarjenje na zemlji. Prav zaradi tega je svet za kmetijstvo predlagal ustanovitev zimске šole za kmetovalce, ki naj bi se pričela novembra. Trajala bi dve sezoni, od novembra do marca, obiskovalci pa bi se v njej učili sadjarstva, živinoreje, poljedelstva, kmetijskega strojništva in še marsičesa koristnega. Naučili bi se smotrno gospodariti na svojih kmetijah. Teoretični pouk bi dopolnjevalo praktično delo. Vsi učenci bi se naučili voziti traktor. Na praktične vaje bi prihajali tudi poletni. Zal, za vse to mladina ni pokazala zanimanja in lepo zamisljeni programi samevajo v predeh. Zdnaj so odšli iz Krškega še dijaki sadjarske stroke.

Svet za kmetijstvo pa ne želi, da bi sadjarsko šolo v Krškem dokončno ukinili, ampak si prizadeva v naslednji zimski sezoni spet poskusiti s splošno kmetijsko gošpodarsko šolo. Zavod za prosvetno-pedagoško službo v Krškem in Zavod za zaposlovanje delavce pa naj bi pravočasno poskrbela za obve-

ščanje kmečke mladine v osnovnih šolah za to možnost nadaljnega izobraževanja. Vzbuditi bi morali tudi čimveč zanimanja za šolanje bodočih gospodarjev na kmetijah.

Svet bo to predložil skupščini, ki bo verjetno v kratkem razpravljala o obstoju te šole. Svet je celo menil, da bi bili za kmetijsko gošpodarsko šolo primerni prostori na živinorejsko-poljedelskem posestvu v Brestanici. Tam bi imeli učenci lahko tudi praktične vaje iz strokovnih predmetov, če bo AGROKOMBINAT pripravil enostopni prostore v ta namen.

Seja skupščine bo prihodnji teden

Skupščina občine Krško se bo sestala na redni seji sredi prihodnjega tedna. Na dnevnem redu bo tokrat precej odlokov, ki so jih pred tem obravnavali pristojni sveti. Med drugim bo skupščina sprejela odlok o varstvu reke Krke, odlok o poslovnem času trgovin, mesnic in gostišč in odlok o urejanju javnih nasadov. Razpravljala bo o pogodbi za oddajo lovišč lovskim družinam in izrekla svoje mnenje k programom delovnih organizacij za prehod na skrajšan delovni teden.

DROBNE S SENOVEGA

■ NA SEJI DELAVSKEGA SVETA RUDNIKA, ki je bila v četrtek, so razpravljali o inventurnih razlikah in dopolnitvah nekaterih pravilnikov ter sprejeli končni plan za investicije in remonte. Ta teden bodo sprejeli zaključni račun za leto 1966.

■ NOVA TRZNICA v smprih prostorih bo stala na stanovanjskim blokom, kjer je svoj čas bila pošta.

■ TUDI LETOS BODO SENOVČANI SODELOVALI pri ureditvi zasedalnih okolitev nad restavracijo in v Dovškem in pri programiranju razvoja Senovega.

■ SZDL JE NA ZADNJI SEJI sprejela sklep, da bo organizirala kar najboljšo udeležbo na zborih za evidentiranje kandidatov v vse skupščine ter udeležbo na vo-

KRŠKE NOVICE

● **ZANIMIVA NAJDEBA.** Turistično društvo si prizadeva že nekaj let, da bi v Resi zgradilo ribnik. Precej je že narejenega po načrtu, ki ni bil poceni. Nedavno pa so ugotovili, da je bivši veleposestnik in lastnik zemlje, kjer ribnik gradijo, že leta 1966 napravil skoraj enak načrt, le da je bil narisan na boljšem papirju. Ker ne kaže, da bi ribnik kmalu dokončali, ni bojazni, da bodo naši potomci pri nadaljnjih delih leta 2006 imeli spet stroške z načrti.

● **PIONIR PRIDNO IZKORISČA** ugodno vreme, saj nemoteno nadaljuje z delom pri gradnji poslovno-stanovanjskega bloka na Cesti 4. julija (prej Starovška). Tako bodo precej skrajšali zimsko mrtvo sezono.

● **KLJUB TEMU** da je nekdo odstranil na Vidnu skoraj vse plakate, ki so občane vabili na sejo krajevne skupnosti, je bila udeležba kar zadovoljiva. Mogoče je kdo od silkovec potreboval papir ali pa ni bil zadovoljen s pestrnim dnevnim redom.

● **PREBIVALCI STARE VASI**, ki spadajo v mestni okoliš, še dalj časa upravljeno negodujejo,

ker nimajo vodovoda. Kljub temu da so sami pripravljeni prispevati precejšen del stroškov za gradnjo, do danes še ni bil nihče pripravljen prisluhniti njihovi neprazahitveni želji.

● **STANOVALCI NOVIH BLOKOV** so zelo nezadovoljni z delom komisij, ki prevzemajo stanovanja od izvajalcev. Zato so na krajevni skupnosti zahtevali, naj občinska skupščina postroji kontrolo in vpilva na komisije, da ne bodo dela opravljale polovično. Stanovalci kar naprej ugotavljajo pomanjkljivosti, ki bi jih moral odpraviti že izvajalec gradbenih del, vendar pa ga ni mogoče več priklicati, če se je stranica že vse- lila.

● **PUSTNI CEREMONIAL** je za nami. V mestu sta bili dve večji pustni prireditvi: v hotelu Sremič in v domu TVD Partizan. Obe prireditvi sta bili dobro obiskani, kar kaže, da se Krščani radi zabavajo, če imajo priložnost. Za pustno raspoloženje so poskrbele tudi PUSTNE NOVICE, ki so bile letos polne šal na račun dogodkov v preteklem letu. Priporočljivo pa bi bilo, da bi osebne žalitve v bodoče ostale v redakciji.

Zakaj tako in ne drugače?

Na Senovem imamo lepo in prostorno šolo, v kateri je za naše razmere dovolj velika dvorana. Šola jo uporabljajo za telovadnico, kadar pa ni zasedena, so v njej prireditve. To pa se malokrat zgodi, saj je telovadnica po ves dan zasedena.

Prav v tej dvorani z odrom in garderobo, ki so jo s prostovoljnimi delom prizidali člani DPD Svoboda, je bila do nedavnega vsa kulturna dejavnost, ki jo je pospeševalo društvo: proslave, dramske uprizoritve, družabne prireditve in maškerade. Vse to smo prirejali v času, ko obvezna šolska telovadba ni bila prizadeta in telovadnica ni bila zasedena. Po prireditvi smo poskrbeli, da so bili prostori urejeni in počiščeni. Zadnja leta

smo šoli plačali tudi najemnino za dvorano, stroške za kurjenje in čiščenje, ko pa je zahtevala, da moramo dvorano razkužiti, smo tudi to napravili in imeli s tem samo po zadnji prireditvi trideset tisoč starih dinarjev stroškov.

Društvo je od leta 1945, ko je začelo delati, investiralo v dvorano znatna sredstva, opremilo oter in garderobo, medtem ko šola do nedavnega ni imela večjih stroškov. Društvo in člani smo vsa leta moledovali za primeren objekt na Senovem, kjer bi Svoboda in drugi dobili svoj dom in nemoteno razvijali dejavnosti. Prošnje so naletele na gluha ušesa krajevnih, občinskih in drugih pristojnih činiteljev, ki so govorili, da je v šolski

dvorani prostora za vse. Načrt za prizidek je bil narejen še za časa senovske občine, ko pa se je ta združila s krško, je vse padlo v vodo.

Ves čas po osvoboditvi na Senovem ni bilo uskladenega dela, ker je bilo po mnenju peščice ljudi, ki je odločala o raznih zadevah, vse v redu, njim samim prav, saj se ni bilo treba preveč prizadevati v občo korist. Vskop svoje so sicer obravnavali in reševali krajevno problematiko, iz tega je tudi nastala nemogoča kino dvorana, ob rudniškem kabinet brez pritlikin, pri rudniku pa sta bila urejena sejna dvorana in izobraževalni center. V vseh teh prostorih pa za nas ni kotička. Šola je takoj po silvestrovanju

poslala dopis, da v prihodnje v šolski dvorani ne bo več dovoljevala družabnih prireditev, češ da je to samo učilnica. Pospraviti moramo tudi oder, ker hočejo imeti tudi na odru telovadbo. Lahko bomo imeli le še občasne dramske prireditve — kje bomo vadili, pa še nič ne vemo.

O vsem tem je bilo na nedavni krajevni konferenci Socialistične zveze precej besed in hude razprave, vendar brez sklepov. Še bolj žalostno je, da o tem dopisnik Dolenjskega lista ni napisal niti besedice. Bržčas bi bilo prav, da bi o vprašanih spregovorili tudi kolektiv senovskega rudnika, ki je za senovsko šolo veliko prispeval, spregovorili pa naj bi tudi občani, ki so s tem, da ne smejo v dvorano niti dvakrat na leto, precej prikrajsani, saj v gospodarski reformi ni mogoče

misliti na nov objekt za družabne prireditve. Morda je bilo največ zamujene ob zidanju kino dvorane. Senovski rudar je bil vselej prepošten in je skupnosti v redu dajal vse, čeprav ta ni mislila nanj. Kdo bo poskrbel za nas, ko bomo lepega dne na cesti z vsem inventarjem in voljo, da bi dali rudarju kot delovnemu človeku v njegovem prostem času še kaj razvedrila in družabnosti?!

Kulturno-prosvetno dejavnost med občani smo dolžni pospeševati vsi, ki smo v DPD Svoboda, tako prosvetni in kulturni delavci, in se zaradi objektivne kritike ne bi smeli raziti. Morali bi sestati za isto mizo in rešiti probleme, to ljudje od nas pričakujejo. To ni samo moje mnenje, tako menijo vsi člani DPD Svoboda in delovni ljudje na Senovem.

ANTE HORJAK

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Kdaj bo Jugoslavija dobila jedrsko elektrarno?

Nafta izpodriva s tržišča premog, plin prehitava nafta, oba pa bosta verjetno morala odstopiti svoji mesti jedrske energije — Elektrarne na atomsko energijo dobivajo v nekaterih državah vse pomembnejšo vlogo v državnih energetskih bilancah

Jugoslovanski strokovnjaki za elektroenergetiko niso enotnega mnenja o tem, kdaj naj bi pri nas postavili prvo atomsko elektrarno. Prvi menijo, da jo je treba zgraditi čim hitreje, drugi pa so mnenja, da je najprej treba izkoristiti klasične vire energije, ki jih v naši državi ni malo. Vsi pa soglašajo, da je treba v bližnji bodočnosti postaviti poskusno elektrarno na jedrsko energijo, da bi dobili prve izkušnje in bi šli v korak s časom v tej panogi. Le tako bomo lahko brez posebnih težav začeli graditi jedrske elektrarne, ko bo to potrebno.

Tudi drugod po svetu so mnenja o tem neenotna. Državam, kjer je primanjkuje klasičnih energetskih virov, pomeni edini izhod intenzivno delo pri gradnji atomskih elektrarn. To skupino tvorijo ZDA, Velika Britanija, pa tudi Francija, Madžarska in Italija.

Papež podedoval milijone

Ruth Wallace (62), ki je te dni umrla v Saratogu (ZDA), je zapustila milijonsko premoženje papežu Pavlu VI. in ameriški verski sekci redemptoristov. Vsak od teh dveh dedičev bo dobil okoli 35 milijonov (novih) dolarjev. V oporoki je bil bogata dama spomnila tudi svojega soferja, vendar ta ne bo dobil nič, ker je nekaj mesecev pred

smrtjo odpuščen službo pri njej. Dvalet let je moral biti sofer dan in noč pripravljen, da je miril strahopetno damo in jo vozil, kamor je hotela, ker je bila hroma. Slednjič sofer je več vzdržal. V oporoki mu je gospodarica zapustila milijon dolarjev pod pogojem, da ostane pri njej v službi do njene smrti.

Eno izmed športnih vozil BMC: 1798 kubični MG-B TRETJI AVTOMOBILSKI SEJEM V BEOGRADU

Še večji in še bolj zanimiv

Sejem bo od 22. do 30. aprila — Prijavljenih okrog 30 največjih tovarnih iz 14 držav — IMV najela ves nivo »S« dvorane II — Na sejmu tudi mednarodna letalska razstava in razstava camping vozil in opreme — Mednarodna dirka za »Veliko nagrado Beograda«

Beograjski sejem motorjev in motornih vozil je eden izmed osmih mednarodnih avtomobilskih sejmov, na katerih smejo sodelovati člani stalnega mednarodnega urada proizvajalcev avtomobilov. Podoben sejem so še v Bruselisu, Amsterdamu, Ženevi, Frankfurtu, Parizu, Londonu in Torinu. Beograd, ki je pred kratkim postal milijonsko mesto, se tudi tako uvršča med zanimive evropske prestolnice.

Sejem bo postavljen na vsem prostoru beograjskega razstavišča. Dvorane VII, VIII in IX, ki so lani oktobra pogorele, pospešno obnavljajo, tako da bodo do avtomobilskega sejma že na razpolago.

Jugoslovanska industrija motorjev in motornih vozil bo tudi tokrat sodelovala z vsemi proizvajalci. Največja podjetja so zasedla cele dvorane ali zaokrožene celote: »Crvena zastava« je spet najela dvorano III, »Tomosa« dvorano V, TAM ves atrij med dvoranami II, III in IV, poslovno združenje ITV velik prostor pred upravnim poslopljem Sejma, IMV iz Novega mesta pa ves nivo »S« dvorane II. IMV bo tokrat razstavila vozila in prikolice iz svoje standardne proizvodnje, hkrati pa bo kot zastopnik in poslovni partner predstavila vozila angleškega avtomobilskega koncerna »British Motor Corporation« (BMC — MG, Morris, Austin), za katerega je v novim letom prevzela opravljanje servisnih uslug.

Na sejmu bo razstavljeno tudi precej tovornih, specialnih in drugih delovnih vozil zahodnih in vzhodnih proizvajalcev.

Na mednarodni letalski razstavi, vključeni v avtomobilski sejem, bodo pokazali športna in gospodarska letala ter pomožna industrija. V času razstave pa bo letalska zveza Srbije organizirala demonstracije teh vozil na beograjskem športnem letališču. — Na razstavi camping vozil in opreme bodo tudi letos sodelovali številni tuji in domači proizvajalci. — Zadnji dan sejma, 30. aprila, bo v Beogradu mednarodna avtomobilska dirka za »Veliko nagrado Beograda«, na kateri bodo upoštevali točke za prvenstvo Evrope v kategoriji turističnih avtomobilov. Sodelovali bodo tudi znani tuji dirkači.

Sejem deklet - brez deklet

Teoretično je bila zamisel samec v italijanskem mestu Montaleu prav dobra in vsi so bili nad njo navdušeni: v gostilni so nameravali prirediti sejem nevest. Med 480 prebivalci Montalea je namreč samo deset za poroko sposobnih deklet, na vsako pa je prišlo več kot deset ženske željnih samec.

Toda vse je ostalo samo pri dobri zamisli. V praksi so doživeli organizatorji sejma velik polom. Napovedanega dne se ni pojavila v oddelku mestecu niti eno deklet. Mladci so se za ta dan pripravili tudi veliko pojedino, so morali pojedino pečene piške kar sami...

Predlog za kontrolo proizvodnje cigaret

Ameriško društvo za boj proti raku je poslalo odgovornim oblastem v ZDA predlog, naj se uvede poseben postopek v kontroli proizvodnje cigaret. Tako bi prišli do standarda za sestavo cigaret, ki bi bil obvezen za vse proizvajalce. Če bodo to sprejeli, potem bodo kadilci, ki ne želijo pustiti kajenja, vsaj vedeli, koliko smole in nikotina vsebujejo posamezne vrste cigaret. Zato bodo lahko izbirali tiste cigarete, ki imajo manj teh sestavin.

Društvo za boj proti raku se je prav tako obrnilo do kadilcev, naj prenehajo kaditi, da bi tako sebe v manjši meri izpostavljali nevarnosti obolenja za rakom, emfizema pljuč in srčnih obolenj.

Delfini rešili utopljenca

Jata delfinov je v Šueškem prekopu rešila utopljenca pred morskimi psi in ga varno spravila na obalo. To novico, ki zveni kot pravljica, je objavil ruski kairski dnevnik Al Akbar. Po tem sporočilu so delfini naredili s svojimi telesi nekakšen splov in na njem utopljenca varno spravili na obalo. Pri tem so se morali boriti s krdelom divjih morskih psov. Ta skodraj pravljica rešitev se zdi manj neverjetna, če upoštevamo najnovise ugotovitve znanstvenikov, da so delfini zelo inteligentne živali in so ljudem zelo naklonjeni.

SMEH STOLETIJ

Med slavne enciklopediste je sodil tudi d'Alembert, prosvetljenec, matematik in filozof.

Ko so igrali Gluckovo opero »Alceste«, je bil z nekim komornikom v loži pariške opere. Komornik, ki si je domisljal, da je velik poznavalec glase in petja, je nenehno grajal glavno pevko Levasseurjevo.

»Moj bog, kako napačno poje; kar ušesa mi trga.« je ponavljal, dokler mu ni d'Alembert rekel:

»Imenitno! Če boste namreč dobili druga ušesa, boste z njenim petjem prav zadovoljni.«

Voltaire je poslal d'Alembertu tragedijo »Olimpija«, da bi jo ocenil. Obenem je kritika opozoril, da je delo napisal v šestih dneh. D'Alembert mu je delo vrnil s pripombo:

»Avtor ne bi smel sedmi dan počivati.«

Voltaire je kritiko razumel in delo popravit.

D'Alembertova guvernanta je filozofu očitala, da ne zna izkoristiti svojih poznanstev. Dejala mu je:

»Reveček, vi ne boste v življenju nič dosegli. Vedno boste ostali filozof.«

Tedaj ji je vprašal, kaj si predstavlja pod to besedo, in je presenečen izvedel: »Filozof je norec, ki se vse življenje ubija zato, da bi se o njem govorilo po smrti.«

Eno izmed športnih vozil BMC: 1798 kubični MG-B TRETJI AVTOMOBILSKI SEJEM V BEOGRADU

Resnična iz Sevnice
Boštanjski pevci prišli v Sevnico, da bi se pripravili na nastop v okviru domačih vrtov. Med drugim so igrali »Božič, ki jo upravlja tov.« Božič je bil zavzet na drugem koncu središnje mize, zato je prošil sanitarnega inspektorja, ki je ravno stal poleg telefona, naj vpraša, kdo je in kaj hoče. Na drugi strani žice se oglašil ženski glas in zasepeče: »Lojze, so že tu, pripravi se!«

Prešeren bi bil vesel...
Kdaj objavljamo pesem v našem listu? Še takrat nam govori »stiskarski škrat« Bogde. Tako je bilo pri prešerenov »SILO SPOD LINA«, ki smo jo tiskali pred pesnikovim spominom dnevom letos 2. maja. Sesto kitico nam je dal zacel takole: »... med nama vidi se stena...« Pesnik je z nami vred prav govoril, ko je vstajal, ko je prebral kje pod kakimi trtami tako glasno svoje umetniške trdnosti steno bi verno rad zamenjal s priložnostno senčico in steno ob pristni dožalovanju. Zato nam je takrat niti ne moremo biti hudi — ponarečij našega Prešerina in ga v let takole približati do našemu človeku...

Rekreacija na pošti

Do dobrih mesecev so se na kopirniški pošti dala za več kot pol metra. To grški so se že smučarji predstavili krškega kulturnega podjetja, ki so pri gledat do zanimivosti. Upravičeno se vedno delajo v prostoru, nihče pa ne ve, predati, kdaj ga bodo vili. Menda niso krški poštari, malica prišli na obisk le za rekreacije?

Nečitljivih 5000 din

Popovod nekoga obračun nekot prejel dobavnico za znesek 5000 din, za kakšno niso gre, pa zaradi nečitljivosti pisane ni mogel ugotoviti. Upravičeno si ni iz tega delala problema in je na izdanih materiala zapisal: »Nečitljivo sprejeto 5000 dinarjev.«

Operacija ven vreteta organa

Kirurzi že dolgo razmišljajo o možnosti, da bi kateri koli organ bolnika vzeli iz njegovega organizma in nato izvedli na njem operacijo v najpogodnejših pogojih, potem pa bi spet vse dali na svoje mesto. Na kirurški kliniki univerze v Massachusettsu se je za manjstvenikom posrečilo, da se je pes vzel želodec, ga nekaj časa imeli v hladni liku, potem pa ga spet vrnil v telo. Tako operacija bi se mogla da bi bolnemu človeku vzel želodec z nevarnim tumorjem, ga izpostavil močnejšemu obsevanju ali ga, ki je smrtin za organizem. To bo morda še kdaj izvedljivo, toda od poskusov na psu do zdravljenja človeka je še dolga pot.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Pust se je poslovil...

Obveščevalna dobro »klapa«

Na Velikem Trnu se je pojavila inspektorja v trgovini. Med delom zazvonil telefon. Bošič je bil zavzet na drugem koncu središnje mize, zato je prošil sanitarnega inspektorja, ki je ravno stal poleg telefona, naj vpraša, kdo je in kaj hoče. Na drugi strani žice se oglašil ženski glas in zasepeče: »Lojze, so že tu, pripravi se!«

Inspektor je odgovoril: »Dobro, tovaršica, mu bom povedal, da smo že tu.«

Iz PUSTNIH NOVIC 1967

Cekar v nevarnosti

Kostanjeviški igralec Ivan Mlakar-Bombica ni ulegel večerjati. V zadnjem hipu si je natočil v cekar šest hrenov, pol hlebca kruha in liter vina. Ko je prišel v garderobo, je isti hip moral na oder. Igralci, ki so za kulise medtem našli cekar, so ga na mah spraznili.

Odmor. Bombica skrivnostno zginje z odra in se čez čas kislega obraza vrne s praznim cekarjem.

»Se dobro, da se je prizor tako hitro nehal, če ne, bi mi še cekar pošli.«

Iz PUSTNIH NOVIC 1967

Tri sevniske

Gostinci v Sevnici pravijo: »Kaj nam mar turizem, saj imamo domačih pijancev do preglav.«

Pri nas je nastalo vprašanje ali bolje rečeno uganke: Ali mora direktor v podjetju res dočakati starost, pokojni-

no ali celo smrti ali pa ga lahko še prej rotiramo? Pri kategorizaciji gostinskih obratov je bilo naše gostinstvo podjetje uvrščeno najbrž v isto kategorijo kot restavracija hotela UNION v Ljubljani, ker imajo povsod enake cene.

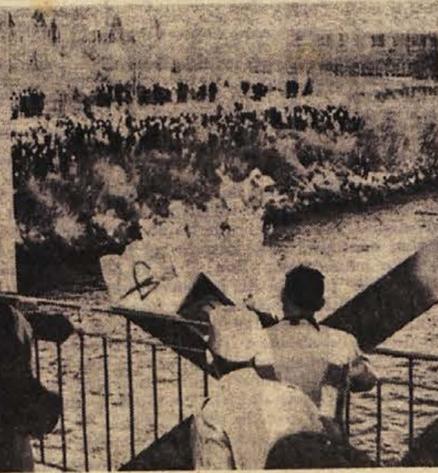
Iz PUSTNIH NOVIC 1967

NA PUSTNI TOREK je bilo tudi po gostiških okrog Novega mesta veselo. V novi otoški restavraciji so številne maske spet tekmovalce za lepe nagrade. Zmagala je prodajalka vjolice. Maska na sliki pa je došla je tolažilno nagrado. (Foto: Mirko Vesel)

PUST JE TUDI V SEVNICI razgalil vse ulice in trge. Na sliki: Sevničani spremljajo svoj karneval. (Foto: Franc Pavkovič)

KARNEVAL V BREZICAH. Naš dragi kurent je v torek preminil v prometni nesreči. Povožil ga je nepreviden kolezar. Pogreb je bil določen za četrtek — prepečeli so ga iz mrljske vežice s stadiona na Glavni trg, kjer so mu ob odprti kresti prebrali njegov pregrešni življenjepis in ga obsodili na sežig na savskem mostu. Gorečo krsto so zaupali valovom Save, pogrebeci pa so odšli na veselo sedmino v Narodni dom... (Foto: Tinko Vimpolšek)

Zibelka francoskih partizanov

Z LETALI POMOČ ALŽIRIJE

13. junija 1944 zjutraj so Nemci napadli Saint Nizier, ki leži 1171 m nad morjem. Medtem ko je divjal boj, so partizani pripeljali na bojišče tri topove kalibra 25 mm z municijo. Topove so z veliko muko, ki je bila združena še z neposredno bližino Nemcev, privlekli na položaje. Izbrali so najboljši top in se začeli ofenzivno približevati Saint Nizieru. Vod alpskih lovcev, ki je spremljal top, je ves čas navdušeno prepeval in komaj čakal, da se spopade z bošesi (tako so Francozi zmerjali Nemce). Na obeh straneh so bile izgube. Nemcev je padlo več. Kljub temu da je bil sovražnik v premoči, ni mogel zavzeti partizanske bojne črte. Pri umiku so Nemci prebivalcem grozili, da se še vrnejo, tedaj bodo teroristom (partizanom) že pokazali.

Tisto noč je partizanom prispela izdatna pomoč: iz Alžirije je priletelo osem avionov, ki so pripeljali orožje in hrano. S tem se je obramba partizanskih položajev močno zboljšala. Nemci so iz Grenobla obstreljevali partizanske položaje v Saint Nizieru. Zvedelo se je, da nameravajo Nemci ponovno napasti kraj, in to celo z večjimi silami.

Naslednje jutro so Francozi zvedeli, da so Nemci že ob petih zjutraj začeli prodirati proti Nizieru, in to, kot so obljubili, še v večjem številu.

Vnel se je hud boj. Partizansko vodstvo je uvidelo, da se partizani taki premoči ne bodo mogli dolgo upirati. Bor-

POLKOVNIK HERVIEUX HEUT

ci se hrabro bijejo z okupatorjevo vojsko, toda vse zaman. Nemci so vdrli v Saint Nizier, požgali večji del mesta. — V svojem besu so nacisti kot lijene planili celo na krste, v katerih so ležali padli partizani. Izvlekli so iz njih trupla in jih vrgli v plamene gorečega mesta.

Francoške izgube so se stopnjevale, toda Nemci so imeli še več žrtve. Krožila je novica, da so Nemci obkolili francoske alpske lovce, da o njih ni nobenega glasu. Partizani so takoj zbrali četo prostovoljcev, jih dobro oborožili ter jih v kamionu odpeljali na 50 kilometrov oddaljeno bojišče borcem v pomoč. Na poti so zvedeli, da so se alpski lovci izmuznili iz nemškega obroča, in to brez večjih izgub. Partizani so se peljali dalje. Ko pa so bili oddaljeni od Saint Niziera le kakih 1500 metrov, jih je v nočni tihini zaustavil rezki »Halt!«. Tedaj so partizani poskakali s tovornjaka in zavzeli položaje v cestnem jarku. Nemci so streljali za njimi, zavohali so njihov prihod. Kaj sedaj? Nesmiselno bi bilo iti dalje. Francozom se je posrečilo, da so se umaknili z nevarnega terena. Neopazeno so se pripeljali na cesto in so bili že v eni uri v Lansu.

Danilo se je že, ko so zopet zlezli na kamion in se naglo vrnili, vojaškemu poveljstvu pa sporočili važno novico, ki bo za štab zelo zanimiva in koristna za nadaljnje vojaške operacije. Ta spopad se torej ni slabo končal. Res so bile izgube, padli so borci, pa tudi nekaj osvobojenega ozemlja so zasedli Nemci. Važnejši položaji na visoki planoti pa so še vedno krepko v partizanskih rokah. Navdušenje ni splahnelo. Vsi, ki so se umaknili v Vercors, so trdno sklenili, da bodo vrnili izgubljeni teritorij, pripravljani, da vsak trenutek dajo za to tudi svoja življenja, če bo treba.

20. julija 1944.

Iz raznih strani prihajajo slabe vesti, da se nemški stroj pomika iz Grenobla in se nevarno bliža Vercorsu. Nacistični avioni že preletavajo Vercors. Trušci in hrup aviacije naznanja, da do spopada ni več daleč. Telefonska poročila: Nemci so že čisto blizu Vercorsa. Prihajajo iz šestih strani. Saint Nizier je poln sovražnikov. Južno od Vercorsa se iz več strani nevarno bližajo motorizirane nemške hordice. Nemci so napadli kraj z dvema divizionoma, ki sta modernino in dobro oboroženi. Štab partizanske vojske daje borcem zadnja navodila. Vsak borec se zaveda resnosti položaja in težine dneva, ki ga čaka. Vsi dobro vedo, da so slabo oboroženi, da so brez topov. Iz Alžirije in od zavznikov ni pomoči. Ostali so sami. Gredo v neenak spopad: eden proti desetim.

(Se nadaljuje)

Družbena prehrana v sevniški občini

Svoje obrate družbene prehrane imajo v Lisci, Kopitarni in Mizarski zadrugi — Osrednji obrat družbene prehrane, ki spada h Gostinskemu podjetju, pa preskrbuje s hrano predvsem manjša podjetja in ustanove

Ker je skrb za dobro prehrano hkrati tudi skrb za večjo delovno storilnost, počutje in zdravje zaposlenih, smo se tudi v sevniški občini pozanimali, kako je tam z družbeno prehrano.

»Delamo več kot 8 ur na dan,« so potarale Jožica Rus, Marija Zupet, Jožica Gostej in Pavla Ivančič, ki v osrednjem obratu družbene prehrane pripravijo na dan 250 toplih malic, 35 kosil in 35 večerij, razen tega skrbijo tudi za bife. Na voljo imajo dokaj skromne prostore s številnim na drva, obrat, ki je v sestavi sevniškega Gostinskega podjetja, pa ima samostojen obračun in ne dobiva nobene pomoči. Nekaj dodatnega dohodka dobi od prodaje alkoholnih pijač v lastnem bifeju. Abonentska topla malica stane 220 S din, za prehodne goste pa je za 50

Zamudniki bodo morali v Sevnico

V krajevnem uradu v Loci so izdali že precej novih izkaznic. Nekateri še vedno niso predložili vseh zahtevanih listin, KU Loka opozarja, da bo rok za menjavo izkaznic potekel 1. marca. Zamudniki bodo nato morali ponje na občinsko skupščino v Sevnico.

S din dražja. Približno 170 obrokov pripravijo za konfekcijo Jutranko, ki svojim delavcem prispeva 40 S din za en obrok.

Zgledno urejen tovarniški obrat družbene prehrane imajo v Lisci. Pri njih podjetje plača režijske stroške, zato so topli obroki cenejši kot drugod. V obratu se hrani večina zaposlenih, na ma-

lico pa lahko prihajajo tudi družinski člani zaposlenih. Kuhinjo so lani moderno opremili in razširili jedilnico.

Ker izven Sevnice z izjemo krmeljske Metalne ni večjih delovnih organizacij, tudi ni obratov družbene prehrane. Kot smo obveščeni, so v Krmelju pripravljali za obrat Lisce in Metalne skupno kuhinjo in jedilnico.

Tržišče: 128 članov

Krajevna organizacija ZZB v Tržišču je v nedeljo dajala obračun svojega dela na letni konferenci. Počastili so spomin 5 umrlih članov organizacije z enominutnim molkom ter grobove okrasili s cvetjem.

Organizacija šteje 128 članov, odkar so se Zvezi borcev pridružili tudi vojni invalidi. Občinski delegat Rudi Malešič je delo odbora pohvalil ter priporočil članstvu, naj pri volitvah v občinsko in republiško skupščino volitake ljudi, ki bodo znali zastopati tudi interese borcev. Na konferenci so sklenili, da bodo avgusta priredili na Malkovcu proslavo z veselico v spomin na dogodek pred 25. leti, ko je v vasi na-

enkrat gorelo 42 hiš. Dohodek prireditve bo porabljen za vgraditev spominske plošče v novem stanovanjskem bloku v Tržišču. Predvideli so tudi izlet v Begunje, za katerega naj bi prevoz plačala organizacija. Delovno konferenco so zaključili s partizansko pesmijo.

L. M.

ŠMARJE: znova o samopostrežni trgovini in mesnici

Prebivalci Smarja, industrijskega dela Sevnice, želijo imeti samopostrežno trgovino in mesnico. Čeprav o tem govorijo na vseh zborih volivcev, se jim želja do sedaj še ni izpolnila.

Matični urad Studenec

Januarja je bil rojen en deček. Umrli so: Franc Šepetavc, 87 let, Marija Preskar, 68 let, Alojzija Zener, 71 let in Peter Fugina, 92 let — vsi iz Doma počitka na Impolju; Neža Bajc iz Gor. Ori, 81 let, in Jože Hočevnar iz Dol. Impolj, 68 let

Sevniška črpalka brez prave strehe

Sevniška bencinska črpalka je na zelo prometnem mestu in je v lanskem letu prodala še 7500 hl goriva ali 30 odst. več kot leto dni prej. Delavci na črpalkah pa imajo v deževnih dneh zelo oteženo delo, ker morajo natakati goriva kar na prostem. Tudi za voznike je neprijetno, ko morajo takrat izstopiti iz avtomobilov in se močiti po dežju ali snegu. Črpalka ima vendar dovolj prometa, da bi uprava PE TROLA lahko dala postaviti potrebno streho, kot jih imajo črpalke drugod.

SEVNIŠKI DROBIŽ

SEVNICANI SO IMELI za letošnjo pustno najbolj uspešni karnevalski sprevid doslej. V prireditvi, ki jo je organiziralo turistično društvo, so sodelovala podjetja in druge organizacije. Zelo dobro je bila pripravljena tudi maskarada za šolsko mladino.

ZA NALEZLJIVO ZLATENICO ali hepatitisa je lani sholelo v sevniški občini veliko ljudi. Ker ima bolezen varoče tudi v slabi pitni vodi, pa tudi v premažljivi higieni, se je zdravstveni dom odločil, da je treba narediti več pri vzgoji prebivalstva. V torek, 14. februarja, je imel dr. Jurij Pesjak prvo predavanje o tej bolezni.

ZNANI SVETOVNI POTNIK Stane Tavčar iz Kranja se je z vodstvom delavske univerze v Sevnici dogovoril, da bo obiskal in predaval v sevniški občini 27. februarja, 30. marca in 18. aprila. Govoril bo o svojih vtisih s poti po tujih deželah in te priporočil obogatiti s številnimi diapozitivi. Zaenkrat je dogovorjeno, da bo predaval v Sevnici, Boštanjmu in Tržišču, medtem ko za Sentjanj in Krmelj še ni odločeno.

SKRB ZA PARK OKROG gradu in Lutrove kleti. Ker so mnoga drevesa okrog sevniškega gradu že začela vidno propadati, je na prošnjo občine prejela tedaj postal Zavod za spomeniško varstvo iz Ljubljane godarskega strokovnjaka, ki je odločil, kakšna drevesa naj umaknejo in kakšne drevesne vrste naj posadijo na njihovo mesto. Za ta dela je še zagotovljenega nekaj denarja.

V BILZINI SEVNIŠKE ŽELEZNIŠKE POSTAJE so pripravljene velike skladownice kovinskih stebrov za bodočo električno vleko na železnici. Kot je znano, je denar za modernizacijo jugoslovanskih železnic posodila Mednarodna banka za razvoj, vendar so

se dela zavlekla in ne gredo po predvidenem načrtu.

GOSTINSKO PODJETJE JE SKUSALO dobiti na posodo denar za obnovo kolodvorske restavracije pri sevniških podjetjih, ki pa so zahtevala tolikšne obresti, da jih gostinstvo ni more prenesti. Zato je podjetje vložilo zahtevke na gospodarsko banko v Ljubljani in pričakuje ugodno rešitev, saj ima zbrana precej lastnega denarja za udeležbo pri kreditu. Vsa prireditvena dela bi stala okrog 50 milijonov starih dinarjev, lokal pa bi pridobil precej sodobno urejenih tujskih sob, imel bi večjo dvorano in več garaž. Stavba bi bila podaljšana proti trgovskemu bloku, tako da bi vmes ostal samo še prehod za pešce. Rekonstruirana stavba bi imela ravno streho, tako da bi se ujela s sosednjimi zgradbami v enoten mestni predel.

Na novega leta dan se je vesela družba Sevničanov zbrala pred gostilno Jerčka Ostrožnik, saj je bila skoraj že pomlad. Sevničani in tudi tuji tja radi zahajajo, ker so vedno postreženi z dobro kapljico in jedili.

(Foto: Tone Pernšek)

Ustanovljen aktiv upokojencev ZKS

Na nedavnem sestanku Zveze komunistov v Sevnici, ki ga je vodil sekretar občinskega komiteja tov. Jože Bogovič, je bil ustanovljen aktiv upokojencev kot četrti aktiv organizacije po posameznih skupinah prebivalcev. Pokazalo se je namreč, da je takšna oblika dela zelo uspešna, saj ljudje bolj poznajo posamezne probleme. Na sestanku je predsednik občinske skupščine Jože Knez podrobneje prikazal tudi gospodarski razvoj občine in razložil stanje v posameznih podjetjih.

Za sekretarja novoustanovljenega aktiva je bil izbran tov. Kuketo iz Sevnice, dogovorjeno pa je bilo, da bo imel proti koncu meseca aktiv ponoven sestanek.

Dodatni pouk je občutno pomagal

Podatki o letošnjih učnih uspehih v osnovnih šolah sevniške občine so v prvem polletju zgovorno pokazali, da je dodatni pouk najprimernejši način za izboljšanje učnih uspehov. Število dodatnih ur je v prejem sorazmerju z odstotkom učencev, ki so prvo polletje uspešno končali. Zato velja ta način priporočati tudi vnaprej.

Lep kulturni praznik v Boštanju

V počastitev kulturnega praznika je boštanski aktiv ZMS v nedeljo, 12. februarja, že tretjič organiziral priljubljeno prireditve »Pokaži, kaj znaš«. V programu je sodelovalo več mladinskih aktivov iz Sevnice, Krmelja in Boštanja ter učenci sevniške glasbene šole. Pred nabito poino dvorano poslušalce se je vrstilo 20 točk sporeda, med njimi pa je bilo tudi nekaj Prešernovih del.

Strokovna komisija je 1. nagrado 15.000 Sdin prisodila godbenikom in pevcem vajejske šole lesne stroke iz Sevnice; 2. nagrado — 12.000 Sdin gimnazijki Jelki Drobne za recitacijo dveh Prešernovih pesmi; 3. nagrado — 8.000 Sdin pa kitaristkama Slavki Strukelj in N. Stricelj iz Sevnice.

Tri nagrade z enakimi zneski je občinstvo priznalo boštanskemu triu Skaberne s pevci. Ob zaključku prireditve so organizatorji povabili na oder še gosta iz Ljubljane Boruta Lesjaka, predstavnik sevniških podjetij Lisca, »ti-

zarske zadruga in gostinskega podjetja, predsednico občinskega odbora SZDL Elko Grilc ter podpredsednika občinske skupščine Franca Mo-

lana. Zahvalili so se jim za gmočno in moralno pomoč ter jim v znak hvaležnosti poklonili šopke.

F. D.

„Samo kritizirani iz kota - je najlažje“

Mali intervju s tajnikom sevniškega sindikalnega sveta Viktorjem Auerjem

— Kako ocenjujete letošnje občne zbere sindikalnih podružnic?

— Zbori v naši občini še niso končani, čeprav jih je izmed 25 podružnic večina že imela. Predvsem moram povedati, da je bilo letos opaziti premalo kritičnega duha v večini rasprav, čeprav bi stanje zahtevalo ostrejšo obravnavanje. Marsikje je premalo kolektivne odgovornosti in splošnega zanimanja za poslovanje podjetij ali ustanov. Vodstva sindikatov povečini še niso kos vlogi, ki jo od njih zahteva sedanji čas. Predvsem ne poznajo dovolj naše splošne in interne zakonodaje, ko obravnavajo določene probleme.

— Kaj misli sindikalni svet ukreniti, da bo takšne pomanjkljivosti sproti odpravil?

— Vse sindikalne organizacije in mnoga vodstva tudi drugod ugotavljajo, da morajo upravljavci imeti več znanja. Zato nameravamo skupno z delavsko univerzo v kratkem prirediti seminar za vodstva sindikalnih podružnic, pa tudi nasploh bomo bolj skrbeli za izobraževanje. Mnogo nepotrebnih večjih ali manjših sporov, ki nedvomno vplivajo na končni uspeh podjetja, izvira prav iz premajhne poučenosti.

— Kažejo proizvajalci na splošno dovolj zanimanja za upravljanje?

— Tega ni mogoče trditi. Nekateri se raje umaknejo v kot in od tam vneto kritizirajo, kar je gotovo lažje, kot kaj prispevati k oblikovanju družbeno-ekonomskih odnosov na sedanji stopnji našega razvoja.

Uspehi lanske akcije »kolesar«

Število kršiteljev cestnoprometnih predpisov iz vrst kolesarjev se je lani občutno zmanjšalo — Mladoletnih prestopnikov v cestnem prometu pa je bilo že polovico več kot predlanskim

928 predlogov za kaznovanje pri 1062 prekrških je lani dobil sevniški sodnik za prekrške. Med temi predlogi so bili najštevilnejši kršitelji cestnoprometnih predpisov, saj je bilo kaznovanih 394 ali 5 odst. več kot leto dni prej. Največ jih je bilo kaznovanih zaradi tega, ker niso imeli vozniških dovoljenj, zaradi vožnje z neprimerno hitrostjo in zaradi tehničnih napak na vozilih. Med kršitelji je bilo tudi 62 mladoletnikov — polovico več kot leto dni prej. Skupno je bilo odvzetih 13 vozniških dovoljenj za dobo 15 dni do 10 mesecev.

je moralo plačati denarno kazen, šest izmed njih — predvsem kistežev — pa je predsedelo v zaporu skupno 82 dni. Razveseljivo je, da se je število pretepopov zmanjšalo za 23 odst. Med prestopniki zoper javni red in mir je bilo tudi 15 mladoletnih storilcev.

Sklad: ob sprejemanju občinskega proračuna

Pisali smo že, da bo sevniška občinska skupščina ustanovila poseben sklad z imenom Dušana Kvedra-Tomaža, ki naj bi pomagal revnejšim otrokom pri šolanju. Ta sklad bodo ustanovili na eni izmed prihodnjih sej občinske skupščine, ko bodo sprejemali občinski proračun. Na prihodnji seji bodo obravnavali tudi posebno študijo o poštah na območju sevniške občine, ki jo pripravlja Podjetje za PTT promet iz Novega mesta. Na tej seji bodo odbornikom odgovarjali na vprašanja tudi zastopniki trgovskega podjetja iz Sevnice. Kot je znano, sta prav pošta in trgovina vzbudili pri prebivalcih občine že veliko hude krvi.

Vemo, da živi takih mater še več. Njenega edinega sina partizana so skupaj z dvema tovarišema zajeli v Koritih pri Dobrničju sovražniki, ki so zahtevali, da so partizani, ki iščejo zvezo z drugimi enotami. Malo kasneje so jih postrelili. Ana Zupančič je tako ostala sama. Zdaj ji je že 80 let, streho in skromno pribežališče je našla pri bratovem sinu na Dolenjem vrhu, dobro uro hoda iz Dobrničja. Tam ima skromno sobico, njivo in nekaj vinograda, vendar zemlje ne more več obdelovati. Dve leti dobiva od občine v Trebnjem 7 tisočakov socialne pomoči na mesec, poprej pa je dobivala le tri. Že leto dni prosi za družinsko invalidnino za sinom, in čeprav je na tisti tisočakov upravičena, ga še ne dobiva. Postopek je dolgotrajen, papirji romajo dolgo pot, kot da se ne menijo, da je tudi od njih odvisen njen obstoj. Družba kot da ne ve zanjo.

»Kaj bi, najbolje bi bilo, da bi čimprej umrla, pa bi bilo konec vsega,« je še bistruga duha menila, ko smo jo obiskali na domu. Pravkar je poskušala z bekami podkuriti peč, bolno nogo pa je imela povito v cunje. »Zebe me. Kolikor morem še vedno sama naredim, saj je tako težko prositi druge. Rada bi v dolino, k zdravniku, pa sem tako daleč proč.«

Njena zgodba

Njena zgodba o iskanju invalidnine za sinom je stara točno leto dni, vendar tistega skromnega priznanja do našega februarjskega obiska še ni dobila. Prvič je zanj zaprosila sicer že pred štirimi leti, vendar je takrat dobila odgovor, da družinske invalidnine ni upravičena prejemati, ker njena vnukinja, ki živi v Sevnici, še dobiva invalidski dodatek. Zakon namreč pravi, da mati ne more dobivati družinske invalidnine, če so nanjo še upravičeni otroci padlega partizana.

31. januarja 1966 je znova prišla prosit v Trebnje. Še isti dan je občinska uprava poslala dopis pristojnemu organu v Sevnico, ker je bilo treba ugotoviti, če vnukinja še dobiva invalidski dodatek. Odgovo-

Si predstavljate Trebnje s 3500 prebivalci?

Projektivni atelje ljubljanskega urbanističnega zavoda je pred kratkim dokončal urbanistični program Trebnjega in njegovega vplivnega območja, ki obsega dobrniško in temeniško področje — Po tem programu naj bi Trebnje štel v letu 1995 že 3500 prebivalcev — V teh tridesetih letih naj bi skupno porabili za vse območje, ki obsega nekako polovico občine, 21 milijard Sdin investicij, kar bi bilo 10 odst. v tem času ustvarjenega narodnega dohodka

Z 10 odstotki mestnega prebivalstva spada trebanjska občina v nizko urbanizirana področja ali drugače rečeno: je izrazito vaško-kmetijsko področje. Dosedanji razvoj nekaterih občinskih središč pa je občinske može

postavljati pred vse večje težave in spoznali so, da brez načrtno urbanistične politike ta naselja ne bodo nikoli smotno urejena. Zato so naročili izdelavo urbanističnega programa, ki je osnova za vse druge načrte na določenem območju. V tem programu so strokovnjaki na osnovi stotin podatkov predvideli, kaj v bodočnosti lahko pričakujemo.

V zadnjih tridesetih letih se je število prebivalcev v samem Trebnjem povečalo za 60 odstotkov in znaša skupno z bližnjimi zaselki 1100 prebivalcev. Kraj je postal važna upravno središče, začela se je porajati proizvodna obrt in industrija, delež kmetijstva v narodnem dohodku vplivnega območja pa se je zmanjšal na polovico. Ker Urbanisti predvidevajo močnejši razvoj predvsem Trebnjega kot središča območja, računajo, da bo Trebnje v letu 1995 štel 3500 prebivalcev. Od tega jih bo 1150 zaposlenih v industriji, obrti in gradbeništvu, 910 pa v terciarnih in kvartarnih dejavnostih, kamor spadajo trgovine, gostinstvo, servisi, uslužnostna obrt, zdravstvo, šolstvo, uprava itd. V urbanističnem programu piše, da ni pričakovati novih panog industrije, češ da področje nima surovin. Vendar se s to ugotovitvijo ni mogoče strinjati, saj ima kraj tisto, kar je za sodobno gospodarstvo zelo važno: dobre prometne zveze in obilico delovnih rok. Obstaja vrsta panog, kjer ima surovina manj pomembno ali celo nezadostno vlogo.

Naselje Trebnje bo za 3500 ljudi potrebovalo še 22 ha mestnih površin, če računamo povprečno gostoto 110 do 120 prebivalcev na hektar. Gosteje bo z dvojčki pozidano področje med pošto in železniško postajo, na Pavilnem hribu so predvideni bloki, severno od stavbe občinske uprave, pod pokopališčem in v Starem trgu pa zasebne hiše. Središče mesta bo ostalo tam, kot je sedaj.

Železniški promet bo v letu 1995 povsem kril potrebe z današnjimi zmogljivostmi, medtem ko se bo avtomobilski promet za šestkrat povečal. Zaradi tega sta predvidena dva razbremenjena priključka na avtomobilsko cesto: eden pri Ponikvah drugi pa pri Zidanem mostu. Večje težave bodo z vodo. Vplivno območje Trebnjega bo porabilo takrat že 21,5 litra vode na sekundo medtem ko ima stiški vodovod, ki napaja razen tega območja tudi veliko naselij v grosupeljski občini, zmogljivost le 16,5 l-

tra na sekundo. Zato bo potrebno raziskati izvire v zgornjem delu Temenice in jih vključiti v vodovod. V 30-letih letih bo zgrajenih toliko vodovodnih napeljav, da bodo dosegle 3/4 vseh prebivalcev vplivnega območja.

Splakovalna kanalizacija je predvidena samo v Trebnjem. Cistilna naprava, za katero je že narejena okvirna študija, bo stala pri Starem trgu. Poraba elektrike se bo v prihodnjih desetih letih že podvojila. Ker tolikšne obremenitve sedanje omrežje ne bo preneslo, ga bo treba prenoviti in zgraditi močnejše daljnovode. Do 1965. leta naj bi bila regulirana Temenica od Male Loke do Ponikev, načrti za ta dela pa so pripravljani še iz časa gradnje avtomobilske ceste.

Številu prebivalcev bo treba prilagoditi tudi trgovine in obseg uslužnostnih dejavnosti, treba bo zgraditi 47.320 m² stanovanj ali 26 novih stanovanj na leto. Kot predvidevajo, bo kraj imel takrat že servisno pralnico, manjše javno kopališče, obrat družbene prehrane in druge servise. Sedanje pokopališče bo zadostovalo samo

še za 10 let in ga bo treba prestaviti 200 m višje. V Trebnjem bo v bodoče osrednja šola za vse območje dobrniške in temeniške doline, zato bo treba zgraditi še eno šolsko poslopje. V zdravstvu nove gradnje ne bodo potrebne, Trebnje pa naj bi dobilo nov prosvetni dom s 630 m² prostora. Sodobno bo treba urediti tudi otroško varstvo.

Da se bodo napovedi uresničile, bo potrebno dati za stanovanja in druge negospodarske investicije 9 milijard S dn, v industrijo 6 milijard, v kmetijstvo 2 milijardi, v regulacijo Temenice dobro milijardo in v rekonstrukcijo cestne mreže skoraj 3 milijarde, kar da skupno 21 milijard Sdin. Če bi se narodni dohodek povečal samo za 6 odstotkov na leto, bi Trebnje s svojim vplivnim območjem ustvarilo v teh 30 letih 204 milijarde S din narodnega dohodka. Za investicije bi bilo potrebno izločiti 10 odstotkov, kar ni pretirano. Seveda pa je pričakovati tudi pomoč od zunaj, saj bodo razvita področja še morala pomagati nerazvitim, kakršno je trebanjsko.

Če bi ponazorili, kolikšne so danes razlike med nekaterimi občinami, bi navedli zgornje podatke, da bo trebanjska občina imela šele čez 30 let tolikšen narodni dohodek na prebivalca, kot ga ima občina Ljubljana - Center že danes.

MARJAN LEGAN

Trebnje pod opoldanskim soncem (Foto: V. Juvanc)

ŠENTRUPERT: ena je skoraj prazna, druga pa polna

Odkar je trgovsko podjetje Mercator uvedlo specializirani trgovini v Sentrupertu, je opaziti, da je zgornja prodajalna, kjer prodajajo manufakturno blago, raznoma malo obiskana, medtem ko je v spodnji trgovini, kjer prodajajo gospodinjske potrebščine, velikokrat treba čakati v vrsti. Sentrupercani menijo, naj bi podjetje odprlo še eno trgovino z gospodinjskimi potrebščinami in teh nevšečnosti ne bi bilo več.

Tudi razvaline so lepe

Tov. urednik!

Oba zadnja članka o Mokronogu, posebno pa sestavek tov. Kosa o mokronoškem gradu, sta me opogumila, da sem segel po persisu. Zelo me veseli, da še ni zamrlo zanimanje za starine, čeprav le-to tako redko srečamo v vsakdanjem življenju. Mogoče je več ljubiteljev starin, ki se jim trga srce, ko nevednezi uničujejo kulturne spomenike, ne da bi pri tem pomišljali, kolikšno vrednost imajo za vso družbo. Kaj naj pokažemo turistom, s čim naj jih privabimo, če ne bomo ohranili takšnih spomenikov?

Toda žal so ljudje, ki jim več pomeni lepo obdelan kamen, ki ga uporabljajo za okras lastnih hiš, kot pa da bi z dolžnim spoštovanjem in pozornostjo skrbeli za to, da bi spomenike ohranili poznejšim rodovom. Ne smemo dovoliti, da nas bodo imeli naši zanamci za barbare.

Vtis imam, da o usodi razvalin gradu odločajo ljudje, ki ne znajo oceniti njegove zgodovinske vrednosti in hočejo odstraniti ruševine prav v letu mednarodnega turizma. Mar ne bi bilo prav, da bi ostanke gradu prav letos primerno uredili, da bi jih lahko obiskovali tudi tujci! Pa ne samo razvaline, tudi okolica je vredna pozornosti. V nekdanjem grajskem parku raste zelo redko drevo z imenom dvokrpi ginko (Ginkobiloba), ki je doma iz Tajske. To drevo predstavlja v razvoju vrst zvezo med iglavci in listavci in je doseglo svoj višek pred približno sto milijoni leti. Gotovo bi takšne redkosti v družbi drugih iskanih rastlinskih vrst predstavljale veliko zanimivost za obiskovalce, saj je znano, da raste v bližini Boštanjia izredna botanična redkost — azalea pontica.

Zelje bi, da ne bi o ruševinah mokronoškega gradu odločali samo Trebanjci, ki so edini zastopani v pripravljani odboru za proslavo 25. obletnice ustanovitve Gubčeve brigade. Mar ne bi bil nesmisel, če s tem, ko postavljamo spomenik NOB, uničujemo drug zgodovinski spomenik. Zakaj ne bi vprašali kakšnega arhitekta ali druge vrste strokovnjaka, kje naj bi stal spomenik v čast ustanovitve brigade lahko stal na takem mestu, da bi družino z gradom iz 12. stoletja delal čast našemu kraju, ki je med vojno toliko pripomogel k izgradnji novega družbenega reda. Mar bi bilo mesto v senci spošt. jivih ruševin nečastno? Saj vendar nosi brigada ime Matije Gubca — simbola ilačanskih uporov, muk in krvi, in bi bilo njuno sosedstvo prav gotovo primerno.

Upam, da bo ta sestanek imel primeren odziv, ki bo prav gotovo v korist našemu kraju, saj nisem edini v Mokronogu, ki se zavzema za ohranitev razvalin.

Franc Zajc
Mokronog 64

Zakaj tako? »Za take stvari pa dopoldne nimamo časa«

Občinski sindikalni svet v Trebnjem je nedolgo tega pripravil seminar za vodstva sindikalnih podružnic in zastopnike samoupravnih organov delovnih organizacij. S posebnim dopisom smo seznanili vse sindikalne podružnice, obvestilom pa priložili tudi obrazce prijavnice in program seminarja.

Do dogovorjenega roka nam je večina podružnic poslala izpolnjene obrazce. Tiste, ki prijavnice niso poslale, pa smo vprašali po telefonu in med njimi je bila tudi Tovarna šivalnih strojev na Mirni. Tam so nam obljubili, da se bodo pogovorili, kateri člani kolektiva se bodo udeležili seminarja.

Ko smo v petek, 3. februarja, s seminarjem začeli, smo takoj ugotovili, da iz največje delovne organizacije v občini — iz Tovarne šivalnih strojev — ni nikogar. Po telefonu sem vprašal njenega direktorja tov. Vladimira Heršiča, odgovoril pa mi je na kratko takole: »Veste, tovariš, mi pa za take stvari dopoldne nimamo časa!« Hotel sem mu še pojasniti, kolikšnega pomena je seminar, na katerem so sodelovali najboljši strokovnjaki iz Ljubljane, vendar je bilo vse zastoj in direktor je prvi odgovor samo še ponovil.

Odložil sem slušalko, misli pa so se mi povrnila na občini zbor sindikalne podružnice Tovarne šivalnih strojev, ki je bil 24. decembra lani. Ob tej priložnosti so delavci množično obsojali nespodbudni način nagrajevanja in delitve osebnega dohodka ter složno ugotavljali, da je prav na tem področju treba v njihovi tovarni nekaj ukreniti, da se bo izboljšal finančni uspeh podjetja in povečali zaslužki zaposlenih. Temu zboru pa je prisostvoval tudi njihov direktor.

TONE GOLE

Trebnje: požarov je vse manj

Čeprav je to predvsem zasluga gasilskih društev in njihove preventivne dejavnosti, naša družba še vedno premalo upošteva te organizacije in ljudi, ki predano varujejo njeno imetje

Kot je pokazalo poročilo na občnem zboru gasilskega društva v Trebnjem, je bilo lani to osrednje društvo precej delavno. Njegovi člani so prostovoljno delno popravili dom, priredili dve veselici, nakupili več novih uniform, organizirali izlet na Debenec. Kot je povedal poveljnik Janez Kamn, so člani

društva lani pogasili požar v upravni stavbi Kemoopreme in sodelovali pri gašenju požara na Občinah. Na srečo je lani v vsej občini gorelo le petkrat.

Kot večina društev se je tudi trebanjsko ubadalo s precejšnjimi denarnimi težavami. Veliko stroškov jim povzroča gasilski avtomobil, denarja pa jim zmanjkuje tudi za nakup opreme. Udeleženci zbora so opozorili tudi na to, da gasilske vaje zaradi premajhnega strokovnega znanja niso organizirane tako, kot bi bilo potrebno. Verjetno bo treba poklicati na pomoč tudi člane poklicnih gasilskih društev, da bi amaterjem posredovali svoje izkušnje.

Da bo zagotovljena varnost pred požari, je treba v indu-

Prihodnji mesec bo krvodajalska akcija

21., 23. in 24. marca bo v trebanjski občini letna krvodajalska akcija. Po razdelitvi republikanskega zavoda za transfuzijo krvi naj bi letos zbrali v občini 770 krvodajalcev, jeseni pa naj bi jih pridobili še 50 do 60, ki bi darovali kri na transfuzijski postaji v Novem mestu.

vičena do družinske invalidnine šele od takrat naprej, ko je vložila zahtevek. Čeprav je za invalidnino proizvedovala že pred štirimi leti, bo dobila invalidnino — tistih nekaj stotakov na mesec, ki jih je naša družba namenila rejnicam svojih najboljših sinov — le za leto dni nazaj.

Resda Ana Zupančič ni edina, vendar to zanje ni tolažba. Ona potrebuje pomoči, potrebuje dejanj. Ne zanimajo je knjige, popisane s paragrafi in zakonskimi določili, ne more se zadovoljiti z ugotovitvami in opravičili, da so takšni postopki dolgotrajni, da se morajo papirji prej naležati v predalih občinskih pisarn. Solze ji udarijo v oči, ko obuja spomine na sina, ki bi ji lahko pomagal bolj, kot zdaj naša družba skrbi za njega — ta družba, ki je ni sram, da se invalidnine mater padlih kljub tolikokratnim opominom do sedaj še niso spremenile.

M. LEGAN

- dolga leto dni

ra ni bilo od nikoder. Sredi marca so ga iz Trebnjega znova zahtevali, in ker tudi to pot ni bilo nič, so zahtevek ponovili še junija. 12. julija je invalidski spis končno prišel. Da so dobili celotno dokumentacijo, je bilo treba zahtevati še dvakrat. 26. septembra je bilo končno po osmih mesecih vse v Trebnjem.

Do letošnjega januarja sta njena vloga in spis ležala na občinski upravi v Trebnjem, ker je bila uslužbenka, ki te stvari urejuje, na bolniškem dopustu. Pred kratkim pa so stvari končno le vzeli v roke. Ugotovljeno je bilo, da je hčerki padlega sina prenehala pravica do invalidskega dodatka že 1. 3. 1965, ker se je osamosvojila in ima že poklic. Po predpisih je mati upra-

Za novo šolo že 951.148 Sdin!

Na tekoči račun 521-780-26 oz. v sklad za gradnjo šole v Novem mestu so delovne organizacije do 13. februarja plačale 951.148 Sdin: okrajno sodišče 14.061 Sdin, KREMEN 34.846 Sdin, KOVINAR 16.934 Sdin, CESTNO PODJETJE 38.226 Sdin in KREMEN 100 tisoč Sdin namesto vena na grob pokojnemu Borisu Kraigherju.

Konferenca SZDL v Hinjah

2. februarja je bila v Hinjah konferenca krajevne organizacije SZDL. Predsednik je v svojem poročilu ugotovil, da odbor ni bil dovolj delaven. Občani so pridno sodelovali pri elektrifikaciji naselij in pri popravilu potov, kraj pa je dobil leta 1965 manjšo krajevno ambulanto. Ko so sprejemali program dela za leto 1967, so sklenili, da bodo še naprej sodelovali pri popravilu vaških poti ter da bodo uredili vaško pokopališče v Hinjah. Krajevna organizacija bo tesneje sodelovala s KS, saj je treba zagotoviti prosvetnim delavcem stanovanja in skrbeti, da bodo poti, po katerih hodijo otroci v šolo na Prevole in v Sela, dobro vzdrževane. Sodelovali bodo tudi v pripravah na volitve. Občani so menili, da bi lahko lovci lovske družine »Lazina« bolj preganjali divjad, ki dela škodo, in da bi o tem lahko kaj povedali občanom.

ZGRADILI SO BLOK S 16 STANOVANJI

Dvanajstim družinam v Sentjerneju se je izpolnila dolgoletna želja: v novem bloku, ki ga je nedavno dogradilo SGP PIONIR, investitorjev pa je bilo več, so razen 12 komfortnih stanovanj tudi 4 garsonjere za samec. Stanovanja imajo lepo opremljene kuhinje, opremo pa je naredilo podjetje LIP iz Prekope. Če bi hoteli v Sentjerneju vsaj za silo rešiti stanovanjsko vprašanje, bi morali zgraditi še več takih blokov. (Foto: Polde Miklič)

6000 km s praznimi avtobusi

Proti Beli krajini, Brusnicam, Straži in nekaterim drugim krajem pošilja podjetje Gorjanci v času prometnih konic, okoli 6. in 14. ure, ko potujejo ljudje na delo oziroma z dela, poleg rednih še dodatne avtobuse.

Vsako, ki se s temi avtobusi (rednimi ali dodatnimi) vozi, pozdravlja ustrežljivost

GORJANCEV. Niso pa potniki krivi, če jih je za reden avtobus preveč, za dodatnega pa premalo. Včasih se namreč v dodatnem avtobusu pelje komaj peščica potnikov in je avtobus skoraj prazen.

Z avtobusi, ki so bili skoraj prazni, so GORJANCI v zadnjem času prevozili 5000 do 6000 kilometrov.

6000 kilometrov, ne da bi služili za redno vzdrževanje! Podjetje je ugotovilo, da jim dodatni avtobusi največkrat prinašajo čisto izgubo.

Toda voziti morajo.

Začeli so razmišljati, kaj bi se dalo napraviti, da bi predvsem ublažili težave ob prometnih konicah! Že dalj časa iščejo sobesednike iz delovnih organizacij, da bi se z njimi pomenili, kaj se so možnosti, da bi njihovi delavci in uslužbenci ne narpavali avtobusov prav v času prometnih konic. Morda bi se pogovorili, da bi nekateri delovne organizacije, ki imajo veliko vozačev, premaknile delovni čas za pol ure ali eno uro naprej. Če bi se sporazumeli, bi GORJANCEM odpadla huda skrb, kako se z avtobusi prebiti skozi prometne konice. Ustreznega pogovora še ni bilo, kaže pa, da so razmere zanj zrele.

Vesti iz Socialistične zveze

Na 9. redni seji izvršnega odbora SZDL v Novem mestu so razpravljali o pripravah na občinske konference, o predračunu občinskega odbora in o pripravah na volitve. Občinska konferenca SZDL bo 12. marca in je namenjena tekočim nalogam organizacije. — Predlog predračuna občinske organizacije je nekoliko manjši kot lani, če ne upoštevamo sredstev, ki so posebej namenjena za izvedbo volitev. Ugotovili so tudi, da evidentiranje možnih kandidatov poteka normalno, kljub temu da še niso zdaj v javni razpravi kandidati za vodilna mesta v skupščinskih organih.

Konferenca SZDL v novomeški občini še niso organizirane. Od 52 krajevnih organizacij jih še niso imele v Smihelu pri Novem mestu, Sentjerneju, Mokrem polju, Drči in Smarjeti. V zadnjih dveh krajih bosta konferenci predvidoma v nedeljo, v drugih pa še niso določili dneva.

Na zadnji seji odbora KO SZDL v Brusnicah so govorili o pripravah za ureditev družbenega prostora in izvolili novo vodstvo organizacije. Predsednik je zdaj Martin Rukše, tajnik pa Vlado Brulec.

Krajevna organizacija SZDL v Mirna peči bo sklicala javno tribuno o najbolj perečem vprašanju — o gradnji nove šole. Javna tribuna bo v nedeljo, 19. februarja. Po razpravi na nedavni letni konferenci SZDL kaže, da so občani pripravljani po svojih močeh podpreti gradnjo. Istočasno pa seveda pričakujejo tudi pomoč širše družbene skupnosti.

V nedeljo so se občani Karteljevega sestala na letni konferenci SZDL. Ugotovili so, da potrebuje za delo v prihodnje boljši delovni program, da jim ne bo treba spet spraševati: »Kaj delati?« Sd

Malomarnost ali kaj?

Novo mesto ima ceste, ima pločnike. Le da vseh teh imen ne zaslužijo.

Lani smo bili veseli asfalta v Koštalovi ulici, toda ko se je stali sneg, pod blatom ni bilo več videti asfalta. Robnike so namreč postavili le na zunanji strani ceste, na notranji, pod bregom, pa ne. Zemlja ima tako prosto pot s hriba, toda: zakaj niso postavili robnikov tudi na tej strani ceste? Asfalt je dobesedno polit v grmovje!

Pločnik ob Cesti herojev od Kanjarjeve ulice do Novakove gostilne ne kaže, da bi bil asfaltiran. Vzrok: pločnik so razkopali, položili v zemljo čevi, zemljo zasuli in asfalt polili. Zemlja se je začela ugrizati — asfalt tudi. Zdal je pločnik poln luknj in navad-

no tudi blata. Je temu kriva malomarnost ali kaj drugega?

Največ blata pa prav gotovo premore Ulica talcev. Ni treba posebej podarjati, da ulica leži v središču mesta, da ob njej raste novomeški šolski center in je zato vedno bolj prometna. Če je več prometa, naj bo tudi več blata?

Na Cesti komandanta Staneta so pred študijsko knjižnico spet popravljali vodovod: razkopali so ceste, jo zasuli, tlakovali pa spet ne...

O pločnikih na spodnjem delu Glavnega trga smo pisali že nič kolikorkrat. Gluha ušesa!

Mar res ni denarja za take malenkosti? Ali je morda temu kriva le malomarnost?

Pridite na poljudna predavanja!

Poljudna predavanja, ki jih organizira SZDL po novomeški občini, bodo končana prihodnji mesec. Udeležba doslej ni bila taka, kot smo pričakovali. Organizatorji bodo skušali poiskati vzroke slabe udeležbe in na osnovi te analize pripraviti program predavanj za naslednjo sezono. Ta in prihodnji mesec bosta še po dve predavanji v vsakem od prej določenih naselij:

SKOCJAN: 21. febr. — Cerkev in sodobni svet (predavatelj Dušan Zupanc), 7. marca — Potovanje po Poljski (Bogomil Liliija);

DOL. TOPLICE: 22. febr. — Zakaj alkohol? (predavatelj dr. France Hübscher), 8. marca — Potovanje po Poljski (Bogomil Liliija) — Možnosti razvoja turizma na Dolenjskem s posebnim poudarkom na Dol. Toplice;

PRECNA: 24. febr. — Starši in otroci med seboj (predavatelj prof. Veljko Troha), 10. marca — Potovanje po Poljski (Bogomil Liliija);

SENTJERNEJ: 16. febr. — Cervek in sodobni svet (predavatelj Dušan Zupanc), 2. marca — Starši in otroci med seboj (prof. Veljko Troha), 16. marca — Potovanje po Poljski (Bogomil Liliija);

STRAZA: 28. febr. — Starši in otroci med seboj (prof. Veljko Troha), 14. marca — Potovanje po Poljski (Bogomil Liliija);

STOPICE: 1. marca — Starši in otroci med seboj (prof. Veljko Troha), 15. marca — Potovanje po Poljski (Bogomil Liliija).

Občine omenjenih krajev vljudno vabimo na ta zanimiva predavanja.

Mladina bi rada sodelovala

5. februarja so se zbrali člani ZMS z Dvora na pogovor o svojem delu. Sodelo-

Trgovino na Otočcu je treba preurediti

Kadar se mudim na Otočcu, vedno slišim pritožbe kupcev zaradi zastarele trgovine. Tamkajšnji Mercatorjev lokal je resda majhen, še po starem urejen in ne ustreza higienskim predpisom. Ker je Otočec vse bolj priljubljen turistični kraj ob Krki in je z otvortivjo nove restavracije še pridobil, bi podjetje moralo nekaj ukreniti in ljudem ne bi bilo treba hoditi nakupovat v Novo mesto. Če vemo za mnoge lepo urejene trgovine v hribovskih naseljih, se nam zdi čudno, da jih ni mogoče urediti v prometnem kraju ob avtomobilski cesti. S. Sk.

ODLOČITE SE TUDI VI: naročite si Dolenjski list na svoj naslov!

vati so predstavniki krajevnih vodstev družbenih organizacij, KS, Splošnega mizarstva Dvor in predsednik ObK ZMS Uroš Dular. Dvorski mladinci so se spet lotili dvorane, saj je primeren prostor pogoj za mladinsko delo. Predstavnik KS je nato pojasnil, da bo letos odobrenih 200.000 Sdin za popravilo dvorane, direktor Splošnega mizarstva pa je dodal, da bodo njihovi mizarji pomagali z manjšimi popravili, ki bodo potrebna. Nato so ugotovili, da bodo lahko dokazali, kaj zmorejo, takoj, ko bo dvorana nared. Mladina z Dvora je letos priredila lep pustni program, pa tudi več zabavnih večerov je že za njimi. Letos nameravajo u-prizoriti Stefanijevo komedijo »Sobota greha« in Mrožkove »Policaje«. Ne bodo se odrekli zabavnim večerom, za katere je med prebivalci veliko zanimanja. Starši naj zatorej ne branijo mladim sodelovati v pripravah, saj morata tudi vaški mladinec in mladinka imeti vsaj malo razvedrila.

Janez Legan

■ Zelja občanov v Doljni Straži je končno upoštevana. V ponedeljek so »Gorjanci« usmerili svoj avtobus po levem bregu Krke v Novo mesto. Avtobus, ki bo vozil vsak dan ob 6. uri iz Dolnje Straže, bo zelo ustregel občanom, zlasti še, ker imajo ugoden povratek iz Novega mesta ob 13. uri in 15. minut.

Bo Grm še letos razsvetljen?

Novomeška enota ljubljanskega podjetja Elektro je lani precej sredstev vložila v ureditev javne razsvetljave, predvsem v Novem mestu in Crnomlju. Po besedah direktorja tov. Čampe bodo investicije letos manjše, saj mora podjetje vzdrževati električne vode in naprave, ki so večinoma že zastarele.

Podjetje je lani uredilo javno razsvetlavo v Bršlinu v vrednosti 53.750 N din. Na tej cesti so postavili 18 živosrebrnih svetilk, medtem ko so jih na Cesti herojev do nove-

ga obrata tovarne zdravil montirali 25. 4,5 milijona S

din je za to razsvetlavo prispevalo podjetje Elektro, 1.370.000 pa občinska skupščina. Tri svetilke v vrednosti 2700 N din so postavili s svojimi sredstvi še v Padenščevem naselju, medtem ko je postavitev 9 reflektorjev na Kapitiju in treh živosrebrnih svetilk na kampingu financirala Dolenjska turistična zveza. V novomeški občini so razen tega postavili še dvanajst živosrebrnih luči v Dolenjskih Toplicah, kar jih je veljalo 30.620 N din.

Letošnji načrti niso tako obsežni kot lanski. Verjetno bodo razsvetlili še del Zagrebške ceste med Hadlovo hišo, hotelom Kandija in Trdinovo cesto, vendar stroškov ne bodo mogli kriti sami. Za ureditev električnega omrežja (ne razsvetljave!) na delu Trdinove ceste do križišča s Kristanovo ulico bodo prispevali 15.000 N din, nove luči pa bodo postavili le, če bodo dobili investitorja. S. SPLIHAL

»VODOVOD« NIKOLI BOLJ V SKRBEH KOT ZDAJ

Ko se jezero pretaka skozi ozko grlo...

Študija prvi korak za dolenjski vodovod

Po podatkih kontrolne službe v novomeškem podjetju VODOVOD porabijo Novomeščani v enem letu okoli 1,75 milijarde litrov pitne vode.

Koliko je pravzaprav te vode?

Toliko jo je, da bi napolnila koočko z robom 125 m oziroma 625 m dolgo, 625 m široko in 5 m globoko jezero.

Opravititi imamo torej z velikansko količino pitne vode, natočene iz zajetja pri Stopičah in pretočene v številne rezervoarje.

Vsak dan se pretoči 4,7 milijonov litrov pitne vode.

Okoli 700.000 litrov vode ostane vsak dan za rezervo...

Pitne vode porabijo občani čedalje več. Danes si skoraj ne moremo misliti stanovanja brez vodovodne pipe.

Vodo potrebujemo za kuhanje, pranje, umivanje, kopaanje.

Tudi industrija ne more brez vode. Torej: čeprav pravimo, da voda še

za v čevlj ni dobra, pa bi brez nje tudi življenja ne bilo.

Staro in ozko vodovodno ožilje

Novomeško podjetje VODOVOD, ki je dobilo v upravljanje poleg novomeškega še obilo vaških vodovodov, si ta hip ne dela skrbi, kako napojiti vsa

važna usta. Bolj ga skrbi, kaj bo čez dve, tri leta.

Vodovodno ožilje v Novem mestu in marsikje na podeželju je staro, celo izpred obeh vojn, iztrošeno, docela neprimerno, predvsem pa preozko.

Voda, kolikor je potrebuje mesto na levem bregu Krke, se z desnega brega pretaka po ceveh, ki so včasih zastavovale, danes pa ne več.

Ni slučajno, da govorimo o ozkem grlu na kandidskem mostu tudi v zvezi s pitno vodo. Tu čez mora namreč vsa voda, kar je potrebuje lev breg, ali okoli tri četrte vse vode, kar je porabi Novo mesto.

Bršlin mora na vrsto že letos

Bršlin in Ločna se večata, potrebe po vodi naraščajo.

Zagotavljajo, da bo za oba predela več pitne vode.

V Bršlinu nameravajo letos sezidati rezervoar in položiti cevovod, ki bo

Je res občina kriva? Kaj pa občani?

Pravijo, da so že v predvojni Jugoslaviji uporabljali Trdinovo cesto za predvojni gošč. Dokazov ni, res pa je, da so prebivalci po tlakovanju prvih novomeških ulic v letu 1953 začeli vedno bolj vztrajno zahtevati modernizacijo Trdinove ceste. O tej zahtevi se je govorilo po letu 1953 na domala vseh zborih občanov v tem koncu mesta.

V lanskem jeseni je bilo upravnim zahtevam prebivalcem kon-

čno zadoščeno. Načrti so bili pripravljani, denar zagotovljen, z deli pa so začeli prepoznati. Prišel se je jesenski dež in komaj skopane jarko so zasuli. Občani so kazali na kupe razmočene ilovice, hodili po blatu in govorili: »Glejte občino! Kako delajo! Zakaj so začeli razkopavati, če so vedeli, da pred zimo ne bodo končali!«

Glas o tem, sda je občina kriva, še vedno obkleveta domove ob Trdinovi cesti. Pa poglejmo, če je res občina kriva, da so začeli preurejati cesto tako pozno. Pristojni občinski organi so res pripravili načrte za modernizacijo Trdinove ceste. Hkrati bi po načrtih uredili kanalizacijo, vodovod, javno razsvetljavo, pločnike, križišča in parkirišče za avtomobile. Cesto bi v zvezi s tem na posameznih mestih razširili, ublažili vzpone in zmanjšali ovinke. Vse to je zahtevalo posege v lastniške pravice nekaterih lastnikov zemljišč ob cesti. Predel okoli Trdinove ceste je sicer v ožjem gradbenem in v zazidalnem okolišču, toda kljub temu so upravni organi ObS želeli urediti stvari brez bolečih posegov. Računali so na dobro voljo, sodelovanje in pripravljenost prizadetih občanov, saj je šlo predvsem za korist stanovalcev ob Trdinovi cesti.

Res je šlo brez posebnih težav: Fran Avsec, dr. Bogoslav Skalický in Ljudmila Grimšič so takoj pristali na posege v svoje parcele, po krajšem premišljanju pa sta pristala tudi Franc Mikec in Jana Pečar. Zataknilo se je pri Mariji Klemenčič in Alojzu Lesjaku. Marija Klemenčič je sprejela predstavnike občine zelo prijazno in objubila sodelovati, toda po razgovoru s solastniki parcele je odklonila ponujeno zamenjavo. Ob

Trdinovi cesti ima okoli 3500 kv. metrov veliko zemljišče, zaradi modernizacije ceste pa bi izgubila 1093 kv. metrov svoje zemlje. V zameno so ji bile ponujene tri zazidljive parcele v izmeri od 500 do 600 kv. metrov. Klemenčičeva je povedala, da ponujene parcele niso po volji enemu izmed solastnikov, ker ta ne želi graditi v strnjemem naselju, pač pa na samem ...

Alojz Lesjak je lastnik 558 kv. metrov velike parcele ob Kandijanskem križišču. To je nezazidan prostor, na katerem stoji trafika. Ob modernizaciji ceste bi po načrtih tam uredili parkirni prostor. V razgovorih je Lesjak najprej zahteval odkup po 5000 Sdin za kv. meter ter trdil, da uporablja to parcelo v kmetijske namene. Na tako visoko ceno ni seveda nihče pristal. Nato so mu ponudili v zameno 9-krat večjo parcelo v Cegelnici blizu njegove njeve, pa spet ni pristal, pač pa je zahteval za zamenjavo 8500 kv. metrov veliko (15-krat večjo!) parcelo.

Obe sporni parceli sta na ožjem gradbenem in na zazidalnem okolišču. Ker lastnika nista pristala na tovariški dogovor, je ObS izdala v skladu s predpisom Klemenčičevi in Lesjaku odločbo, da morata izročiti občini nacionalizirano nezazidano gradbeno zemljišče. Oba prizadeta sta sprožila upravni spor, Klemenčičeva pa je razen tega vložila še pritožbo zaradi takojšnjega odvzema posesti. Ta pritožba je bila pretekli teden zavrnjena, kot vse kaže pa naveden izmed obeh lastnikov tudi z upravnim sporom ne bo uspel.

V sončnih oktobrskih dneh, ko bi se lahko bila dela na Trdinovi cesti končala in polagal asfalt, so na novomeški občini zaradi odklonilnih stališč dveh lastnikov vložili pravkar opisani postopek. Iskali so poti za rešitev, razmišljali so o pristojnostih in odločbah, saj so želeli rešiti stvar na mirnem načinu. Zavoljo tega so se dela na cesti začela z zamudno in graditelje sta prehitela dež in zima. Zakaj? Zato, ker so osebne koristi bile v nasprotju s širšimi, družbenimi koristi. Občanom pa prepuščamo sodbo, kdo je kriv, da na Trdinovi cesti še ni asfalta: ali občina ali kdo drug.

MILOŠ JAKOPEC

Takole so se pripravili na pustovanje otroci v kandijanskem otroškem vrtcu: videti je, da so Pusta vzeli hudo zares. (Foto: S. Splihal)

Jutri seja

Na jutrišnji seji, ki se bo pričela ob 9. uri v Domu kulture v Novem mestu, bodo odborniki poleg drugega obravnavali razvoj turizma in delo novomeškega turističnega društva v zadnjih dveh letih, spregovorili o ciganskem vprašanju, proračunski problematiki v letu 1967, financiranju strokovnega šolstva in sanaciji podjetja INIS. Komisija za družbeno nadzorstvo bo poročala o hotelu KANDIJA, občinska volilna komisija pa o nedavnem referendumu. Jutri bodo določili tudi najvišje prodajne cene na drobno za živila in kurjavo in najvišje marže za nekatere izdelke. Sprejeli bodo tudi nekaj odlokov.

Zakaj ni moč kupiti rib?

V Novem mestu ima več trgovskih podjetij urejene prodajalne z živili, vendar nikjer ni mogoče kupiti tudi rib. Je nezanimanje za želje in potrebe kupca vzrok malomarnosti ali nesposobnosti trgovskih podjetij?

Vsi večji kraji v Sloveniji so oskrbljeni z ribami. Potrošniki jih lahko kupujejo v Ljubljani, Mariboru, Celju, Trbovljah, Zagorju, Kočevju, Kranju, celo v Ribnici na Dolenjskem jih prodajajo enkrat na teden. V Ljubljani prodajata ribe podjetji Delamaris iz Izole in Skoljka iz Poreča. Z dostavo v Novo mesto torej ne bi bilo težav.

Morda pa v Novem mestu ne prodajajo rib, ker potrošniki po njih ne vprašujejo? Ribje meso ima dve veliki prednosti pred drugimi vrstami mesa: je lahko prebavljivo in ima veliko beljakovin, razen tega je znatno cenejše od drugega mesa. V zahodnih državah te prednosti znajo ceniti, saj je potrošnja rib vsak dan večja.

Trgovska podjetja nerada prodajajo ribe, ker se rade kvarijo in imajo potrošniki pogosto nezaupanje do njih. Prevoz in shranjevanje rib zahtevata posebne pogoje, ki pa niso tako veliki, da jim v Novem mestu ne bi mogli biti kos. Ze zaradi tujkega prometa bi kazalo urediti prodajo rib. Pred nekaj leti

so Novomeščani lahko kupovali vsaj slabše vrste rečnih rib pri ribiškem društvu, sicer pa so najbolj kvalitetne ribe za navadnega potrošnika predrage in jih sploh ni v prometu. F. MERZEL

Kurentova oblast v Sentjerneju je zadolžila svoje strokovnjake, da do srede tega leta pripravijo načrte za ureditev prometa po Krki. Pritoka Kobilščica in Studena bi bila v tem primeru plovna kanala, po katerih bi imela udobne zveze s svetom Sentjerne in Kostanjevica. Za tako preusmeritev prometa se je Kurentova oblast odločila zato, ker imajo kraji tako slabe ceste, da se jih vsak boji. Verjetno bodo res prej ladje vozile po Krki in njenih pritokih, kot se bodo našla sredstva za modernizacijo cest, čeprav je za morjenje in trasiranje šlo že mnogo denarja. (Foto: Polde Miklič)

napajal poleg Bršlina še Cegelnico in Bučno vas. Zemljska dela naj bi opravili vaščani. To bodo letos največja vodovodna dela na novomeškem območju.

Tudi mestni predel proti Ločni ne bo mogel dolgo živeti pri sedanjem, zlasti okoli tovarne zdravil KRKA in tovarne perila LABOD.

Ko že govorimo, kaj in kje je kaj potrebno, naj omenimo, da bi radi izboljšali preskrbo z vodo ob Skalicki ulici in Volčičevi ulici ter Šmihelski cesti v Novem mestu, v Regerči vasi in Smihelu, Žužemberku, Sentjerneju, Škocjanu, Šmarjeti in drugod.

Podjetje VODOVOD za vse to nima denarja, vsaj toliko ne, da bi lahko letos uredilo vse te reči. Se manj denarja je za nove napeljave cevovodov, urejanje novih zajetij, nabavo črpalnih naprav in podobno.

Čeprav je tako, pa vedo, da bo treba slej ko prej premenjati nekaj črpalnik ali nabaviti rezervne.

Računi povedo!

Podeželski vodovodi so za podjetje coka, tako težka, da hudo zavira razvoj preskrbe z vodo na območju.

Zatrjujejo, da so domala vsi vaški

vodovodi nerentabilni; zvečine niso izkoriščeni in vrnejo denarja komaj za vzdrževanje. Torej pravo nasprotje z mestnim vodovodom, kjer vode zmanjkuje!

Novomeški VODOVOD pred nikomer ne skriva, kje se izplača investirati. Od tod tudi zatrjevanje: »Gradili in izboljševali bomo predvsem tam, kjer se bo vloženi dinar najhitreje obrestoval in vrnil!« V isti sapi zagotavljajo, da zasebna preskrba s pitno vodo ne bo trpela ...

V Dolenjskih Toplicah: NIČ!

V novomeškem VODOVODU zatrjujejo tudi, da z novim vodovodom v Dolenjskih Toplicah ne bo nič, vsaj letos ne, ker si nihče ne upa ugrizniti v investicijo. Do zdaj niso našli niti investitorja niti soinvestitorja. Novomeškemu podjetju ni všeč projekt za ta vodovod, pa noče blizu. (Kaže, da bodo Topličani kljub trdnim obljubam in pripravam še nadalje pili kalno vodo iz starih cevi!!!)

Na obzorju večja vodarina?

Voda dobiva čedalje bolj značaj proizvodnega artikla, postaja potrošno

blago na trgu, kjer sta nujno prisotna ponudba in povpraševanje.

VODOVOD hoče, da bi bila preskrba z vodo naposled donosno področje, vsaj toliko, da bi se samo vzdrževalo. Menijo, da bi to dosegli z zvečanjem vodarine, hkrati pa ne spravijo iz sebe številke, za koliko bi se morala voda podražiti. Poudarjajo, da je to težko, ker je vodovod odvisen od elektrike in drugih panog.

Kdaj bo dolenjski vodovod?

Poraba pitne vode se iz leta v leto povečuje tako naglo, da ji bo sedanji novomeški vodovod s svojimi zmogljivostmi kos lahko največ tri leta.

Potrebujemo torej več pitne vode, boljši vodovod.

Strokovnjaki že dalj časa pripravljajo študijo za vodovod, ki bi napajal širše dolenjsko območje. Zajetje naj bi bilo v Sentjerneju.

Predvidevajo, da bo študija narejena v prihodnjem letu, medtem ko bi vodovod lahko pričeli urejati 1969, vse-kakor pa 1970. Potrebe so tolikšne, da se bo treba naloge nemudoma lotiti, četudi še ni znano, kdo bo plačal nedvomno ogromne stroške.

IVAN ZORAN

ROPARSKI NAPAD V CEGELNICI

Vlomilca sta žrtev zvezala z žico

Cegelniškemu upokojencu Jožetu Smoletu vzeti vsi prihranki

»Kdo je?« je vprašal Jože Smole, 83-letni samski upokojenec iz Cegelnice 14, ko ga je 7. februarja okoli 2.30 ponoči zbudilo močno trkanje na okno.

»Milica, odprite!« je rekel glas zunaj. Smole je stopil k oknu in videl zunaj dve postavi.

Nato je okno odprl.

Tedaj je eden od nočnih obiskovalcev porinil skozi odprto okno nekaj, kar je bilo podobno puškini cevi.

Smole je hotel okno naglo zapreti, pa ga ni več mogel.

pretresel Cegelnice, Bršlinčane in Novomeščane, ki so za dejanje zvedeli že naslednjega dne in ogorčeni zahtevajo ostro kazen.

V spomin Cirilu Brezovarju

Nepričakovano je v soboto v najlepših letih umrl Ciril Brezovar, kmet iz Regerče vasi pri Novem mestu. Velika udeležba prijateljev, znancev in sosedov, ki so ga v ponedeljek spremili na zadnji poti na šmihelsko pokopališče, je potrdila, kako priljubljen je bil pokojnik v svojem kraju. Vaščani zlasti ne bomo pozabili, kako rad je

pomagal vsakemu človeku, ki je bil pomoči potreben. Če je le mogel, nam je rad priskočil na pomoč, za vsakogar pa je vedno imel pripravljeno tudi lepo besedo.

Ohranili ga bomo v lepem spominu, užaloščentim sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje!

HVALEŽNI VAŠČANI

Neznanca sta hitro skočila skoz okno v sobo, v kateri je od strahu trdel Smole. Zdaj ni bilo več nejasno, kakšne sorte sta obiskovalca. Ko je starček klical na pomoč, sta ga začela biti s pestmi po obrazu in drugod. Videl je, da sta imela vlomilca pri sebi puško in sekiro.

Na vprašanja: »Kam si skril denar, stari?« je Smole molčal. Tedaj sta ga vlomilca močno zgrabila, mu roke zvezala z žico, ga podrla na posteljo in pokrila.

Medtem ko je stavec ječal, sta vlomilca iskala denar. Pretaknila sta vse stanovanje, razmetala pohištvo in obleke in naposled našla denarnico z 10.000 Sdin, hranilno knjižico z večjo vknjiženo vsoto in 170.000 Sdin gotovine.

Ko sta se vlomilca očitno zadovoljila, sta Smoleta odvezala in izginila skoz okno.

Smole se je najprej odpravil k zdravniku. Izvid je pokazal, da ima hude telesne poškodbe s podplutbami po vsem telesu, roke pa odrgnjene od žice. Nato je vlomilca prijavil.

Vlomilca sta za seboj pustila precej sledov, kar bo varnostnim organom pomagalo, da ju bodo odkrili.

Roparski napad na 83-letnega upokojenca je močno

Novomeška kronika

■ TUDI NOVOMEŠKA TRGOVINA VARTEKS bo v kratkem začela dajati vse izdelke na potrošniško posojilo. Kupcem bodo nudili brezobrestno posojilo za več mesecev, kar je zares izjemna ugodnost. Vsa pojasnila dobite v trgovini!

■ DVA AVTOBUSA novomeških gimnazijcev in šolarjev osemletke je v ponedeljek odpotovalo s Komposom v Celovec na dunajsko drsalsno revijo. Spotoma so se ustavili v Kranjski gori in v Trbižu, vozili so se ob poledenem Vrbskem jezeru, na koncu potovanja pa si ogledali še nekaj zanimivosti Celovca in prireditev. Z izletom so bili vsi udeleženci zelo zadovoljni, saj je minil brez vsakršnih nevarnosti.

■ NA PUSTNI TOREK zvečer so po stanovanjskih blokih spet zvonile maskare in prošle denar. Na naveda se je v mestu že tako razpasla, da so stanovalci prav ne-jevoljni. Človek razume, če pozvo- nijo sosedovi ali znanj otroci, ki

se pridejo le pokazati. Tujih maskar, posebno na pol odraslih oseb, ki imajo samo krinko čez obraz in košaro za denar, pa ni nihče vesel. Zgodilo se je celo, da je imela neka maskara v rokavih dolg kuhinjski nož in z njim zamahnila, še preden je pokazala košaro.

■ TRETJA VRSTA dvojnih garaž na Mestnih njivah bo kmalu dograjena. Prav bi bilo, če bi takoj zatem začeli urejati okolico, pota in zelenice, ker naselje, tako kot je zdaj, z garažami ni prav nič pridobilo na lepoti. Nasprotno!

■ CVETLICARNA NA GLAVNEM TRGU je navadno dobro založena. Pred dnevi so prodajali že prave vijolice po 150 din šopek. Zaloga vijolic, ki jih dobivajo iz Splita, je kmalu pošla, naročili pa so že novo pošiljko.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodili sta: Darinka Burja z Glavnega trga 12 — dečka in Marija Dravinc z Ragovske 7 — Aleša.

Zimske delavske športne igre

V zimskošportnem centru v Crmošnjicah je bilo v nedeljo tekmovalje delavcev članov sindikata v veselalomu.

Od skupno 64 prijavljenih je tekmovalo 55 tekmovalcev iz Novoga mesta, Crnomlja in Trebnjega. Tekmovanje je organiziral občinski sindikalni svet Novo mesto skupno s smučarskim društvom »ROG«.

Rezultati:

OBČINSKI SINDIKALNI SVET NOVO MESTO

POSAMEZNO: 1. Koprivnik Bruno (»Novoteksa«) 1:00,2, 2. Turk Jože (»IMV«) 1:01,4, 3. Rustja Janez (GG N. m.) 1:02,4, 4. Sone Marjan (»Krkas«) 1:04,0, 5. Rebernik Drago (Poklicna šola) 1:04,2, 6. Aš Matevž (»Novoles«) 1:06,2, 7. Rott inž. Jože (»Novoles«) 1:07,9, 8. Japel Boštjan (GG Straža) 1:08,9, 9. Golob Jože (IMV) 1:11,7, 10. Lapajna inž. Marjan (»Pionir«) 1:12,0 itd.

EKIPNO: 1. Sindikalna podružnica IMV (Turk, Golob) 2:13,1, 2. Sindikalna podružnica Novoles

(AS, inž. Rott) 2:14,1, 3. Sindikalna podružnica »Krkas« (Sone, Vidmar) 2:19,0, 4. Sindikalna podružnica Gozdno gospodarstvo (Rustja, Serini) 2:20,4 itd.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET TREBNJE

(Samo vrstni red)

POSAMEZNO: 1. Miakar inž. Damijan (GG Trebnje), 2. Tratar Marko (Tovarna šivalnih strojev), 3. Lazar Janez (KZ Trebnje).

EKIPNO: Sindikalna podružnica Gozdni obrat Trebnje.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET CRNOMELJ

POSAMEZNO: 1. Rozman inž. Gvido (»Belta«) 1:01,3, 2. Knez Franc (Gozdni obrat Crmošnjice) 1:14,2.

EKIPNO: 1. Sindikalna podružnica »Belta« (inž. Rozman, Gladek) 2:16,1, 2. Sindikalna podružnica Gozdni obrat Crmošnjice I. (Knez, Turk) 2:36,0, 3. Sindikalna podružnica Gozdni obrat Crmošnjice II. (Rade, Vajs) 4:03,2.

ADOLF SUSTAR

Jože Turk sprejema pokal zmagovalne ekipe za IMV iz rok predsednika občinskega sindikalnega sveta Novo mesto Ludvika Kebeta

Pogovor z zdravnikom

Vplivi okolja na človekovo zdravje

Mehanični vpliv preveze, zasutja dela telesa ali pritiska na del telesa, pri čemer je krvni obtok zavrt, privede do smrti tistega dela telesa, če tako poškodovanega človeka sprostimo pritiska, pa do šoka. Torej je čisto mehaničen vpliv lahko tudi strupen.

Toplotni vplivi vročine in mraza v skrajnem slučaju privedeta človeka do toplotne kapi ali pa do zmrznjenja. Vročina pa deluje na posamezne dele telesa tudi kot povzročiteljica opeklin več stopenj, ki se lahko končajo s šokom. Prav tako povzroča mraz ozeblino več stopenj. Toplotni vplivi delujejo na telo tudi tako, da pri nekaterih ljudeh sprožijo preobčutljivostne reakcije.

Električni vplivi so lahko posledica strele ali celo električnih rib, kar je bolj redko, velika večina teh vplivov pa je posledica elektrifikacije. Razumljivo je, da so ti vplivi odvisni od jakosti toka, od napetosti in od upora telesa. Pri vstopu in izstopu toka so večje ali manjše opekline, sicer pa je zelo važno, skozi katere organe steče tok. Tok lahko povzroči, da se srce ali dihanje ustavi, lahko pa povzroči močne krče mišičja ali pa ohromelost. Včasih ostane kot posledica okvare živčevja ohromelost ali pa oslabelelost posameznih manjših ali večjih mišičnih skupin.

Razna sevanja uporabljamo za vsemogoče človekove dejavnosti, nekatera pa mu seveda tudi škodujejo. Elektromagnetska valovanja, kamor prištevamo radijske valove, ultra kratke, infra rdeče, vidne, ultra vijoličaste in druge žarke, izkorišča človek za obveščanje, za ogrevanje, sončenje, gledanje in podobno. Ionizirajoče sevanje, kamor spadajo tudi rentgenski žarki, lahko povzroča poleg velikih koristi tudi okvare tkiv, krvi in zorenja spolnih celic. Sem spadajo tudi korpuskularni ali radijevi žarki.

Kemični vplivi, ki učinkujejo na človeka, so razne kisline, lugi, soli in druge spojine anorganske in organske kemije, ki jih človek uporablja v svojo korist. Kemične spojine pa so seveda lahko tudi v škodo človeku, ker povzročajo kemične reakcije, ki uničujejo tkivo, organe in organske sisteme. Takrat govorimo o strupih. Posebne oblike kemičnih vplivov na človeka pa so zdravila, ki si jih je človek priredil v svojo korist.

II.

Vplivi žive narave so rastline, živali in virusi. Čeprav so virusi nekje med živo in neživo snovjo, saj se v živih celicah razmnožujejo, kar je lastnost živih bitij, v neugodnih pogojih pa kristalizirajo, kar je lastnost nežive narave, jih vseeno prištevamo sem.

Rastlinski vplivi izvirajo od bakterij, drugih gliv, gob in višje razvitih rastlin. Mnogi bakteriji za človeka ni škodljiva, precej jih je celo koristnih. Zal pa del bakterij človeku izrazito škoduje, povzroča namreč različne bolezni, od gnojnih do nalezljivih bolezni, ki so lahko tudi smrtno. Enako velja tudi za druge vrste gliv. Večina rastlin človek uporablja sebi v prid, od gradbenega materiala, do kultura in hrane, pa tudi za oblačenje. Vendar kdo ne ve za strupene gobe, bilke, sadeže?

Novomeški namizni tenis na pohodu

Kot kaže, se je v Novem mestu s prihodom Marjana Somraka namizni tenis spet postavil na trdne noge. Ljubitelji tega športa so dobili v osnovni šoli »Katja Rupena« majhen prostor, kjer pa na žalost, lahko trenirajo le od 19. ure.

Po nekaj treningih so igralci organizirali občinsko prvenstvo, na katerem so igrali pretežno sami Novomeščani. Zatem je bil turnir in so prvi trije igralci odstopovali v Piran, kjer so se med igralci 15 moštev potegovali za vstop v drugo slovensko ligo. Ker so zasodili tretje mesto, bodo tekmovali v tretji slovenski ligi, ki se bo pričela v kratkem.

Jap

Prijeten sobotni večer s taborniki

V Narodnem domu v Brežicah je minil taborniški ples v veselem razpoloženju — Dvorana je bila zasedena — Taborniki so pokazali veliko organizacijskih sposobnosti in so celo dobitke za srečelov izdelali sami

11. februarja je bil v Narodnem domu tradicionalni taborniški ples, ki ga vsako leto v tem času prireja partizanski odred MATIJE GUBCA. Organizacijo prireditve so brežiški taborniki odlično izpeljali. Zabava je minila v veselem razpoloženju. Zasedena so bila vsa razpoložljiva mesta v Narodnem domu, nekoliko v skrbah za obisk. Le pri izkupičku se je poznalo, da je »afaseng« globoko posegel v žepo.

Med obiskovalci plesa je bilo zastopane največ mladine. Prišli so tudi taborniki z Bleda, iz Domžal, Kamnika in Novega mesta. V družbi Brežičanov so se prav prijetno zabavali. V ples je igral orkester FLAVIJA, vmes pa je bil na sporedu srečelov, weekend pod

šotom, licitacija svinjske glave in nagradni krompirjev ples za torto, ki ga vsako leto v tem času prireja partizanski odred MATIJE GUBCA. Organizacijo prireditve so brežiški taborniki odlično izpeljali. Zabava je minila v veselem razpoloženju. Zasedena so bila vsa razpoložljiva mesta v Narodnem domu, nekoliko v skrbah za obisk. Le pri izkupičku se je poznalo, da je »afaseng« globoko posegel v žepo.

Med obiskovalci plesa je bilo zastopane največ mladine. Prišli so tudi taborniki z Bleda, iz Domžal, Kamnika in Novega mesta. V družbi Brežičanov so se prav prijetno zabavali. V ples je igral orkester FLAVIJA, vmes pa je bil na sporedu srečelov, weekend pod šotom, licitacija svinjske glave in nagradni krompirjev ples za torto, ki ga vsako leto v tem času prireja partizanski odred MATIJE GUBCA. Organizacijo prireditve so brežiški taborniki odlično izpeljali. Zabava je minila v veselem razpoloženju. Zasedena so bila vsa razpoložljiva mesta v Narodnem domu, nekoliko v skrbah za obisk. Le pri izkupičku se je poznalo, da je »afaseng« globoko posegel v žepo.

Med obiskovalci plesa je bilo zastopane največ mladine. Prišli so tudi taborniki z Bleda, iz Domžal, Kamnika in Novega mesta. V družbi Brežičanov so se prav prijetno zabavali. V ples je igral orkester FLAVIJA, vmes pa je bil na sporedu srečelov, weekend pod šotom, licitacija svinjske glave in nagradni krompirjev ples za torto, ki ga vsako leto v tem času prireja partizanski odred MATIJE GUBCA. Organizacijo prireditve so brežiški taborniki odlično izpeljali. Zabava je minila v veselem razpoloženju. Zasedena so bila vsa razpoložljiva mesta v Narodnem domu, nekoliko v skrbah za obisk. Le pri izkupičku se je poznalo, da je »afaseng« globoko posegel v žepo.

pomagali pri nabavi taborniške opreme.

Taborniki v tečaju za vodnike

Odred MATIJE GUBCA v Brežicah je med polletnimi počitnicami organiziral tečaj za vodnike. Nanj je povabil svoje člane in tabornike iz drugih krajev občin. Med znanjimi udeleženci je bilo 8 mladincev in šolarjev z Biželskega, taborniki od drugega pa se niso odzvali. Mladi Biželjci so na tečaju pokazali veliko resnosti in prireditelj jim želijo, da bi svoje znanje s pridom uporabili. Odred Matije Gubca jim je pripravil priskočiti na pomoč, ko bodo ustanovljali svojo taborniško organizacijo.

Tridnevni vodniški tečaj je uspešno potekal. Predavali so predstavniki različnih organizacij in društev. Udeleženci so bili zadovoljni in pričakujejo, da se bodo razvili v dobre vodnike.

Ivan Šribar — prvak Krmelja

Šahovska sekcija »Svobode« je organizirala prvenstvo Krmelja, ki se ga je udeležilo 15 igralcev, med njimi tudi številni mladinci. Zmagal je Ivan Šribar s 14 točkami brez poraza, sledijo pa mu: Debelak in M. Hočevar 12, P. Zitnik in D. Perhaj 10,5, R. Prosenik 9,5, A. Božič in Zdravko Preserak 6, F. Zoro 4,5, I. Hočevar in J. Želenc 4 točke itd. Delo sekcije je znova zaživelo. Kupili so osem novih šahovskih garnitur, v načrtu so tudi turnir tretjekategornikov in srečanja s drugimi sekcijami.

D. G.

V Kočevju: 929.800 Sdin od športne stave

V Kočevju je precej zanimanja za športno stavo, od tega pa ima korist tudi telesna kultura. Določeni je poseben klic, po katerem državna loterija del vloženega denarja prispeva v sklad za vzdrževanje športnih objektov. V Kočevju je bilo lani vplačanih 2.457.300 Sdin, upravlja za vzdrževanje športnih objektov pa je državna loterija nakazala 929.800 Sdin. Tak izreden dohodek vsakega ni odveč, težava je le v tem, ker je odvisen od vplačanih športnih stav in se ne da določiti vnaprej.

Športniki PIONIRJA uspešno zaključili sezono

Eno najuspešnejših sindikalnih športnih društev, novomeški Pionir, je imelo pred nedavnim občinskim zborom. Govorili so tudi o uspehih, ki jih lani ni bilo malo. Najboljši so bili kegljaci, ki so osvojili šesto mesto v Sloveniji in se uvrstili na državno prvenstvo. Bogdan Hren je med posamezniki osvojil odlično 11. mesto in 10. mesto na jakostni lestvici, medtem ko je na izbirnih tekmah za državno reprezentanco v Zagrebu zasedel 20. mesto. Kegljaci Pionirja so osvojili vsa občinska prvenstva razen dolenskega prvenstva v borbenih igrah. Pohvalili so Roberta Romiha, ki je prevzel trening mladincev, saj že vodi brez poraza v drugi občinski ligi.

Tudi strelci so lani nazivali precej uspehov. Marjan Kos je osvojil zlato puščico, Pionirjevi zastopniki pa so pobrali vsa prva mesta na medobčinskih in občinskih prvenstvih.

Balinarji niso sodelovali v medobčinski ligi, pač pa so dosegli največji uspeh z zmago na

republiških tekmah gradbincev. Med posamezniki je postal občinski in medobčinski prvak Hren. Tekmovalci v odbojki, namiznem tenisu, nogometu, šahu in tenisu so sodelovali le na sindikalnih igrah. V okviru podjetja so športniki izvedli uspešen športni dan, na katerem so sodelovali športniki z gradbišč v Ljubljani, Brežicah, Novem mestu, direkcijski in centralnih obratov.

Pionirjevi športniki so pomavili na delavskih športnih igrah uspeh iz prejšnjih let, ke so spet zmagali. Na športnih igrah gradbincev v Kopru so po tradiciji obdržali drugo mesto.

V razpravi so športniki sklenili, da bodo zaradi vedno večjega zanimanja ustanovili smučarsko sekcijo. Poudarili so, da je treba med športnike vključiti več mladine, in kritizirali delo OBZTK zaradi slabe finančne pomoči kvalitetnim športom.

Ob koncu so izvolili nov upravni odbor društva, ki mu bo naslednji dve leti predsedoval direktor Pionirja Ivan Kočevar.

Medobčinsko prvenstvo šol

Razveseljivo je, da je na šolah vse več zanimanja za smučanje. Po nekaj letih premora so se pred šolskimi počitnicami spet zbrali učitelji telesne vzgoje na enodnevnem seminarju v Crmošnjicah, kjer so predelali osnovno in nadaljevalno šolo smučanja. Zbralo se je 13 učiteljev iz novomeške in trebnjske občine, medtem ko iz Bele krajine žal ni bilo nikogar.

Po seminarju so imeli učitelji enotedensko smučarske tečaje. —

Kako je med gimnazijskimi športniki?

Predsednik šolskega športnega društva na novomeški gimnaziji MISO PEROCI je o delu društva pred dnevi povedal naslednje:

»Po združitvi gimnazije in učiteljske imamo eno športno društvo, katerega člani so vsi dijaki. Članarina je 100 Sdin. Nekateri dijaki je nočejo plačati, češ da jim SSD ne daje možnosti za trening. To je res, saj je telovadnica zasedena od jutra do mraka.«

Glavni vir društvenih dohodkov je članarina, sedemčlanski odbor pa upa tudi na pomoč šole in občinske zveze za telesno kulturo. V društvu je devet sekcij, ki delajo predvsem v okviru Partizana (SD) in SD Novo mesto. Doslej je imelo tekmovalce v rokometu, odbojki, v kosariki pa bo v kratkem.

Upravni odbor društva pomaga z naveti in izkušnjami mentor prof. Igor Penko. Med drugimi profesorji pa skoraj ni pravega zanimanja za društveno delo. Na letošnjem občnem zboru razen prof. Penka ni bilo drugega, čeprav so bili vsi povabljeni. Med profesorji je gotovo nekaj takih, ki so se ukvarjali ali se še ukvarjajo s telesno kulturo in bi jih delo v šolskem športnem društvu morda pritegnilo.

Jap

Poraz domačinov

V III. kolu zasavske šahovske lige so šahisti trbovskega Rudarja premagali v Krškem domačo ekipo s 6:4. Rezultati: Levčar: Jazbec ml. 0:1, Kmetec: inž. Drobež 1:0, Rutar: Ruzel 1:0, Turnšek: Golob 0,5:0,5, inž. Kurent: Juronc st. 0,5:0,5, Horvat: Frece 0:1, Volčanšek: Gračner 0:1, Colarič: Bregar 0:1, Riedl: Šribar 1:0 in Senica: Hudomal 0:1. Moška in mladinska ekipa Krčanov nista izpolnili pričakovanj, ženske pa so igralo dobro.

PAVK

Tivoli nas je presenetil!

Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju v Ljubljani je v marsičem zasenčilo drsalno ravlo v Celovcu. Vse, kar smo lahko videli v športni dvorani Tivoli, nas navdaja s ponosom. Moramo priznati, da nam ni treba iskati naddomestila v Celovcu, saj je bilo zlasti to, kar so pokazali najboljši evropski drsalci zadnji dan srečanja, v nedeljo, res izredno do šivete. Marsikdo je prav zaradi drsalne prireditve v Ljubljani opustil nameravani obisk Celovca in ni napravil napak!

V. P.

Živel dražji dim!

Tri tedne že kadimo dražje cigarete. Ne boljnih, pač pa iste — za več denarja.

Podražene cigarete.

Filtraš npr. filter »šport« za 210 Sdin (prej 170 Sdin).

Nekateri smo se sicer odločili za nižji standard, toda samo začasno. Ibarce, zetje, moravce niso šle. Če si vaju mesa, ne boš vendar silil k vampom! Tako ni ostalo drugega kot predvideti in zagotoviti večje izdatke za dim (in si nakopati na glavo nekadilsko boljše polovico).

Mnoge je rešil nos. Ta odvečni organ, ki ga navadno vtikamo tja, kamor ni treba. Tokrat pa je prišel prav. Nos namreč, ki ima poleg neštetihih slabih lastnosti tudi sposobnost vohati. In prejšnji teden je marsikateri nos pravilno zavohal, da se bo spet...

Z zadnjimi zalogami tisočakov so številni kadilci tistega večera še pred uradno objavo podražitve (še bolj po njej) naskočili mala skladišča cigaret in jih dobesedno izpraznili (da se je prodajalcem kar smejala).

Zaloge v trafikah, gostilnah, kavarnah, hotelih so se v nekaj trenutkih (porazdeljeno) preselile v male šrambice stanovanj, kjer se za take reči vendar mora najti prostor.

In zdaj vlečemo: eni za nove, drugi še za stare cene.

Podražitev je nekatero celo tako hudo psihološko pretresa, da so se v hipu odločili: »Nobene cigarete več za moj denar!«

Kaže, da bo »žicanje« še kar naprej cvetelo, vsaj zaradi tradicije. In »žicanje« bodo nemara edini, ki jih bo slišati: »Živel dražji dim!«

IVAN ZORAN

Odgovor na članek »NE TAKO, TOVARIŠI!«

V pogovoru z novinarjem TV-15 dne 13. januarja 1967, ki so se ga udeležili člani predsedstva ZZZB NOV občine Novo mesto, le-ti niso imeli v svojih izjavah namena očitati Dolenjskemu listu, da je proti borcem, pač pa so hoteli seznaniti javnost, kakšen negativen odmev je imel članek z naslovom »Pokojninska črna borza razkriva« med upokojenci, posebno pa med člani ZB, ki so bili upokojeni v letu 1965.

Vsi tovariši, ki so sodelovali v tem pogovoru, niso da-

jali svojih osebnih mnenj kot prizadeti v zvezi z revizijo pokojnin, kar jim uredništvo očita, pač pa so le povedali mnenje tovarišev borcev, ki so v tej zadevi prihajali na predsedstvo ZZZB NOV občine Novo mesto in se čutili užaljene in prizadete s citiranim člankom, posebno pa še zaradi naslova.

Vsi sodelujoči člani predsedstva ZZZB NOV in drugi borci se strinjajo z zakonom o reviziji pokojnin, vendar bi bilo treba poznati duha tega zakona oziroma namen zako-

nodajalca. — S člankom v TV-15 so predsedstvo ZZZB NOV občine Novo mesto oziroma tovariši, ki so dali izjave, hoteli seznaniti širšo javnost s problemi in težavami, ki nastajajo pri borcih na terenu v zvezi z izvajanjem raznih predpisov in zakonov, konkretno v tem primeru z revizijo pokojnin, ki je v glavnem prizadela prav borce, ki so bili upokojeni v letu 1965.

In ravno ti tovariši — borci so se zaradi naslova članka v Dolenjskem listu čutili prizadeti in tudi užaljene, čeprav pri tem niso bili nič krivi. Posamezniki so bili upokojeni ali na iniciativo samoupravnih organov, ki so jim tudi na zakonit način določili osebne dohodke, ali na namig od zgoraj, ker niso imeli predpisane šolske in strokovne izobrazbe, ali zaradi ukinitve delovnega mesta, v večini primerov pa so bili upokojeni zaradi slabega zdravja.

Z odgovorom »Ne tako, tovariši« se predsedstvo ZZZB NOV občine v celoti ne more strinjati posebno v tem, ker osebno očita posameznikom njihove izjave, ki so jih dali novinarju TV-15, čeprav le-ti niso zastopali svojega lastnega mnenja in stališča, pač pa so le jasno povedali mnenje in odmev pri tovariših — borcih, ki ga je na terenu povzročil članek v Dolenjskem listu.

Kolikor uredništvo Dolenjskega lista želi o tej zadevi razpravljati še naprej, je predsedstvo ZZZB NOV občine Novo mesto pripravljeno sklicati sestanke s predstavniki ostalih občinskih odborov ZZZB NOV s področja Dolenjske in Bele krajine v prisotnosti zastopnikov Dolenjskega lista.

Za predsedstvo ZZZB NOV: MILOŠ JANCIC

(OPOMBA UREDNIŠTVA: VA: s predsedstvom ZZZB NOV V Novem Mestu smo se medtem že dogovorili, da bomo o najbolj perečih sedanjih neresenih vprašanjih v borčevskih organizacijah, zlasti glede pokojnin, v kratkem na skupnem posvetu 5 dolenjskih občin zbrali mnenja in odprta vprašanja ter o njih v našem tedniku obširneje poročali.)

PISMA UREDNIŠTVU

Še enkrat: »ZB v Kužlju nezadostno«

Tovariš urednik!
26. januarja letos ste v Dolenjskem listu št. 4 med pismi bralcev na 21. strani objavili sestavek »ZB v Kužlju nezadostno«, h kateremu daje krajevni odbor ZZZB NOV Kuželj naslednje pojasnilo:
KO ZZZB Kuželj šteje 49 članov. Ti so pretežno starejši in kmetovalci. Območje organizacije zajema tudi manjše hribovske vasice, oddaljene od Kužlja po 3 do 4 km. Oddaljen pa je tudi Kuželj s svojimi 24 hišami in kot tak ni kulturno središče.

Res je, da ob smrti tovariša Borisa Kraigherja v tem kraju ni bilo videti izobešenih zastav. Razlogi so menda znani. Ni pa res, da bi organizacija zaslužila nezadostno oceno. Čeprav je številno majhna, je ena najbolj aktivnih na tem območju, po svojih močeh pa rešuje tudi vsa gospodarska in politična vprašanja. Zanikati moramo tudi, da bi bil v Kužlju kulturno-prosvetni dom, zato stanuje Franc Turk v nekdanji šoli, ne pa v kulturnem domu. Tam, kjer je šola včasih imela klet, je skromna dvorana, ki jo je s prostovoljnimi prispevki uredilo članstvo. V dvorani so razne prireditve, ob nedeljah pa potujejo kino delavske univerze iz Kočevja.

Pisec članka »ZB v Kužlju nezadostno«, Jože Križ, je prav v tej organizaciji pasiven, podvržen alkoholu in brez stalne zaposlitve. Tega pisca iz Lazov pri Kostelu poznajo dobro vsi prebivalci, tudi v Kolpski dolini, in njegovega pisanja ne jemljemo resno. Nekateri naročniki Dolenjskega lista pa že pravijo, da se bodo listu odpovedali, če bo še prinašal članke tega človeka.

Franc Turk, upokojeni uslužbenec LM, ki je v kraju tudi edini član ZK, bi moral kot hišnik v nekdanji osnovni šoli poiskati ključke do zastave in jo izobesiti, pa zdaj blatiti organizacijo ZB, katere član je.

Združenje borcev
Krajevna organizacija
Slovenski Kuželj

Bo Sevnica za vedno odrezana od sveta?

Tovariš urednik!
Turizem se danes ne more več razvijati brez dobrih cest. Sevnica z okolico ima vse

možnosti za razvoj te gospodarske veje, saj ima mnogo zgodovinskih, etnografskih in prirodnih zanimivosti, ki pa so še premalo raziskane: v Loki, Boštanju, Sentjanžu, Vranju, Zabukovju, na Čanju, Bučki in še kje. V veliki meri do teh krajev sploh niso speljane ceste za motorna vozila, zato ni čudno, da se jih turisti izogibajo.

Cas bi že bil, da črni asfaltni trak tudi Sevnico poveže s svetom. Ali ne bi bilo umestneje, da bi začeli z rekonstrukcijo zasavske ceste od Krškega proti Sevnici namesto od Zagorja proti Račam? Sevnica postaja zaradi slabih zvez s Spodnjim Posavjem in Mirensko dolino osamljena, kar zavira tudi gospodarski razvoj občine.

Sevniško turistično društvo že več let ureja sevniški grad in Lutrovo klet. V gradu bo kmalu odprti bife, Lutrova klet pa bo urejena do občinskega praznika v novembru. Restavracijska dela počasi napredujejo, saj je treba delati natančno, večkrat pa tudi zmanjka denarja.

Da bi storili vsaj to, kar se da z dobro voljo storiti, bi bilo koristno ustanoviti tudi v nekaterih drugih mestih v občini turistična ali vsaj olepševalna društva.

STANKO SKOČIR
Loka

Pismo iz Brezja nad Podbočjem

Tovariš urednik!
Mnile so počitnice in spet so se odprla šolska vrata. Veseli in polni novih moči brho pričeli drugo polovico šolskega leta. Vendar pa še ne moremo pozabiti, kako je bilo na naši šoli pred Novim letom.

Obiskal nas je dobri dedek Mraz. Razveselil nas je s svojimi novicami, čudili pa smo se, od kod in kako je zvedel za vsakega učenca posebej. Obdaril nas je z denarjem; z njim smo kupili lepi usnjeni žogi.

Veliko presenečenje nam je tudi letos pripravilo naše patronažno podjetje Elektro iz Krškega. Zadnji dan pouka sta nas obiskala predstavnika podjetja: direktor tov. Ribič in tov. Agrež. Pripeljala sta darila za prav vse na šoli. Strmeli smo v velike zavitke in vrečke.

Vsak učenec je obul tople škornje, uvožene iz Češko-slovaške, in stisnil k sebi vrečko s slaščicami, šolskim priborom in dežno pelerino. Učiteljci pa vsa dobili lepa albuma.

Bili smo nadvs ezadovoljni, pa vendar še toliko junaki, da smo tovariša spet poprosili za izlet. Tudi letos se bomo peljali z avtomobilom Elektra, kamor bomo hoteli.

Izredno se veselimo revij Kurirček in Ciciban, za kateri nam je podjetje Elektro poravnalo naročnino. Pomenili nam bosta mnogo, saj ju bomo uporabljali kot učilo in za razvedrilo.

Sklenili smo, da bomo postali vzorni učenci — tako bomo vsaj delno plačali skrb in darežljivost delovnih tovarišev v podjetju Elektro. Ne samo oni, tudi starši bodo veseli pridnih otrok!

Podjetje Elektro iz Krškega ase zaveda svoje patronažne dolžnosti do šole na Brezju. Za skrb so mu hvaležni tudi starši, saj si tako prihranijo marsikateri dinar. Delovni tovariši v Elektru so pravi člani društva prijateljev mladine! V imenu vseh na podružnični šoli Brezju se jim iskreno zahvaljujemo.

ANICA BOZIC
osnovna šola Brezje
p. Podbočje

Ni nobeden zakrivil?

Tov urednik!
Zveza kulturno-prosvetnih organizacij v Sevnici je 16. decembra 1966 nakazala po bančni naloznici kulturno-prosvetni organizaciji v Boštanju dotacijo 30.000 S dn. Ker pa to društvo v Boštanju več ne obstaja, je činar, ki bi moral biti vrnjen, prišel v nepravne roke. Poštna uslužbenka v Boštanju je namreč denar izplačala gosposdarici TVD Boštanj brez žiga, kljub temu da sta obe vedeli, da se v Boštanju ukvarja s kulturno-prosvetno dejavnostjo le mladinska organizacija.

Pošiljatelj denarja je o nakazilu pisмено obvestil mladinsko organizacijo, zato je predstavnik kulturno-prosvetne sekcije pri mladinski organizaciji na pošti prošil za izplačilo denarja. Po kratkem poizvedovanju se je uslužbenka spomnila, komu je izplačala denar, in nato poklicala gosposdarico Partizana. Tovarišici se pravemu uporabniku denarja nista opravičili in sta zadrževali, da nista pri tem ničesar zakrivila, gosposdarica Partizana pa se je celo razburjala nad zastopnikom sekcije, ki je poizvedoval za denarjem.

Kdo je kriv, da je mladinska organizacija dobila denar šele po enem mesecu in pol? Mar tovarišici lahko trdita, da nista pri tem ničesar zakrivila?

Mirko Pernovšek
Sevnica

Kuharske bukvice

Obljubljeno — izvršeno! Na željo mnogih naših bralk, mater, žena in deklet, ki nam pišejo, naj ne pozabimo tudi na dnevne skrbi gospodinj, smo se odločili objaviti v tem novem kotičku nekaj priljubljenih, praktičnih in dobrih ter sodobnih navodil za kuhinjo in dom. Vzeli smo jih iz zapisov Boža Račiča, dolgoletnega šolnika in kulturnega javnega delavca v Beli krajini ter Spod. Posavju, pri čemer se naslanjamo na njegove »Kuharske bukvice« ter druge zapiske, objavljene recepte in navodila.

Našim bralkam svetujemo, naj si tale kotiček izrezujejo in posebej shranjujejo, saj jim bo lahko v trajno korist! Za začetek se oglašamo z Račičevimi toplimi poticami:

TOPLE POTICE

Naredi prav mehko testo iz pšenične moke, v katero ni treba dati niti jajc. Da se rajši vleče, primešaj med testo pol žličke kisa. Testo naj pod skledo počiva kakšne četrt ure. Nato razprostri čez mizo snažen platnen prt in ga potresi z moko. V ponvici segrej malo masti in jo vlij neprevročno na tenko razvaljano testo. Potem razvleci previdno testo čez vso mizo. Nato potresi na testo nadev in začni od enega konca s prtom zavijati. Ko je potica zavita, jo položi previdno v namazano ponev in jo speci.

ZA NAVADNO KMEČKO POTICO

ubij nekaj jajc, jih zmešaj s sladko ali kislo smetano in jih razmaži po testu ter potresi malo cimeta, drobtin in masti ali ocvirkov. Če ni sladkorja pri hiši, je dober tudi med, ki je še bolj zdrav.

ZA JABOLČNO POTICO

nakrhlijamo jabolka, ki jim primešamo cimeta in sladkorja ter v masti zarumeneli drobtin.

ZA SIROVO POTICO

vzemi skledico zdrobljenega sira in mu dodaj še nekaj kisle smetane, jajc in sladkorja.

OCVIRKOVE POGACICE

Skledico ocvirkov prav drobno sesekljaj, jih posoli, če niso slani, in dodaj popra. Nato primešaj toliko pšenične moke, da napraviš srednje mehko testo. Razvaljaj ga za prst na debelo. Nato izreži s kozarcem okrogle pogačice, ki jim vtisneš zgoraj s topim nožem mrežo, ali pa pritiskaj na testo strgalnik s stranjo, na kateri se strga. Potem jih položi v plitvo ponev ali na pekačo in jih speci.

ZELJNATA POTICA

Napravi testo kakor za druge potice iz vlečenega testa. Pripravi nadev: nastrgaj glavico svežega zelja in jo potem na drobno sesekljaj. Zelje prepraži dobro na maslu ali masti z drobno sesekljano čebulo, posoli in popoprjaj. Nato potrosi ta nadev po razvlečenem testu in zvij potico. Če imaš ostanke prekajenega mesa, zmešaj še te, drobno sesekljane, med zelje — potem je potica okusnejša.

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prebere ga 100 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

Dr. Željko Šribar:

Vsaka žena bi morala vsaj dvakrat na leto h ginekologu

Našim bralkam smo obljubili več sestavkov zdravnikov ginekologov iz novomeške bolnišnice — Nekaj smo jih že objavili, z drugo serijo člankov, ki govore o ženskih boleznih, pa začnemo danes, ker jih prej nismo dobili. Želimo, da bi sestavek ginekologa dr. Željka Šribarja pripomogel k napredku v zdravstvenem prosvetljevanju žena in deklet v vseh naših krajih.

Mnoge žene tare precejšnja nadioga — bel iztok (belo perilo, tok, vaginalni iztok, fluor — besede za isti pojav). Razen bolečin v križu in krvavitve napoti vaginalni iztok ženo najpogosteje h ginekologu. Bolečina v križu, krvavitve in beli iztok so le znaki različnih bolezni. Naj takoj omenim, da je iztok lahko normalen ali nenormalen.

KAKO NASTANE NORMALNI IZTOK?

Za iztok štejemo vsak iztok iz nožnice, razen krvavitve. Normalni iztok pa je sluz, ki ga proizvajajo razne žleze, pomešan s celicami, ki se redno luščijo od nož-

nice. Za nastanek toka pa so odgovorni: dva jajčnika, dva jajcevodna in maternica (notranje spolovilo) ter nožnica (zunanje spolovilo).

V jajcevodih nastaja malo sluzi, nekoliko več v zgornjem delu maternice, znatno več pa v vratu maternice. Nožnica se vliže po vsej površini enakomerno, ob vstopu v nožnico pa so še posebno velike žleze, ki vližejo vhod v nožnico. Ves tok sluzi je usmerjen iz jajcevodov in maternice v nožnico ter navzven. To varuje vdor bolezenskih klic v maternico in v trebuh. Zoper vdor takih klic je organizem zaščiten na raznih mestih in z različnimi obrambnimi sredstvi. Na nekaterih mestih,

na primer, so prehodi zelo zoženi, sluz je ponekod gostejša, kot čep, nekje je sluz lužnata, v nožnici pa je kislina, in to zlasti v dobi spolne zrelosti. Teda je obramba proti škodljivim klicam najbolj potrebna, ker je tuda v nožnici na milijone koristnih drobnosti, ki iz površinskih nožničnih celic dobijo hrano zase in proizvajajo precej kisline, s pomočjo katere se uničujejo mnoge škodljive bolezenske klice. Vso to obrambo pa povezujejo jajčniki s svojimi hormoni in urejajo delovanje ženskih spolovil. Delovanje jajčnikov je odvisno od splošnega stanja organizma, delovanje vsega spolovila pa odseva v nožnici.

KOLICINA IZTOKA SE MENJA

V teku mesečnega ciklusa žene in skozi daljše obdobje njenega življenja se količina in videz normalnega iztoka menjata.

Največkrat zasledi žena komaj opazno vlaženje, ki ne povzroča nobenih nevšečnosti. Z vsakodnev- nym rednim umivanjem in menjanjem perila je navadno stvar

opravljena. Normalni iztok je vodenast ali pa moten, belkast izcedek kislkastega vonja. Nekaj tednov po rojstvu je novorojenkinjo spolovilo še pod vplivom delovanja materinih hormonov. Takrat je dojenčkovo spolovilo v celoti nabreklo. Ker so v nožnici ugodni pogoji za razvoj omenjenih koristnih drobnosti, se le-te naselijo v nožnici že nekaj ur po porodu, zato je prve tedne kar dovolj iztoka.

Nato sledi dolgo obdobje mirovanja spolovila. Drobnosti izginejo, nožnica ostane komaj vlažna. Drugi deli spolovila pa so praktično neprehodni. Tja do šolske dobe je stanje enako. Od 7. leta dalje pa jajčnika hitreje rastejo in prične se neopazno spolno dozorevanje. Nožnica postaja vse bolj vlažna. V dobi bujnega spolnega zorenja v puberteti, od 10. do okoli 17. leta, nastaja v maternici in nožnici veliko izcedka. V nožnici se spet naselijo koristne drobnosti, ki varujejo maternico pred bolezenskimi klicami. Koristne bakterije pa ostanejo v nožnici skozi vse obdobje plodno-

sti. V puberteti je normalni iztok tako močan, da so zaradi njega malo bolj poučena dekleta navadno zaskrbljena.

V tej dobi vsako spolno vzdržanje, lahko celo samo v besedi ali sliki, močno razburka spolne organe in pri tem se znatno poveča iztok. Ko mine puberteta, se iztok umiri, se lahko zmanjša ali pa se deklet nanj privadi. V nadaljnjem obdobju plodnosti žene je iztok precej stalen le v nosečnosti ga je precej več, zlasti zadnji mesec pred porodom, ko se nožnica čisti in pripravlja za porod.

V teku mesečnega ciklusa (perila) se iztok tudi nekoliko menja. Približno 10 dni po perilu je iztok vodenast, zelo redek (to je v času najugodnejše oploditve) in je nekoliko obilnejši. Preostale dni pa je bolj moten in gost. Tak pred perilom ga je spet več.

Po usihanju plodnosti spolni organi nazadujejo v svojemu delovanju. Za koristne bakterije ni več ugodnih pogojev, zato izginejo. Zleze se zapirajo, stena nožnice postane tanjša in manj vlažna. Izток izgineva, zato je nožnica vse bolj občutljiva za okužbo in mehanično draženje.

(Sledi nadaljevanje o bolezenskem iztoku)

Širokogrudno odprimo vrata gostom!

Turistično leto nalaga velike dolžnosti trgovini in gostinstvu — Zdaj je prišel čas, da zavzetost v besedah potrdijo dejanja — Občinska skupščina v Krškem bo na prvi naslednji seji sprejemala odlok o minimalnem poslovnem času v trgovskih, gostinskih in obrtnih lokalih

Delovni čas v trgovinah, obrtnih delavnicah, trafikah in gostinskih obratih minula leta ni bil najbolj prilagojen turistom, ki so prihajali v naše kraje. Poslovni čas sicer določajo samoupravni organi v družbenih delovnih organizacijah in lastniki v zasebnih obratih, toda pri tem so dolžni upoštevati potrebe turizma, obisk in načelo dobrega gospodarjenja.

V Krškem bo razpravljala o minimalnem poslovnem času v trgovinah, gostinskih in obrtnih delavnicah občinska skupščina na prvi naslednji seji. Za trgovine na drobno bodo sprejeli predlog, da morajo biti vsak delovni dan razen sobote odprte vsaj sedem

ur, ob sobotah pa vsaj pet ur. Na Senovem, v Brestanici, Kostanjevici, Krškem in na Vidmu mora biti vsaj po ena trgovina odprta tudi ob sobotah popoldne in ob nedeljah. Za nedeljo zadostujeta dve uri.

Za mesnice naj bi bil poslovni čas od ponedeljka do petka vsaj od šeste do enajste ure dopoldne, ob sobotah in dnevih pred prazniki pa

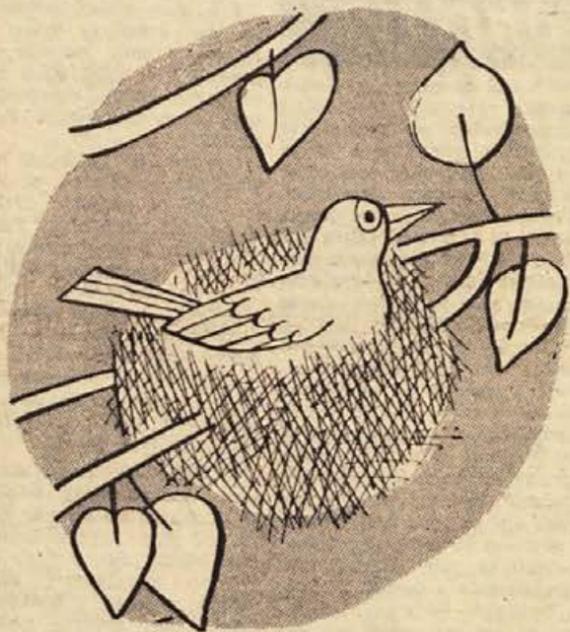
od šeste do dvanajste ure dopoldne in od štirih do šestih popoldne. Ob nedeljah bodo morale biti odprte vsaj tri ure.

Tudi gostinski lokali lahko široko odpro vrata gostom. V poletni sezoni jim bo skupščina verjetno priporočila obratovni čas med 5. in 24. uro, v izjemnih primerih pa bodo lahko nudili gostoljubne neomejene čase.

Družbene in obrtne delavnice z uslužnostno dejavnostjo ob sobotah ne bodo smele biti zaprte. Vsaj pet ur bodo morale biti na voljo strankam. Tudi brivnice in česalnice naj bi prilagodile čas željam in potrebam obiskovalcev.

Sezona je pred vrati. Turistično leto nalaga velike dolžnosti zlasti trgovini in gostinstvu, pa tudi nekaterim obrtnim dejavnostim. V besedah so se občani že izrekli za mnoge izboljšave in dobili bodo podporo skupščine. Zdaj je prišel čas, da potrdi vsak to zavzetost z dejanji.

J. T.

Temu ni treba namensko varčevati, toda če hočete kaj več kot gnezdo na veji, začnite namensko varčevati že ta teden!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA v Novem mestu

je uvedla posebno namensko varčevanje

za nakup, graditev in obnovo stanovanj

Lastno stanovanje si lahko pridobite z varčevanjem, z vezanjem sredstev delovne organizacije ter s posojilom banke!

Vključujte se v novo obliko varčevanja! — Vsa pojasnila dobite brezplačno pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu ter pri njeni podružnici v KRŠKEM, kakor tudi v obeh ekspoziturah: v TREBNJEM in v METLIKI.

O radijskih in TV motnjah v Kočevju

Z letošnjim prvim februarjem je pričela veljati odredba zveznega sekretariata za

promet in zveze (Ur. list SFRJ št. 38/66) o označevanju električnih in drugih aparatov, priprav in naprav, za katere so obvezno vpeljani ukrepi za odstranjevanje motenj pri sprejemanju radijskih in televizijskih oddaj. Kaže pa, da v Kočevju takih aparatov še ni. Zavarovani aparati morajo imeti med drugim vidno označbo »RSO« in besedo »ATEST« s številko, pod katero je bila predložena tehnična dokumentacija o napravah za odstranitev radijskih motenj.

Prva dolžnost proizvajalcev, uvoznikov in prodajalcev naprav je, da izvajajo tehnična navodila. Nadzor je zaupan republiškim tržnim inšpektor-

jem. Ni pa še znano, kdo naj bi bil odgovoren za kontrolo naprav, ki so že v uporabi, pa nimajo zaščitnih naprav za odstranjevanje motenj. Menimo, da bi morale to vzeti nase ustanove, ki pobirajo radijsko in televizijsko naročnino. V Kočevju je toliko motenj in so tako močne, da ob nekaterih urah oddaje sploh ni mogoče poslušati.

Podobne razmere so najbrž tudi drugod, zato bi bilo nujno na nerešena vprašanja večkrat opozorjati, ker bomo le tako imeli red.

-ko

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Franc Hrovatič in Ivan Turk, člana kolektiva IMV Novo mesto; Anton Drganc, član kolektiva ZTP, Sekoča za vleko Novo mesto; Jože Kastelic, delavec iz Sentjošta; Alojz Tekstor, Ivan Siška, Franc Vidmar, Jože Kurnik, Alojz Springer, Marija Lemovec, Jože Pirc, Alojz Jaklič, Jože Vidmar, Albin Kastelic, Filip Avbar, Metoda Levstik, Marija Derganc, Boris Rajk, Franc Vidmar, Ana Brodarič, Fani Cecelič, Franc Bedek, Anica Kranjc, Nada Rom, Marija Suštaršič, Franc Skedelj, Jože Drobnič, Alojz Kocjančič, Milan Mežmaršič, Franc Krusič, Alojz Može, Dragoljub Nikolič, Franc Kren, Jakob Krstinc, Tone Blažič, Valentin Zupančič in Franc Planjan, člani kolektiva Novoles, Sraža; Jože Klopučar, član kolektiva Novoteks, Novo mesto; Fani Čelič, gospodinja z Uršnih sel; Karel Čelič, član kolektiva Dinco, Novo mesto; Ciril Hudoklin, član kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Anton Pevec, Janez Pavlin, Franc Zupančič in Alojz Fink, člani kolektiva Inis, Novo mesto; Izidor Bajc, član kolektiva Tehnograd, Ljubljana.

Nudimo priložnostno delo na domu:

KLANJE IN ČIŠČENJE DOMAČIH PIŠČANCEV

Interesenti naj se zglasijo v pisarni

mesno prahrambenega podjetja MESARIJA, Novo mesto, Dilančeva 3,

zaradi dogovora, honorarja in ostalih pogojev.

OPEKARNA KANIŽARICA pri Črnomlju

obvešča

vse graditelje hiš, da je začela izdelovati

BETONSKE BLOKE ZA KLETNE PROSTORE

raznih dimenzij po konkurenčnih cenah.

Bloke izdelujemo na »Vibro« stiskalnici, izdelani v tovarni BELT, Črnomelj, po licenci »Rosacometa«, kar jamči za kvaliteto.

Priporočamo se za naročila!

Komisija za sprejemanje in razporejanje delavcev pri

VELETRGOVINI

»MERCATOR« — PE »STANDARD«
NOVO MESTO

razglašja prosto delovno mesto

kvalificiranega delavca
trgovske ali gostinske stroke
za prodajalno z bifejem v Stopičah

Nastop službe možen takoj. Razglas velja do zasedbe delovnega mesta. Stanovanja ni na razpolago.

GRADBENO IN OBRATNO PODJETJE NOVO MESTO

Germova 4

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

a) VODJA GRADBENEGA ODDELKA

Pogoji:

1. gradbeni tehnik (lahko začetnik)
2. gradbeni delovodja z večletno prakso

b) VEC KV ZIDARJEV

c) VEC KV TESARJEV

d) VEC NK DELAVCEV

Nastop službe po dogovoru.

NOVOLES

lesni kombinat, NOVO MESTO

razpisuje

prosta delovna mesta:

1. vodje strojno-vzdrževalne službe
2. strojnega tehnika
3. gradbenega tehnika
4. skladiščnika žaganega lesa

Delavci, ki žele stopiti na delo na ta delovna mesta, morajo poleg splošnih pogojev, ki jih za vstop na delo predpisuje temeljni zakon o delovnih razmerjih, izpolnjevati še naslednje

POSEBNE POGOJE:

Za delovno mesto pod 1. — dipl. inž. strojništva s 3-letno prakso v industriji; določeno je 3-mesečno poizkusno delo.

Za delovno mesto pod 2. — dipl. strojni tehnik, določeno 2-mesečno poizkusno delo.

Za delovno mesto pod 3. — dipl. gradbeni tehnik (po možnosti s pooblastilom za izvajanje del), določeno je 2-mesečno poizkusno delo.

Za delovno mesto pod 4. — dipl. lesni tehnik z 2-letno prakso v lesni industriji (po možnosti v primarni predelavi). Določeno je 2-mesečno poizkusno delo. Za vsa delovna mesta se zahteva, da je urejena vojaška obveznost. Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja. Stanovanj podjetja nima na razpolago.

Pismene ponudbe sprejema Uprava podjetja NOVOLES, Novo mesto, Prešernov trg 9, do vključno 28. februarja 1967.

O izbiri kandidatov, ki se bodo javili na razpisana delovna mesta, bo komisija za delovna razmerja pri podjetju poslala pismene odgovore do 20. marca 1967.

samo 10.-

novih dinarjev

znaša polletna naročnina na »Dolenjski list«!

Kmetijska zadruga
KRKA Novo mesto

obvešča interesente,
da PRODAVA na delovnih
višjih Klevčih in Vrh
pri Skočjanu

HLEVSKI
GNOJ

Kupci se lahko zglasijo
na obeh delovnih ali
pa na upravi ekonomske
enote v Sentjernejju.

Spet družinska tragedija v Gabrju

5-članski senat okrožnega sodišča v Novem mestu je 8. februarja obsodil Martina in Rozalijo Medle, vsakega na 8 let strogega zapora — V Gabrju se je ponovila huda družinska tragedija, katere začetek sega več let nazaj

Pri Medletovih v Gabrju že več let v hiši ni bilo sloge. Nekdaj dobro in trdno posestvo je čedalje bolj propadalo. Gospodar, 72-letni Janez Medle, si je našel mlajšo prijateljico, njegova boleha žena, sin Martin z ženo in otroki pa so bili tarča gospodarjevih nagajanj. Sin Martin in njegova žena sta na posestvu trdno delala, zlasti je nemalo svojih moči v očetovi zemlji pustil sin Martin. Dopoldne je delal v novomeški tovarni IMV, popoldne in zvečer pa na domačem posestvu.

Spori so se ponavljali iz dneva v dan, zlasti pa takrat, kadar je Medle starejši pil. In to ni bilo redko! Gospodar je bil nagle jeze, rad je dvignil roko na svoje lastne otroke, zato se ni malokrat zgodilo, da so morali ponoči iskati zatočišče pri sosedih.

Hudobije Janeza Medleta so se stopnjevale posebno od avgusta dalje, ko je izvedel, da so na predlog njegovega sina Franca iz Novega mesta vsake organizacije skupno s socialno službo razpravljale o tem, da bi ga odvedli v zavod zaprtega tipa.

STAR KRUH JE BIL 7. SEPTEMBRA USODEN

7. septembra lani so imeli na polju veliko dela. Bratu Martinu in njegovi ženi je prišla pomagat še sestra Rozalija. Ko so zvečer zelo utrujeni sedli k mizi, je Janez Medle sveže pečen kruh vzel z mize in nanjo postavil trdega. Vnučki so prosili svežega kruha, prav tako se je sinu in hčeri pretirano varčevanje hudo zamerilo, saj sta ves dan trdo delala. Hčerka Rozalija je vzela spet sveži kruh in ga postavila na mizo, gospodar pa je tedaj od jeze krožnik vrele juhe vrgel po tleh tako, da je mimogrede precej opeknel otroke po golih nogah. Med kričanjem otrok in odraslih je stari Medle zagrabil še za velik kuhinjski nož. Sin Martin mu ga je izvil iz roke, nato pa so

Požar v Papirnici

V Tovarni papirja v Krškem je v petek nastal v skladišču požar, ki ga je povzročila iskra varilnega aparata. Vzdrževalci so popravljali cev, po kateri s pomočjo ventilatorja pošiljajo odpadni papir v ponovno predelavo. Požar so delavci pogasili s pomočjo domačih gasilcev. Škodo so ocenili na približno 200.000 Sdin. Če ne bi tako hitro ukrepali, bi bila škoda še večja.

Pavk

Zgorela je hiša

Na Bukovi gori pri Koprivniku je 9. februarja okoli 14. ure zgorela stanovanjska hiša, ki je bila last KGP Kočevje. V njej so stanovali delavci pri gozdni upravi Mozelj. Do požara je prišlo, ker so se vnele saje v dimniku, zato pa se je zaradi vročine vnela lesena konstrukcija zgornje etaže stavbe. Škoda je za okoli 5 milijonov Sdin.

NE HODI DOMOV BREZ

Martin Medle

Rozalija Medle

domači sklenili gospodarja zapreti v svinjak, češ da je nevaren. Sin Martin in hčerka Rozka sta ga odgnala do praznega svinjaka, očeta porinila noter in... Kaj se je zatem dogajalo, so skušali razvozlati na razpravi pred okrožnim sodiščem v Novem mestu.

SE ZIVEGA SO PRINESLI V HISO

Po vasi so ljudje slišali, da Janez Medle kliče na pomoč in stoka, toda nihče ni hotel priti bliže. Dejstvo je, da sta okoli 22. ure Janeza Medleta stokajočega našla pod podom zakonca Rukše. Vprašala sta ga, če je morda padel, toda Medle je odgovoril, da ne. Rukše je gospodarja prenesel v njegovo hišo in ga položil na posteljo v sobi, kjer sta že ležali njegova žena in hči Rozka. Naslednje jutro pa se je po vasi razvedelo, da je Janez Medle mrtev. Ker je bil po obrazu krvav, so opravili obdukcijo, ki je pokazala, da je dobil Janez Medle vtorni prelom lobanje, katerega pa lahko povzroči samo pravilno oblikovan trd predmet. Nato se je začela preiskava.

»ČE BOM SOJEN, BOM PONEDELŽNEM«

Obtožena Martin in Rozalija Medle sta ves čas preiskave in na razpravi trdila, da sta očeta samo odgnala v svinjak, ker je bil nevaren, in da je nato Rozalija telefonsko poklicala miličnike, da bi posredovali. Ugotovljeno je, da so miličnike res poklicali, a niso utegnili priti.

Medletova sta skušala očeta tove poškodbe, ki jih je ugo-

tovila obdukcija, prikazati kot posledico padca. Zagovarjala sta se da je moral oče iz slabo zaprtih svinjakov priti na prosto, laziti okoli hiše, splezati na pod in skozi luknjo pasti na debelejšo desko in kamenje. Nastopala sta precej prepričljivo, Martin Medle je pred izrekom sodbe celo rekel: »Tovariši sodniki, če me boste sodili, me boste po nedolžnem!«

PISMA IZ ZAPOROV SO DOKAZ

Obtožena pa nista našla pravih izgovorov ne pojasnil, zakaj sta skušala iz zaporov iztihnati 2 pismi do svojega brata. V enem teh pism je celo rečeno, naj bodo domači trdni in naj bi otroci nič ne izklepetali. Rozalija Medle je bila v celici skupaj z Marijo Brajdič. Ko je nekega dne prišel Ciganko obiskat njen mož, je službojoči miličnik opazil, da skuša zapornica možu izročiti nekaj, kar ima v roki. Tako je zasegel pismo Rozalije Medle. Iz dveh pism je moč ugotoviti, da sta si obtožena Medletova iz zaporov hotela zagotoviti neresnične dokaze.

Tudi sodni izvedenec je izključil možnost, da bi poškodba na prsnem košu utegnila nastati zaradi padca. Potemtakem so ga morali tepsti!

Okrožno sodišče je ob zaključku 3-dnevne razprave spoznalo 37-letnega Martina Medleta in 39-letno Rozalijo Medle za kriva, da sta vzela življenje svojemu očetu, katerega sta morala v svinjaku tudi tepsti. Tudi kasneje, ko so gospodarja še živega prinesli v hišo, se nista kesała in nihče od domačih mu ni

nudil pomoči, dokler je bil še čas. Kljub dobri obrambi odvetnika Škerlja in zanikanju očetomora obeh obtožencev se je senat na podlagi dokazov prepričal o njuni krivdi. Obsojena sta bila vsak na 8 let strogega zapora. Sodba še ni pravnomočna.

Učinkovito zdravljenje

Psihiater dr. John Barker iz bolnišnice v Sheltonu (Anglija) je zaslovel s svojo metodo zdravljenja tistih voznikov, ki z divjanjem ogrožajo promet.

»Pacienta«, ki mu ga privede policija, posadi psihater v temno sobo pred filmsko platno. Nato mu zavrti film, na katerem je videti avto, ki vozi s hitrostjo 130 kilometrov na uro. Od časa do časa se dogajanje na filmu prekine in na platnu se prikaže brzinomer, na katerem je označena hitrost. Hkrati pa strese nesrečneža močan električen sunek. Pravijo, da je zdravljenje zelo učinkovito.

OBCINSKI IN MEDOBCINSKI ORGANI ZA NOTR. ZADEVE

Javna varnost in postaje milice

Po izidu temeljnega zakona o notranjih zadevah se je rodila potreba, da se v določeni meri spremeni organizacija dela te službe v občinah. Pri tem so največ mislili na krepitev vloge postaj milice, ki odgovarjajo za vse posle službe javne varnosti, kot so na primer osebna zaščita življenja državljanov, preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj, vzdrževanje javnega reda in miru na ozemlju občine, in katere po zakonu ne morejo prenesti na druge organe.

Da bi postaje milice bile sposobne izvrševati vse te posle, so na nedavnem posvetovanju republiških sekretarjev za notranje zadeve pripravili, naj se stori vse potrebno, da se dvigne strokovna raven uslužbencev milice, da se modernizirajo tehnične naprave in pripomočki za azeve, ki jih milica uporablja.

Poveljnik miličniške postaje bo moral obveščati občinsko skupščino o stanju javne varnosti v občini. V večjih središčih bodo morali biti poveljniki miličniških postaj z visoko ali višjo strokovno iz-

obrazbo z določeno delovno in strokovno izkušnjo.

SKUPNI POSLI

Sorazmerno majhen je odstotek del službe javne varnosti, ki bi jih miličniške postaje ne mogle kvalitetno izvrševati. Takšna dela, ki zahtevajo posebno strokovno znanje in tehnično opremo, bodo še naprej izvrševala večja središča v obliki medobčinskih organov za notranje zadeve ali kot skupna služba več občin.

Ti medobčinski organi oziroma skupne službe bi morali zaradi svoje vsebine dela postati »servisi« za opravljanje tistih del, katerih miličniške postaje niso sposobne same opraviti. V postev prihajajo prekrški, katere lahko rešijo le strokovnjaki za kriminalistiko, promet in drugo. Ti medobčinski organi bi pravilno morali biti v mestih z okrožnimi sodišči in javnim tožilcem, kajti tam vodijo postopke proti najhujšim kaznivim dejanjem in je zato potrebno vsakdanje sodelovanje organov za notranje zadeve in pravosodja. Medobčinski organi oziroma

skupne službe bi morale imeti stalno dežurno službo s strokovnimi ekipami in vso tehnično opremo.

PROTI KRIMINALU V GOSPODARSTVU

Ob koncu prejšnjega leta se je zmanjšalo število prijav za kazniva dejanja v gospodarstvu. To pa ocenjujejo kot znak zmanjšanja aktivnosti organov za notranje zadeve in inšpekcijo. V Bosni in Hercegovini in v nekaterih drugih predehli se je število prijav kaznivih dejanj v gospodarstvu zmanjšalo za polovico. To si razlagajo tako, da vse to izvira iz negotovosti nekaterih organov za notranje zadeve in iz bojznosti, da se njihova poseganja v kazniva dejanja ne bi ocenjevala kot vmešavanje v gospodarske organizacije.

Organi za notranje zadeve — tako poudarjajo na nadrejenem mestu — se ne bi smeli umikati prevzemu odgovornosti pri pobijanju kriminala v gospodarstvu. Vsekakor pa se morajo ti organi izogibati vseh tistih metod dela, ki bi resnično lahko veljale za vmešavanje v delo organov samoupravljanja (Tanjug)

„Prijelo me je, da bi se vozil...“

Francu Conti, bivšemu nočnemu čuvaju pri kmetijski zadruzi Krka, je tekla pogojna kazen, vseeno pa je v tem času zagrešil novo kaznivo dejanje.

Ko je bil 12. oktobra lani ponoči v službi, »ga je nenadoma prijelo, da bi vozil

traktor«, kakor je na sodišču sam dejal. Veliki želji se ni mogel upirati, zato je iz garaže vzel traktor Fergusson ter se ob enih ponoči z njim vozil po vaseh Razdrto, Orehoviča in Hrastje. Zaradi tega je bil že v podjetju disciplinsko kaznovan in odpuščen iz službe. To so pošte-

vali tudi sodniki novomeškega občinskega sodišča, ko so odmerjali kazen in ugotavljali krivdo.

Conti je bila prejšnja pogojna kazen preklicana, odmerili pa so mu novo: 1 mesec in 15 dni zapora, pogojno za dobo treh let.

Sodna praksa o izostankih z dela

Pisali smo že, da v nekaterih podjetjih stimulirajo člane kolektiva za redno prihajanje na delo, ponekod pa so šli tako daleč, da delavce stimulirajo tudi, če ne gredo

k zdravniku oziroma na bolniško.

Verjetno je bila prav taka izpodbuda v nekaterih delovnih organizacijah tudi eden izmed vzrokov, da je bilo v ribniški občini najmanj bolniških na območju Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Ljubljana.

Pred dnevi pa so nas nekateri opozorili na sodbo ustavnega sodišča Jugoslavije, objavljeni v »Savremeni praksi« št. 101/66 na strani 9, ki pravi med drugim (v prostem prevodu) nekako tako:

»S pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov se ne more predpisati, da bi imeli ne-

opravičeni izostanki delavcev značaj posebne oblike denarne kaznovanja, ker to ni v skladu s temeljnimi zakonom o delovnih razmerjih, ki ne predvideva takega ukrepa kot merila za kršitev delovne dolžnosti. Delovna organizacija lahko s svojim splošnim aktom določi, da so neupravičeni izostanki z dela le eden izmed kriterijev za ocenjevanje delovnega prispevka delavca in njegove udeležbe pri razdelitvi sredstev za osebne dohodke.«

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekle štirinajst dni so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici:

Andrej Brkovič, sin kmeta z Bizelskega, je padel s mopedom in si zlomil desno nogo; Aartin Oblak, upokojenec iz Sevnice, je padel na cesti in si poškodoval glavo; Rudolfa Palčnika, upokojenec iz Okroglic, je nekdo pretepel in mu poškodoval levo ključnico; Pavel Pinter, miličnik iz Male Doline, je padel s mopedom in si zlomil levo nogo; Marijo Zmajgl, gospodinjico iz Brežic, je nekdo povozil z mopedom, dobila je poškodbe po glavi; Jože Kolar, strojnik iz Sentenarta, si je poškodoval prsni koš pri podiranju dreves; Marija Bratanič, žena upokojenca iz Jesenice na Dolenjskem, je padla na cesti in si poškodovala levo nogo v kolku; Djuro Hajdinjak, občinski podpiranec iz Ladača, je padel pri igri in si poškodoval desno koleno.

D. V.

PRIHODNI ČETRTEK!

In zopet hoče oditi, ali mladenič je ne izpusti.

»To je torej tvoja zadnja beseda? Bog ve, kdaj se zopet vrnem; drugega mi nimaš nič reči, Jerica?«

Deklica molči.

»Ali se ti ne bo nič tožilo po meni, ko me ne boš videla toliko časa; ali se me ne boš nič spominjala?«

»Kako bi se te ne? Glej, Matija, vedno si bil prijazen z menoj, to mi je dobro delo; ti nisi kakršni so drugi, zato sem te rada videla, rada s teboj govorila, saj veš, kaj bi ti pravilno!«

»To je vse, drugega nič? Torej pa že vidim, da moram iti — tako —!«

»Matija! Ne igraj se z menoj! Jaz nisem, da bi se —«

Dalje deklica ni mogla govoriti; jok jo premaga, solze jo zalijejo; naglas se zajoka. Mladenič si ne more kaj: strastno jo pritisne na svoje prsi.

Zgodi se včasih spomladi, da je zvečer še bukovje vse golo in rjavo, ponoči pride blagodejen dež z neba in

zjutraj je vse zeleno. Tako se je nenadoma, hipoma razvila njemu in nji ljubezen, ki jima je na skrivnem v srcu kalila.

Nekaj časa potem je Matija zopet urno koračil po cesti proti mestu. Tako čudno, tako mehko, tako veselo in tako žalostno mu je bilo srce!

PRIHODNI TEDEN BOMO NA TEM MESTU ZAČELI OBJAVLJATI NAŠO NAPOVEDANO ZANIMIVO

ново povest!

Ne zamudite njenega začetka! Z objavljanjem smo odlašali vse doslej zato, da bi bili začetka nove povesti deležni tudi vsi naši novi naročniki, katerih se je zadnjih dvanajst tednov nabralo že nad 3600.

PRIHODNI TEDEN NA TEJ STRANI NAŠA NOVA POVEST!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI LEDAR

Petek, 17. februarja — Silvija Sobota, 18. februarja — Dragoslava Nedelja, 19. februarja — Miroslav Ponedeljek, 20. februarja — Leon Torek, 21. februarja — Irena Sreda, 22. februarja — Marjeta Četrtek, 23. februarja — Maria

CESTNIKE

Jožetu Strnadu za rojstni dan vse najhujše in najlepše v vojaški suknji iz sroa želi Anica K.

Ljubi mam! babici in prababi Mariji Florjančič iz Otočca za 80. rojstni dan pristočno čestitajo sinovi Franci, Pepi in Mirko z družinami ter hčerke Mimi, Vera in Cvetka z družinami, 18 vnučkov in 8 vnukov ter ti želijo obilo zdravja.

ZAHVALNOST

Namerno venca na grob pokojne Jožete Stih poklanja interni oddelk novomeške bolnice 21.000 S din Posebni šolci v Novem mestu. Iskrena hvala!

Ob bridki izgubi našega dobrega očeta in starega očeta

JANEZA KOSA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti ter nam izrekli ustno ali pisno sožalje. Posebna zahvala dr. Vodniku za dolgoletno skrb in uspešno zdravljenje. Zahvala tudi vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, posebno družini Jožetu in teti Mariji. Zahvala tudi č. duhovščini in pevcom, hvala za poklonjene vence in šopke ter tovarišiu Sporarju za ganljive besede ob odprtem grobu. Se enkrat hvala za vse in vsem.

Kosovi

Ločna, 11. 2. 1967

Ob bridki izgubi našega dobrega očeta

ALBINA BARBIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v težkih urah sočustvovali z nama in vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom in strojnemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, dr. Pintarju iz Dol. Toplice, pevcom zbora Dušan Jereb iz Novega mesta, gasilcem iz Dol. Toplice, govorniku, duhovščini in vsem darovalcem cvetja in vencov.

Barbičevi iz Dol. Toplice

Ob bridki izgubi naše drage mame

FRANČISKE GAL

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali ob najtežjem trenutku zadnje ločitve, posebno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, darovalcem vencov in cvetja ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zaljubljeni: sinovi Franci, Tone, Jože z družinami, hčerka Minka z družino

PREKLIC

Franc Potočar, p. d. Jurjevec, iz Potočne vasi 17, Novo mesto, izjavljam, da so trditve, ki sem jih

zrekel 23. 1. 1967 v gostilni Marice Kump v Bršlino o tovarišu Rudiju Mrazu, osebnemu upokojencu iz Bršlina, in njegovem pokojnem očetu Karlu Mrazu, neresnične. Obznanjujem, da sem jih izrekel in se mu zahvaljujem, da je odstopil od zasebne tožbe, ki jo je vložil zoper mene zaradi kaznivega dejanja obrekovanja na občinskem sodišču v Novem mestu.

Jože in Angela Hrihar, Irča vas 8 pri Novem mestu, prepovedujeta pašo kokoši, hojo in vožnjo po najnižih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Angela Muhič, Gor. Lakovnice 2, Novo mesto, izjavljam, da moj sin Janez Muhič, Gor. Lakovnice 2, ni upravičen prodati moje lastnino in opozarjam vsakogar pred nakupom.

Družina Krajncič iz Giobokega št. 39 preključujemo in prepovedujemo sosedu Ivanu Kenetu iz Giobokega vsak dostop živine in perutnine na zemljišče, ki je naša last, sicer o bomo zastrupili ali pobili. Če tega ne bo upošteval.

maloglasni

PRODAM POSESTVO, poslopje, njive, travnike in gozdove na Logu 11, p. Mokronog.

PRODAM DVA industrijska pletilna stroja znamke »Patent-Ideals št. 8, dolžina 50 in 40 cm, v dobrem stanju. Jože Jereb, Dol. Prekopa 42, Kostanjevica.

MIZARŠKE STROJE prodamo. Skafar, Ljubljana, Rimska 14.

PRODAM DVE MLATILNICI, dva gumni voza, sluzarizirani in moped. Franc Strana, Potovrh 23, Novo mesto.

PRODAM STAVBENO PARCELO na Ragsovski cesti v Novem mestu. Naslov v upravi lista (174/67).

PRODAM 25 arov vinograda in 25 arov zemljišča na Trški gori. Naslov v upravi lista (173/67).

PRODAM 300 kokoši — nesnice Leghorn po 1800 din kos. Ivo Resnik, Straža 2 pri Novem mestu.

PRODAM kompletan kotel za žganjkuho. Amalija Rozman, Kristanova 1, Novo mesto.

PRODAM MOTOR NSU MAKSI. Anton Cesar, Prečna, Novo mesto.

PRODAM LESENO KASCO, primerno za pod, hlev, zidancio ali garažo ter vinograd v Bandljah, Jerman, Krka, Novo mesto.

PRODAM POLAVTOMATSKI PRALNI STROJ z vgrajeno centrifugo »Ribera, ki dela tudi brez priključka na vodo, desni komplet vzhodni vzhodni kuhinjski aparati na tri plošče. Novo mesto, Glavni trg 31.

PRODAM MOTORNO KOSILNICO BCS, 13 KM, tovarniško novo, 5 prestav in pivočevnat pihalnik s cevni. Ivan Selak, Dobrava, Sicočjan.

POCENI PRODAM polavtomatni pralni stroj EKA in 15 arov vinograda z zidancio v Venšah pri Leskovcu, primerno tudi za vikend — lep razgled na Krško polje. Vinko Kranjčević, Leskovec pri Krškem 17.

ISCEMO pošteno, skrbno gospodinjstvo k trem osebom. Starost od 18 do 60 let. Plača dobra — dobra družina. — Dekle, ki bi pomagalo 3-krat tedensko, dobi sobo in hrano, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 18/1, inž. M.

HRANO IN STANOVANJE nudim za varstvo dveh otrok v popoldanskem času. Ostalo po dogovoru. Ponaudbe na naslov: Stane Sušnik, Sp. Beznica 63, Kranj.

KOVASKEGA VAJENCA sprejemem. Hrana in stanovanje v h.š.i, ostalo po dogovoru. Ciril Porenta, kovač, Blejčeva 44, Mengeš.

DEKLE S KONCANO OSEMLETKO se želi izučiti za šiviljo, kuharico ali natakarico. Slavka Rožen, Gradisce 6, p. Trebnje.

LAZJI VOZ (šinar) in srednji kotel za zganjkuho kupim. Janez Kranjc, Male Brusnice.

PRODAM AVTO DKW F-12, prevožen 34.000 km. Naslov v upravi lista

PROSIM DEKLICO, ki je vsak dan ob dveh popoldnih na mostu čez Krko v poletnih mesecih srečevala fanta s črnimi očali, da odda svoj naslov v uredništvo Dolenjskega lista. Ze vnaprej hvala!

PO UGODNI CENI dostavim pesek na dom. Naslov v upravi lista (194/67).

PRODAM VZIDLJIV DESNI STEDILNIK in električni kuhinjski s tremi ploščami. Trdinova 34, Novo mesto.

ODDAM SOBO za dve dekleti. Gotna vas 40, Novo mesto.

UPOKOJENEC — VDOVEC, dobro ohranjen, s hišo, garažo, avtomobilom želi spoznati osebo upokojenko srednje postave in lepe zunanjosti. Pismene ponaudbe na upravo lista (190/67).

SPREJMEM starejšo osebo, ki bi v dopoldanskem času pazila eno leto starega otroka. Vse ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (196/67).

ISCEM POSTENO DEKLE, ki bi pomagala v kuhinji in gostilni. Trdinov hram, Novo mesto.

ZDRAVILISČE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično bolelega zledca, jetr, žolca ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogasko »Donate vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

OBVESTILA

OBVESTILO

»AGENCIJA SLOVENIJA«
Posredujemo prodajo rabljenega, uvoženega skobeljnega stroja (debelinski in poravnalni) znamke »ERFORDIA«, delovne širine 600 mm, debelinske 180 mm z elektromotorjem type 4 AG 110, PS 4,4, V 6,8 za ceno 8200 N din. Informacije daje oziroma naročila sprejema »Agencija Slovenija«, Ljubljana, Kotnikova 16, tel. 310-685.

Cementno strošno opeko takoj dostavim po 95 din. Naročila popoldne na naslov: Vovko, Bizovik 69, Ljubljana.

Prvovrstno kresniško apno dostavlja zn. topnik Franc Modic, Makro polje Šentjernej.

KINIO

Brežice: 17. in 18. 2. ameriški barvni film »Godboda o Jeanne Harlow«. 19. in 20. 2. ameriški barvni film »Ljubezna in Las Vegas«. 21. in 22. 2. italijanski film »Moja soproga«.

Cromelje: 17. in 19. 2. ameriški barvni film »Komančici«. 21. in 22. 2. sovjetski barvni film »Nevitnas«. Kočevje: »Jadransko«. 17. do 19. 2. ameriški barvni film »Ne pošiljaj mi cvetja«. 19. do 21. 2. ameriški film »Koliba strica Tomaz«. 22. in 23. 2. italijanski barvni film »Kapetan oženjen«.

Kostanjevica: 19. 2. angleški barvni film »Beckets«. Metlika: 18. in 19. 2. ameriški barvni film »Garsonjera za štirje«.

22. in 23. jugoslovanski film »Clovek ni ptica«.

Novo mesto — »Krka«: 17. do 19. 2. ameriški barvni film »Ljubezna na pesku«. 20. in 21. 2. jugoslovansko-nemški barvni film »Med jastrebi«. 22. 2. francoski film »Nekoga lepega jutras«.

Novo mesto — »Dom JLA«: 16. do 19. 2. ameriški film »Prava zmagas«. 20. do 22. 2. sovjetski film »Zvestoba«.

Ribnica: 18. in 19. 2. angleški barvni film »Gangsterska petorka«.

Sevnica: 18. in 19. 2. italijanski film »Trojanska vojna«. 22. 2. angleški film »Za igro morata biti dva«.

Sodražica: 18. in 19. 2. italijanski barvni film »Tarus, sin Atilea«.

Šentjernej: 18. in 19. 2. ameriški barvni film »Enooki Jacker«.

Trebnje: 18. in 19. 2. italijanski barvni film — drama »Uporniki«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Franciška Plut iz Oskornice — Jožka, Ana Znidaršič iz Kapljišča — Antona, Marija Pavšič iz Dolnje Stare vasi — Jožeta, Tončka Lakner iz Bistrice — Antona, Slavka Mohar s Krke — Milana, Ana Majerle z Griča — Zdenko, Albina Tekavčič iz Lazine — Dušanko, Anica Trante iz Bršlina — Roberta, Marija Debevc s Klenovnika — Jožico, Albina Kirar iz Dobruške vasi — Mileno, Stefka Lavrenčič iz Velikega Podloga — Katico, Danica Brezar iz Lokve — Mirana, Stanka Fifolt s Potoka — deklico, Pavla Avguštin iz Leskovca — dečka, Anica Perušič iz Butorja — dečka, Marija Stipič iz Harinje vasi — deklico, Kristina Skušek iz Dobilje — deklico, Stanka Ivanetič iz Metlike — deklico in Ana Bartolj iz Dolnjih Lakovnic — deklico.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli štirinajst dni so v brežiški porodnišnici rodile: Vera Stomatova iz Ribnice — Jožico, Julijana Hrovcl iz Bojsnega — Zmaga, Majda Mirt iz Brezovega — Metko, Ljudmila Njeguš z Blance — Zorana, Zdenka Lovše iz Kranjske gore — Igorja, Barbara Vodusek iz Kapel — Jožeta, Marija Fabjančič iz Rese — Mirana, Elza Francovič iz Brežice — Andrejo, Franciška Sinkovec z Blance — deklico, Marija Tekavec iz Gorenje vasi — Dušana, Ana Kaplan iz Krškega — Alenko, Ljudmila Kodrič iz Črešnjice — dečka, Erna Cepin iz Brezovca — deklico, Ana Zvegljič iz Sevnice — Mojco, Olga Jankovič iz Brežice — Dušana, Slavka Unetič iz Buševce vasi — deklico, Antonija Kolman iz Trstena — Radka, Jožeta Majkič iz Zdol — deklico, Terezija Kušič iz Črneče vasi — dečka, Ana Zorko iz Zg. Obrežja — Marjančo, Marija Jurman iz Mrtvic — Marijo, Kristina Simon iz Brežice — Polonco, Ivanka Vučanjk iz Loč — Bojana, Karolina Grmške z Oključke gore — Edija, Darinka Cvelbar iz Blance — Janca, Terezija Pinova iz Krškega — Sonjo, Irena Tomc iz Krškega — Rosando, Ivana Šetinc iz Šibic — Ota, Marija Klemenčič iz Poštene vasi — Zdravka, Milka Šosterič iz Mrčnih sel — Jožico, Ivana Krampelj iz Zg. Hudinje — Mojco, Marija Zarn iz Vrhuji — Ivana, Marija Kožar iz Sevnice — Romana, Stefka Prelec iz Prosinca — Aniko, Ljudmila Župevc iz Rese — deklico, Ana Kuhar iz Mrtvic — Anico, Terezija Vidmar iz Canja — Miroslava.

Mopedist je obležal v nezavesti

11. februarja zjutraj se je iz Pirošice proti Cerkljam peljal z mopedom Franc Dobravec iz Črešnjice. V bližini mostu čez Krko je iz neznanega vzroka zavozil na levo stran ceste in se zalezel v občestni kamen ter padel v občestni kanal. Nezavestnega so odpeljali v brežiško bolnišnico. Na mopedu je za okrog 500 Ndin škode.

Vajs iz Novega mesta je vozil od železniške postaje proti gradu. Ko je pripeljal do trgovine »Zelenjava«, je s parkirnega prostora pripeljal z osebnim avtomobilom Franc Vodopivec iz Brežic in mu zaprl pot. Voznika sta trčila; na vozilih je za okrog 300 Ndin škode.

Zaradi goste pare sta trčila

8. februarja zjutraj sta na cesti Krško — Breznica trčila voznik osebnega avtomobila Jože Butkovič iz Breznice in voznik tovornega avtomobila Vili Seremet iz Ljubljane. Do trčenja je prišlo, ker sta se zaradi gostega vaha pare iz železniške lokomotive voznika prepzoma opazila. Na vozilih je za okrog 4.500 Ndin škode.

S parkirnega prostora neprevidno na cesto

8. februarja popoldne se je pripletala lažja prometna nesreča na Cesti prvih borov v Brežicah. Voznik osebnega avtomobila Franc

Kolesar se je zalezel

11. februarja je Albin Škoberne iz Celja vozil osebni avtomobil iz Radeč proti Sevnici. V Smarju pri Sevnici mu je naproti po levi strani prignal par volov neznan moški. Za volje je privozil kolesar Pavel Kolečko iz Orehovega pri Sevnici in zavil v levo, tako da se je zalezel v še stoječi osebni avtomobil. Zaradi poškodb so ga takoj odpeljali v celjsko bolnišnico.

Iz jarka na kolesa

11. februarja se je Ivan Rabotelj iz Zameškega peljal z osebnim avtomobilom iz Novega mesta po avtomobilski cesti mimo Ruhe vasi. Zapeljal je s ceste na bankino, od tod v jarek, kjer se je prevrnil, nato pa se je vozilo po 20 m dreznja spet postavilo na kolesa. Skodo so ocenili na 6.500 Ndin.

Nezavesten mopedist v jarku

10. februarja zvečer se je Albin Golob peljal z mopedom iz Malega v Veliki Slatnik. Zapeljal je na kup peska, se prevrnil v jarek in obležal nezavesten s hudo poškodbami na glavi. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

Pri Karteljevem trije ranjeni

9. februarja se je pripetila huda nesreča na klancu avtomobilske ceste pri Karteljevem. Janoš Kristof, ki je vozil tovornjak podjetja BELJE, je z neprimerno hitrostjo pripeljal po klancu. Ko mu je naproti pripeljal Marjan Štopar tovornjak TRANSPORTA iz Ilirске Bistrice, je zavril. Tovornjaka sta trčila. Pri ponesrečenih vozilih se je kmalu zatem ustavil Zagrebčan Zvonko Berkovec z osebnim avtomobilom. Ker je za njim z neprimerno hitrostjo Nedeljko Djipalo pripeljal avtomobil zagrebškega AUTOCOMERCA, se je pripetila nova nesreča: Djipalo se je zalezel v zadnji del Berkovečevega vozila in ga potrl v nasip, da se je prevrnil. V obeh nesrečah so bili trije ranjeni, skode pa so ocenili na 14.000 Ndin.

S ceste v potok

Janez Maček iz Kokrice pri Kranju se je 9. februarja zjutraj peljal z osebnim avtomobilom iz Zagroba proti Ljubljani. Pri Podgračenu je zapeljal na bankino in se po več metrih dreznja po nasipu prevrnil v potok. Skode je bilo za okoli 10.000 Ndin.

Hudo trčenje pri Brezi

9. februarja se je na avtomobilski cesti pri Brezi pripetila huda prometna nesreča. Miroslav Vasič, voznik novosadske VOJVODINE, je vozil tovornjak s priklopi proti Ljubljani in pri Brezi začel prehitovati avto prometne mllice. Tedaj je naproti pripeljal tovornjak JLA U-8056. Ko se je Vasič vrčal s tovornjakom na desno stran ceste, ga je zasnelo. Pri trčenju je nastalo za 25.000 Ndin škode, voznik JLA in sopotnik pa sta bila ranjena.

Mopedist podrl otroka

Stanko Rudman in Jože Nemanič sta se 7. februarja peljala z mopedom po Cesti bratstva in enotnosti v Metliki. Pred hišo št. 73 je pred vozilom prečkal cesto 3-letni Bojan Zabič. Moped je otroka podrl, padla pa sta tudi mopedist in sopotnik. Otroka so odpeljali v novomeško bolnišnico.

VSAK ČETRTEK

vam prinašam najnovejšo dogodke, ki zanimajo vas in vašo družino, enkrat na 6 mesecev pa se spomnite tudi vi:

— samo poravnana naročnina vam zagotavlja vsak teden novo številko »Dolenjca«!

Pripravite tisoč starih dinarjev, pa boste že poravnali polletno naročnino, ki mora biti plačana vnaprej!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00 Pisan glasbeni sporod od 4.30 do 8.00.
PETEK, 17. FEBRUARJA: 8.05 Opera matineja, 9.40 Pojo naši mladinski zbori, 10.35 Naš podlistek — T. Brixen: Potapljač — II. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jelka Hočvar: Katere boleznj opazujemo pri deteljah, 12.40 Igrajo domače pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.25 Zabavni intermezzo, 17.05 Petkov simfonični koncert, 18.50 Kulturni globus, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Italijanska glasba v stoletju odkritij, 21.15 Oddaja o morju in pomorskačih.
SOBOTA, 18. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja, 10.15 Iz Poličeve opere »Deseti brata«, 10.40 Novost na knjižni polici, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.10 »Pravkar pripelole« 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Ivanka Lep: Vtisi vrtnarja s prakse v tujini, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert po željah poslušalcev, 15.20 Zabavni intermezzo, 16.00 VSAK dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 18.15 Sonate od baroka do danes, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.30 »Pokani, knj maže«, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 19. FEBRUARJA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Umetniška priprava — Tone Pavček: Trije bratje in zlata ptica, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Mitja Skrabca: Obkoljeva inška vas, b) Ludvik Kukavica: Hiša ni bila prijatelj, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 11.50 Pogovor s poslušalci, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Nedeljski reportaza, 14.00 — 17.00 Sportno polodnje, 17.05 V svetu opernih melodij, 17.30 Radijska igra — Marcel Aymé: Garou-Garou, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Potujoča glasbena skrinjca«, 22.10 Novosti za ljubitelje zabavne glasbe.
PONEDELJEK, 20. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja, 9.10 Pisan sporod orkestralne glasbe, 10.35 Naš podlistek — A. Husjev: Udobje, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Slovenski pevci zabavnih melodij, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Lojze Hrček: Novosti v trsničarstvu, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Dva zbora iz dvoh tovarn, 17.05 Operni koncert, 18.15 Izbiramo glasbo za ples, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb.

TOREK, 21. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja, 9.40 Iz glasbenih sol, 10.15 Nemški operni pevci v operah drugih narodov, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Naši ansambli in domače viže, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Tanja Lavrič: Izkušnje pri razvijanju kooperacije v živinorej, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Zabavni intermezzo, 15.40 V terek na svidenje, 17.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja... 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Zbor JLA poje pesmi borbe in upora.

SREDA, 22. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja, 9.10 Lope melodije, 10.15 Klavirske skladbe Chopina, 10.45 Clovek in zdravje, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 11.15 »Oj Triglav moj doma«, 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Ivanka Brleč: Plesniva krma je škodljiva, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Zabavni intermezzo, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.15 Iz naših studlov... 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Giacomo Puccini: Tosca.

ČETRTEK, 23. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Narodne Pesmi iz Vojvodine, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Naši ansambli domačih napevov, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Miran Štuhec: Novosti v semenarstvu Semenanje, 12.40 »Spomin na prvi ples«, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 14.05

Chopin in Delibes na baletnem odru, 15.20 Zabavni intermezzo, 17.05 Turistična oddaja, 18.45 Jezikovni pogovori, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

RADIO BREŽICE

PETEK, 17. FEBRUARJA: 18.00 — 19.30 — Obvestila — glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — numoristična oddaja: Tovariši, to ne zadeva tebe!

NEDELJA, 19. FEBRUARJA: 10.20 — Poročila — Miroslav Kamblč: Nekaj misli o sprejetju srednjeročnega razvoja SRS — Ernest Jankovič: Iz vsakodnevnih prakse sanitarnega občinskega inšpektorja — Ta teden v Delavski enotnosti — Inž. Nada Cirnski: Kako urejamo vrtove, okna in balkone (turistično izobraževalno predavanje) — Za naše kmetovalce: Veterinar Manki Vizjak vas seznanja s praznično ali nedeljsko boleznijo konj — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Pogovarjamo se z Jožetom Ogorevcem, poslanecem republiškega zbora — Pozor, nimaš predno, stih! — Obvestila, reklame in sporodni kinematografov, 12.15 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 21. FEBRUARJA: 18.00 — 19.30 — Vzgojno predavanje: Motnje otrokovega vedenja — Nove plošče Jugotona — Novo v knjižnici — Obvestila in pregled kinematografov — Glasbena oddaja: Iz diskoteke zbrateljev plošč tujih zabavnih ansamblov.

Hvala! Vaš pismonoša

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI, občinski odbori SZDL Brežice, Cromelje, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppy in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon
IZHAJA vsak četrtek — Posumenska številka 50 par (50 starih din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih din), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih din); plačljiva (vnaprej) — Za izozemstvo 37,50 novih dinarjev (3.750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Časopisno podjetje »Delo« v Ljubljani